

Generationsskifte i ejerledede virksomheder, i levende live eller ved død

Cand. Merc. Aud studiet ved AALBORG UNIVERSITET
Kandidatspeciale udarbejdet af:
Anja Prisskov Lundsgaard – Studienummer 20021869

Afleveret d. 02.01.2021
Antal sider eksklusive bilag: 91
Samlet antal anslag i alt inkl. mellemrum: 213.340

Vejleder: Henrik V. Andersen

Forord

Dette speciale er udarbejdet som kandidatspeciale, på Revisorkandidatuddannelsen Cand. Merc. Aud. ved Aalborg University Business School.

Specialet omhandler generationsskifte i ejerledede virksomheder i levende live eller ved død.

Min store interesse for området skyldes, at der er en stor diversitet i sammensætning og størrelse af ejerledede virksomheder. 7 ud af 10 danske virksomheder er ejerledede, og virksomhederne er bredt repræsenteret i alle brancher i Danmark.

Når virksomhederne står foran et ejerskifte, vil der skulle træffes mange, og ofte komplekse beslutninger om hvorledes man ønsker at gennemføre et ejerskifte.

For nogle er planlægningen relativ simpel, men for andre kan planlægning af ejerskiftet vare i mange år, før en endelig gennemførelse er mulig.

Hvis planlægningen varer over flere år, er der en øget risiko for at forudsætningerne for gennemførelse ændrer sig.

Sker der ændringer i samfundsøkonomien eller i lovgivningen på områder der påvirker de hidtidige planer om ejerskifte, kræver det ofte at planerne tilrettes eller helt rekonstrueres, det er således ikke sikkert at den plan man oprindeligt havde, stadig er den rette.

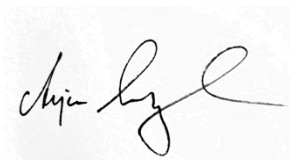
Specialets primære formål er derfor at opnå yderligere viden om generationsskifte, særligt i forhold til hvilke muligheder der er for at tilrettelægge et generationsskifte, dog med primær fokus på skattefri succession, samt hvilken betydning samfundsøkonomiske og juridiske påvirkninger kan have på valget af metode.

Informationsindsamlingen til specialet er afsluttet 02-01-2021.

En stor tak skal lyde til min vejleder Henrik V. Andersen, for at yde støtte og vejledning under specialeprocessen. Din passion og dit store engagement i emnet, har været en fantastisk drivkraft for min nysgerrighed og lærelyst.

Med disse ord, vil jeg ønske dig rigtig god læsning.

Aalborg, d. 2/1-21

Anja Prisskov Lundsgaard

Abstract

In Denmark, there are more than 43,000 owner-managed companies, which makes up 70% of all Danish companies. The average age of the Danish owner-managers is increasing, and it is therefore anticipated that many owner-managed companies will undergo a sale or a generational change in the upcoming years.

Generational change of the owner-manager's life's work deals not only with the economic aspects, but also the soft values. Most owner-managers have built their business from the ground up and therefore owned them for many years. Their companies have taken on a very special meaning for them, therefore It can be difficult for an owner-manager to let go of his company, which is why, it is often seen that the owner-manager retains part of the company or does not complete the generational change before his death.

In general, it is recommended that you start planning the generational change well in advance, to ensure that you have the optimal structure for implementing exactly what the change of ownership the owner imagines. It can take time to get the right business structure in place, both due to the planning process but also due to legal rules and processes.

However, it is seen that long-term generational changes may be subject to unforeseen changes, partly due to external decisions, which is why they are forced to change the original process and method that was decided.

The thesis therefore has two purposes. The primary purpose is to clarify how generational change of an owner-managed company can be made, with the primary focus on the implementation of tax-free succession. The second purpose is to analyse the significance of socio-economic and legal impacts on the implementation of the generational change.

There is no doubt that generational change and choice of method can be a complicated affair and there are therefore many choices to make. The thesis therefore sheds light on a number of the processes the owner-manager must go through during a generational change. This applies both in the case of a generational change while the owner-manager still is alive, or if the generational change is implemented after the death of the owner-manager.

However, it is not only the method of implementing the generational change that is important in the thesis, it is also how the valuation of companies and assets plays into the generational change and not least how the generational change can be financed.

Forkortelser

Lovforkortelser

ABL Aktieavancebeskatningsloven

BAL Boafgiftsloven

DBO Dobbeltbeskatningsloven

DBSL Dødsboskatteloven

DSL Dødsboskifteloven

EBL Ejendomsavancebeskatningsloven

FUSL Fusionsskatteloven

KGL Kursgevinstloven

KKSL Konkursloven

KSL Kildeskatteloven

LL Ligningsloven

PSL Personskatteloven

SEL Selskabsskatteloven

SFL Skatteforvaltningsloven

SL Statsskatteloven

SSL Selskabsloven

TAL Tinglysningsafgiftsloven

TL Tinglysningsloven

VOL Virksomhedsomdannelsesloven

VSL Virksomhedsskatteloven

VSO Virksomhedsordningen

ÅRL Årsregnskabsloven

IFRS International Financial Reporting Standards

OPKL Optrækningsloven

AL Arveloven

Øvrige forkortelser

A/S Aktieselskab

ApS Anpartsselskab

I/S Interessentskab

DCF Discounted Cash Flow

Indhold

1. Indledning	4
1.1 Problemformulering	5
1.1.1 Afgrænsning	6
1.1.2 Kildekritik	7
1.1.3 Metode	8
2. Ejerlede virksomheder og generationsskifte	11
2.1 Omstrukturering af ejerlede virksomhed	12
2.1.1 Omstrukturering af virksomheder i personlig form	12
2.1.2 Omstrukturering af virksomheder i selskabsform	14
2.1.3 Anvendelse af det objektive regelsæt	14
2.1.4 Anvendelse af det subjektive regelsæt	15
3. Succession ved generationsskifte	17
3.1 Succession i levende live	17
3.1.1 Successionsmetoden	17
3.1.2 Hvem kan anvende successionsmetoden	18
3.2 Succession af personligt drevet virksomhed	20
3.2.1 Virksomhedsbegrebet	20
3.2.2 Hvad er muligt at overdrage via succession	21
3.2.3 Succession af aktiver	22
3.2.4 Succession af fast ejendom	23
3.2.5 Hvilke konsekvenser er der for overdrager og erhverver ved succession af personligt ejet virksomhed	24
3.3 Succession i ejerlede selskab	24
3.3.1 Succession konsekvenser for overdrager og modtager	26
3.3.2 Anmeldelse til Skattestyrelsen	26
3.4 Succession ved generationsskifte ved død	27
3.4.1 Hvordan sker der skattemæssig succession i et dødsbo	27
3.4.2 Hvem kan succedere i et dødsbo	28
3.4.3 Betingelser for at succedere i dødsbo	29
3.4.4 Mulighed for valgfrihed	30
3.4.5 Tvangsarv og begrænsninger	31
3.4.6 Opgørelse af Boafgift	31
3.5 Skattemæssig succession i levende live vs. dødsbo	33

3.5.1 Hvilken betydning kan dette have for ejerleders beslutningsgrundlag	34
4. Værdiansættelse	35
4.1 Værdiansættelse af Aktier og anparter (TSS-Cirkulære 2000-09)	36
4.2 Værdiansættelse af goodwill (TSS-Cirkulære 2000-10)	38
4.2.1 Regulering af resultatet	39
4.2.2 Vægtning	40
4.2.3 Udviklingstendens	41
4.2.4 Driftsherreløn	41
4.2.5 Forrentning af aktiver	41
4.2.6 Kapitalisering	42
4.3 Værdiansættelse af aktiver og passiver i et dødsbo (Cirkulære 1982.185)	42
4.4 Værdiansættelse ved anvendelse af Discounted Cash Flow metoden	44
5. Gaveoverdragelse i forbindelse med generationsskifte	48
5.1 Gaveafgift	49
5.2 Anmeldelse af gaven	50
5.3 Værdiansættelse af gaven	50
5.4 Gaveoverdragelse ved død	52
5.5 Passivpost	52
5.5.1 Beregning af passivpost i levende live	53
5.5.2 Særligt vedrørende beregning af passivpost ved overdragelse af fast ejendom	54
5.5.3 Opgørelse af passivpost ved et dødsbo	56
6. Generationsskiftemodeller	57
6.1 Skattefri aktieombytning	58
6.1.1 Hvilke betingelser skal være opfyldt	59
6.1.2 Med eller uden tilladelse	60
6.2 Spaltning	62
6.2.1 Spaltningsmuligheder	63
6.2.2 Særlige krav ved skattefri spaltning	64
6.2.3 Hvilken metode vil være at foretrække	66
6.3 A/B Modellen	67
6.3.1 Hvordan anvendes A/B modellen	68
6.3.2 A/B Modellen i yderligere forandringer	69
7. Finansiering af et generationsskifte	70
7.1 Finansiering løbende ydelse (Earn Out)	71

7.2 Finansiering med anfordringsgældsbrief	72
7.2.1 Anfordringsgældsbrief i kombination med gaveoverdragelse	73
7.2.2 Andre gældsbriefe	73
7.3 Finansiering ved overdragelse af gave	73
7.4 Selvfinansiering	73
7.6 A/B modellen	74
8. Analyse af beslutningsgrundlag ved generationsskifte	75
8.1 Case - Tømrermester Andersen	75
8.1.1 Skattefri virksomhedsomdannelse	76
8.1.2 Sønnerne succederer ind i selskabet	80
8.1.3 Ophørsspaltning	82
8.1.3 Aktieombytning	85
8.1.4 Muligheder for generationsskifte af selskab omfattet af pengetanksreglerne	87
8.1.5 Hvis Andersen afgår ved døden før generationsskiftet gennemføres	87
8.2 Påvirkninger der kan have betydning for generationsskiftet	88
8.2.2 Juridiske og lovregulerede påvirkninger	90
9. Opsummering og konklusion	92
Litteraturliste	96
Bilag 1 – Skitse over elementer som ejerleder bør overveje ved generationsskifte	100
Bilag 2 – Regnskab for Tømrervirksomheden Andersen	101
Bilag 3 – Opgørelse af kapitaliseringsfaktor	106
Bilag 4 – Beregning af udskudt skat til indregning i åbningsbalance	106
Bilag 5 – Opsparet overskud VSO	108
Bilag 6 – Opgørelse af aktiernes anskaffelsessum	109
Bilag 7 – Opgørelse af Handelsværdi	110
Bilag 8 – Værdiansættelse for 2020	111

Indledning

I Danmark er flere end 43.000 af de danske virksomheder ejerledet, hvilket svarer til ca. 70% af alle danske virksomheder. Virksomheder hvor der er én kontrollerende ejer, som aktivt deltager i den daglige ledelse, er derfor den dominerende struktur i dansk erhvervsliv, og betegnes derfor også som det danske erhvervsliv ryggrad¹.

Undersøgelser viser at gennemsnitsalderen for en ejerleder i danske virksomheder er relativ høj². I 2017 var cirka 21% af alle danske ejerledere 60 år eller ældre, og forventningen er at største delen af disse vil foretage ejerskifte inden udgangen af 2025. Ejerskiftet kan ske via salg, eller som et led i et generationsskifte hvor børn, nær medarbejder eller andre overtager virksomheden.

Generationsskiftet kræver ofte grundig planlægning for at ejerskiftet sker på de mest optimale betingelser for såvel overdrager som modtager. Anbefalingen er derfor at man starter planlægningen i god tid, og inddrager råd og vejledning fra kyndige rådgivere undervejs i processen³.

Generationsskifter kan være langvarige, og det er ikke kun planlægning og interne interesser i virksomhederne der påvirker hvorledes generationsskiftet gennemføres, der er også en række samfundsøkonomiske aspekter der kan påvirke beslutningen.

Særligt regeringen har i de senere år haft fokus på ændringer af skattemæssige forhold, der blandt andet påvirker generationsskifter. I 2017 ændrede den daværende VLAK-regering rammerne for bo- og arveafgift, således at der skulle ske en trinvis nedsættelse af afgiften fra 15 procent frem til 5 procent i 2020.

Ændringen i arveafgiften havde blandt andet til formål at skabe udvikling og vækst på de danske arbejdspladser, da likvider ofte bliver trukket ud af virksomheder til at hjælpe med at finansiere generationsskiftet, som i stedet kunne være anvendt på investeringer i virksomhedens fremtidige drift.

Skattestyrelsen så efter indførelsen af ændringerne, en stigning i anmeldelser af overdragelser af ikke børsnoterede aktier⁴. I 2017 modtog skattestyrelsen 727 anmeldelser og i 2018 voksede tallet til 822.

Udrulningen af VLAK regeringens nedsættelser af arveafgiften nåede dog aldrig at blive fuldt udrullet, da den nuværende S-regering d. 27. december vedtog at bo- og gaveafgiften pr. 1. januar 2020 rulles tilbage til 15 procent. Lovændringen kan have påvirket virksomhederne til at ændre eller fremskynde deres planer

¹ Kilde: <https://www.ejerlederen.dk/ejerledelse-i-danmark>

² Kilde: https://www.nykredit.dk/globalassets/din-virksomhed/ejerlederanalyse/ejerlederanalysen_2018.pdf

³ Kilde: <https://www.lhn.dk/nyheder/planlaeg-dit-generationsskifte-i-god-tid/>

⁴ Kilde: <https://finans.dk/erhverv/ECE11569224/varsling-skat-vil-se-eksplosion-i-generationsskifter-i-aar/?ctxref=ext>

om generationsskifte i 2019, pr. 1. september 2019 er der 1.049 virksomheder der har gennemført generationsskifte hvilket er en væsentlig stigning i forhold til de øvrige år.

Bo- og arveafgiften, er ikke det eneste område hvor den nye regering har indført eller påtænker ændringer der vil påvirke gennemførelsen af generationsskifte. Ved udarbejdelsen af finansloven for 2020, blev det vedtaget at ændre reglerne for ejerfradraget for hovedaktionærer, så alle aktionærer pr. 1. februar 2020 vil blive beskattet på samme vilkår ved afståelse⁵. For generationsskifte i selskaber der ønsker at anvende A/B modellen sker der pr. 28. februar 2021 yderligere ændringer, idet processen for hvorledes handelsværdien og værdiansættelsen af aktierne beregnes. I forbindelse med aftalen om tidlig pensionsalder, fremsatte regeringen et forslag om at aftalen delvist skulle finansieres ved at hæve aktieskatten fra 42 procent til 45 procent. Forhøjelsen er dog ikke med i den endelige pensionsaftale, men det er muligt at regeringen på sigt vil indføre forhøjelsen. I stedet skal aftalen finansieres af indførelse af lagerbeskatning ved opgørelse af ejendomsavance fra 2023, og der vil blive fastsat et loft på hvor meget der kan fradrages af de højeste lønninger, ved opgørelse af selskabsskatten. Den finansielle sektor vil blive påvirket yderligere idet der indføres en ny særlig selskabsskat på overskud i den finansielle sektor.

Ændret lovgivning er ikke det eneste der påvirker virksomhederne i 2020. I marts 2020 lukkede Danmark ned, virksomheder blev opfordret til at sendte deres ansatte hjem for enten at arbejde hjemmefra, eller med mulighed for at modtage lønkomensation fra statens hjælpepakker. COVID-19 kommer til at påvirke danske virksomheder og dansk økonomi generelt, men hvor meget, er et spørgsmål der endnu ikke er et endegyldigt svar på, kun gode bud ud fra økonomiske analyser. Det er dog synligt at nogle brancher så som restauration, rejse og eksportvirksomheder er hårdt ramt, hvor nogle brancher så som detailhandlen i stedet mærker en øget fremgang. Virksomheder i krise kan ved generationsskifte blive særligt påvirket på likviditeten.

1.1 Problemformulering

Som nævnt i indledningen har regeringen vedtaget en række lovændringer, der i nogle tilfælde kan påvirke den plan der er lagt for generationsskiftet. Specialet vil derfor via en case belyse nogle af de forskellige processer der kan være i et generationsskifte. Efterfølgende vil der være en analyse af hvorledes lov- og samfundsøkonomiske ændringer kan påvirke valget af metode for gennemførelse af generationsskiftet. Analysen tager udgangspunkt i specialets teori og den udarbejdede case. Med baggrund i ovenstående vil specialet redegøre for følgende problemformulering:

⁵ Bemærk: Aktionærer der har haft ejerskab over aktier før 19. maj 1993, har haft mulighed for at indregne et aktionærnedslag på op til 25% ved opgørelse af den skattemæssige avance.

”Hvilke muligheder er der for at tilrettelægge et generationsskifte i levende live såvel som død. Herunder særligt hvilken betydning lovændringerne og den økonomiske krise, som følge af COVID-19, kan have på valget af metode”

Problemstillingen vil blive belyst ud fra følgende underspørgsmål:

- Hvilke generationsskiftemodeller findes der?
- Hvilke forskelle er der på generationsskifte i live og ved død?
- Hvilken påvirkning har regeringens lovændringer haft på mulighederne for gennemførelse?
- Hvilke metoder er der for værdiansættelse?
- Hvilke finansieringsmuligheder er der ved gennemførelse af generationsskifte i en ejerledet virksomhed?

1.1.1 Afgrænsning

Specialets fokus er generationsskifte i ejerledede virksomheder primært ved generationsskifte i levende live men generationsskifte ved død vil også overordnet blive belyst. Generationsskiftet kan foregå ved overdragelse af virksomheden til personer i den nære beslægtede familie, men også til 3. mand. Specialet vil belyse hvem hvortil generationsskiftet kan gennemføres, men herefter afgrænse sig til familieoverdragelse af en ejerledet virksomhed mellem forældre og børn. Ligeledes afgrænses specialet også til kun at omfatte generationsskifte hvor der er tale om personer der jfr. SL § 1 og KSL § 1 er fuldt skattepligtige til Danmark. Dobbeltbeskatning og yderligere udenlandske transaktioner vil derfor ikke blive inddraget.

Den primære vægt af opgaven vil tage udgangspunkt i generationsskifte med anvendelse af succession i generationsskiftemodellerne, dog vil specialet også inddrage A/B modellen idet det er en hyppigt anvendt metode, men hvor der i 2020 og 2021 er indført ændringer der vil påvirke metodens virke. Af samme grund behandles det ikke om metoden kan anvendes i dødsbo.

Opgaven vil belyse mulighederne for gennemførelse af generationsskifte af ejerledet virksomheder når der er tale om personlig virksomhed og selskaber. Der vil dog især blive lagt vægt på omstrukturering og generationsskifte af selskaber, da det er her ejerleder vil have flest metoder at skulle vælge imellem. Omdannelse af personlig ejet virksomhed til selskab vil blive belyst meget overordnet i opgaven, idet det vurderes at denne mulighed er højest relevant for ejerledere i personligt drevne virksomheder der står foran et kommende generationsskifte.

De enkelte generationsskifte- og omstruktureringsmetoder bliver overordnet belyst, hvorefter aktieombytning, spaltning og A/B modellen er de tre metoder der vil blive uddybet yderligere. Derudover vil generationsskifte ved overdragelse til fond ikke blive belyst, men er dog en mulighed med henblik på at sikre virksomheden til flere kommende generationer.

Ved gennemgangen af generations- og omstruktureringsmetoderne, vil de selskabsretlige regler grundet pladsmangel kun blive belyst overordnet.

Overdragelse af aktier ved salg vil ikke blive behandlet i specialet og derfor vil det nævnte ejerfradrag i indledningen ej heller blive uddybet yderligere.

Specialet afgrænser sig fra at omhandle de særlige lovgivninger der findes på områder så som landbrug, hvor landbrugsloven kan have betydning for valg af metode, samt generationsskifte af enkeltstående aktiver i form af husdyrsbesætninger, skibe eller luftfartøjer.

I casen er der taget udgangspunkt i fiktivt regnskab der er afsluttet for 2019, idet 2020 regnskabet endnu ikke forventes færdiggjort. Dog vil der i en enkelt del af casen blive antaget at der er tale om 2020 tal idet gaveafgift beløbet for 2021 anvendes. Beregningerne er foretaget uden fremskrivning af 2019 tallene, da beregningerne er foretaget med henblik på at belyse metoden.

Ændringer indtruffet efter dato for afsluttet informationsindsamling vil ikke blive medtaget i specialet, men kan hvis det er relevant medtages til mundtlig eksamen.

1.1.2 Kildekritik

Specialet er primært tilvirket på baggrund af faglitterære- og præskriptive kilder, som understøtter opgavens teori.

Den primære litteraturs fremstillinger forudsættes derfor at være troværdige og valide, hvilket forstærker opgavens teori. Opgaven inddrager dog også andenhånds kilder og historiske kilder, fremstillinger fra artikler og eksterne publikationer.

Disse kilder er læst og behandlet med en viden om at fremstillingerne er skrevet ud fra de daværende regler og situationer. De analyser der er foretaget i kilderne, er baseret på en mindre andel af Danmarks ejerledere, der vil derfor være en risiko for at resultaterne af analyserne ikke stemmer helt overens med det der realiseres i praksis af de danske ejerledere, men trods alt giver et retvisende udgangspunkt.

Slutteligt er der anvendt en række deskriptive kilder som sekundære kilder, hvor fremstillingen af den enkelte situation er fortalt som en historie. Disse kilder er primært anvendt for at opnå yderligere viden om hvorledes virksomheder har anvendt generationsskiftemodellerne, samt at opnå perspektivering ved at se

generationsskiftet fra flere vinkler. Kilderne er læst og behandlet med forsigtighed da der i denne type litteratur ofte er inddraget forfatterens egne perspektiver og politiske holdninger, og som følge heraf er der stor usikkerhed på kildernes troværdighed.

1.1.3 Metode

Specialet er udarbejdet med henblik på at give et overblik over hvilke generationsskifte muligheder der er for ejerledede virksomheder, samt hvilke konsekvenser lovændringer og samfundsøkonomiske påvirkninger kan have på valget af metode. Specialet vil derfor tage udgangspunkt i de juridiske metoder ud fra en retsdogmatisk tilgang. En stor del af specialets teori vil blive belyst med udgangspunkt i den pågældende lovgivning der skaber rammerne for gennemførelse af generationsskifte, herunder også omstruktureringer. Opgavens teori vil hvor det er relevant, blive understøttet af domme og andre afgørelser, for at tydeliggøre hvorledes den fastlagte lovgivning tolkes af gældende ret.

For at gøre det overskueligt for læser er opgaven opdelt hovedafsnit hvor der vil være fokus på særlige områder. Ligeledes er der udarbejdet følgende skitse:

Figur 1: Skitse over opgavens hovedområder

Første hovedafsnit

Specialets første afsnit omhandler det samlede grundlag for opgaven. Indledning efterfulgt af definitionen af opgavens egentlige problemstilling i problemformuleringen, hvor der også er defineret yderligere underspørgsmål som ønskes besvaret i opgaven. I første afsnit sker der ligeledes afgrænsning af opgavens perspektiv, således det er tydeligt hvilke modeller og områder der belyses i opgaven. Slutteligt indeholder

afsnittet denne metode der beskriver hvordan specialet er opbygget og hvilke metoder der er anvendt i specialet, samt en kildekritik hvor der foretages en analyse af de anvendte kilder og litteratur.

Andet hovedafsnit

Det andet hovedafsnit omhandler primært en teoretisk gennemgang af regler og rammer der skal være overholdt for at kunne gennemføre omstruktureringer i en ejerledet virksomhed, samt belyse de mulige processer der er for gennemførelse af generationsskifte. Afsnittet påbegynder belysning af underspørgsmålet *"Hvilke generationsskiftemodeller findes der?"* som vil blive uddybet yderligere i afsnit 6.

Tredje hovedafsnit

Successionsreglerne vil både blive gennemgået for generationsskifter der gennemføres i levende live og ved død, hvor successionen skal gennemføres i boet. Afsnittet har til hensigt delvist at få belyst et af specialets underspørgsmål *"Hvilke forskelle er der på generationsskifte i live og ved død?"* Der vil således være en opsamlet delopsummering i slutningen af dette afsnit der samler op på netop besvarelsen af dette spørgsmål.

Fjerde Hovedafsnit

Vil omhandle værdiansættelsen. Der vil ske en gennemgang af hvorledes der sker værdiansættelse efter værdiansættelsescirkulærerne Cirk.1982.185 der omhandler værdiansættelse af aktiver og passiver, Aktiecirkulæret TSS-Cirkulære 2000-09 der omhandler værdiansættelse af aktier, Goodwillcirkulæret TSS-cirkulære 2000-10 og slutteligt en gennemgang af DCF-metoden der kan anvendes som alternativ. Afsnittet har til formål at belyse underspørgsmålet *"Hvilke metoder er der for værdiansættelse?"*.

Femte Hovedafsnit

Vil omhandle overdragelse af gave både når der er tale om overdragelse i levende live og ved død. Samt belyse hvorledes der kan ske overdragelse af gave i forbindelse med succession, herunder beregning af passivpost.

Sjette Hovedafsnit

Vil dykke yderligere ned i underspørgsmålet *"Hvilke generationsskiftemodeller findes der?"* Hvor generationsskifteprocessen med succession vil blive gennemgået for modellerne Skattefri aktieombytning samt spaltning. Derudover vil der også være en beskrivelse af anvendelse af A/B modellen som generationsskifteværktøj, da denne også ofte er anvendt, men idet der kommer nye regler i 2021, kan dette påvirke valget af denne metode.

Syvende Hovedafsnit

Vil kigge overordnet på hvorledes et generationsskifte i en ejerledet virksomhed kan finansieres samt hvordan spørgsmålet om finansiering kan påvirke valg af metode. Afsnittet skal belyse underspørgsmålet – *”Hvilke finansieringsmuligheder er der ved gennemførelse af generationsskifte i en ejerledet virksomhed?”*

Ottende Hovedafsnit

Vil med udgangspunkt i cases, analysere hvorledes den gennemgåede teori, kan anvendes til generationsskifte, samt analysere hvorledes de fremtidige juridiske ændringer og de samfundsøkonomiske perspektiver kan ændre på hvilken metode der anvendes ved gennemførelse af generationsskifte.

Niende Hovedafsnit

Vil indeholde en opsummering af teori og analyse hvor opgavens hovedproblemstilling vil blive besvaret. Afsnittet vil således være specialets konklusion, hvor der svares på opgavens hovedproblemstilling *”Hvilke muligheder er der for at tilrettelægge et generationsskifte i levende live såvel som død. Herunder særligt hvilken betydning lovændringerne og den økonomiske krise, som følge af COVID-19, kan have på valget af metode”*.

2. Ejerledede virksomheder og generationsskifte

Hovedparten af alle danske ejerledere har bygget deres virksomheder op fra grunden. Årsagen til at de har valgt at starte op som iværksættere, er primært at de har haft et stort ønske om at arbejde med et fag der virkelig interesserer dem, men hvor de samtidig har mulighed for at strukturere og have ejerskab over deres arbejdsliv. Iblandt de ejerledede virksomheder findes dog også store familieejede virksomheder der har været nedarvet og ejet igennem generationer, og igangværende virksomheder som er blevet overdraget i forbindelse med salg eller generationsskifte.

Mange ejerledere anser deres virksomheder som deres livsværk. De har ofte lagt meget energi og ressourcer i at opbygge virksomheden, og tilpasse den således den kan følge med udviklingen og den efterspørgsel der er på de nuværende markeder. Beslutningen om hvad der skal ske med virksomheden, kan være svær at træffe, hvilket kan være en af årsagerne til ca. 29% af de danske ejerledere har ejet deres virksomhed i mere end 20 år⁶ og at gennemsnitsalderen for de danske ejerledere er stigende⁷.

Generationsskifte af en ejerleders livsværk, omhandler derfor ikke kun de økonomiske aspekter, men i høj grad også de bløde værdier, det kan være svært at give slip på et livsværk, og undersøgelser viser ca. 6% af de danske ejerledere aldrig forventer at gå på pension⁸. Planlægning af et generationsskifte tager tid, og derfor lyder anbefalingerne også at starte så tidligt som muligt⁹ så alt er på plads til den dag man ønsker at iværksætte generationsskiftet. Sker der en tidlig opstart af planlægningen er der mulighed for at ændre i virksomhedsstrukturen således den bliver tilpasset den generationsskiftemodel som passer bedst i forhold til ejerleders ønsker. Planen bør være detaljeret i sådant omfang, at det tydeligt bliver belyst hvad der skal ske i de enkelte elementer af generationsskiftet. De primære beslutninger omfatter; hvad skal der ske med virksomheden når ejerleder ønsker generationsskifte, hvornår generationsskiftet skal igangsættes i forhold til, om det er mens ejer stadig er i live eller først efter ejer er afgang ved døden, samt hvilken model der bør anvendes til at gennemføre generationsskiftet.

I bilag 1 er der i et diagram forsøgt skitseret eksempler på hvilke beslutninger og overvejelser der kan forekomme når ejerleder igangsætter planlægningen af generationsskifte. Hver virksomhed er forskellig og vil derfor også stå foran forskellige problemstillinger, skitsen må derfor ikke anses som fuldendt.

⁶ Kilde: Ejeranalysen 2018

⁷ Kilde: Ejeranalysen 2019, side 6

⁸ Kilde: Ejeranalysen 2019.

⁹ Kilde: <https://www.beierholm.dk/ydelser/raadgivning/oekonomisk-raadgivning/generationsskifte/9-skridt-til-et-godt-ejerskifte/>

2.1 Omstrukturering af ejerledet virksomhed

Opstarten på generationsskiftet vil som nævnt i det foregående afsnit, i nogle tilfælde kræve at der sker en omstrukturering af den ejerledede virksomhed for at virksomhedens struktur er tilpasset den model som er den optimale for at gennemføre det generationsskifte som ejerleder ønsker.

Der findes mange metoder for hvorledes en omstrukturering kan foregå, og den kan være forskellig afhængig af om der er tale om en personligt drevet virksomhed eller et selskab. Fælles for begge er dog at der er mulighed for at gennemføre omstruktureringer enten skattepligtigt eller skattefrit. Når der er tale om skattefrit, er der dog ikke tale om fuld skattefrihed, blot at der sker en forskydning af tidspunktet for realisering af beskatning.

2.1.1 Omstrukturering af virksomheder i personlig form

Mulighederne for at omstrukturere en personligt ejet virksomhed er forholdsvis begrænset, men der er stadig muligheder som er væsentlige at overveje når der påtænkes et fremtidigt generationsskifte. Et af de væsentlige elementer der bør overvejes før omstruktureringen, er hvorledes man ønsker generationsskiftet gennemført. Skal generationsskiftet ske på en gang eller skal der være tale om et såkaldt glidende generationsskifte hvor der sker løbende overdragelse til modtager.

En ejerleder der driver en personligt ejet virksomhed, bliver beskattet i sin personlige indkomst og hæfter derfor også personligt og ubegrænset for eventuel gæld i virksomheden. Er der et fortsat ønske om at fastholde virksomheden som personligt ejet, er der mulighed for at danne et Interessentskab også kaldet et I/S. Kravet for interessentskab er at der mindst skal være to ejere, og at disse hæfter personligt, ubegrænset og solidarisk for den gæld der måtte være i virksomheden. Er der tale om generationsskifte hvor der skal overdrages fra forældre til barn, kan dannelsen af et I/S være en mulighed, det kræver dog at begge interessenter begge er interesseret i at hæfte personligt og solidarisk¹⁰.

Ved generationsskifte af personligt ejet virksomhed, hvor overdragelsen sker på én gang, vil denne blive betragtet som en almindelig overdragelse. Ved den almindelige overdragelse af en virksomhed i personlig form, vil der blive udløst beskatning for overdrager i den personlige indkomst, for det tidspunkt hvor overdragelsen gennemføres¹¹.

¹⁰ Kilde: Werlauff, Erik. *Valg af virksomhedsform* s. 132

¹¹ Bemærk: Beskatning vil bestå af blandt andet genvundne afskrivninger og aktivernes værdistigning fra anskaffelsestidspunktet.

Er der ikke et ønske om fremtidig personlig hæftelse er det muligt at anvende reglerne for virksomhedsomdannelse, hvor den personligt ejet virksomhed bliver omdannet til et selskab. Virksomheden kan anvendes som apportindskud til stiftelse af et selskab jfr. Reglerne i SL §§35-38¹². Det er ofte denne metode der anvendes idet den personligt ejede virksomhed anvendes som indskud i stedet for et kontant indskud, det er dog stadig muligt at stifte selskabet via kontant indskud og senere foretage en overdragelse af den personligt ejede virksomhed til selskabet. Ved at omdanne en personligt ejet virksomhed til et selskab, sker der en afgrænsning af hæftelsen, således aktionærerne kun hæfter med den kapital de har skudt ind selskabet.

Overdragelsen af den personligt drevne virksomhed til et selskab kan gennemføres via to metoder, skattefri- og skattepligtigvirksomhedsomdannelse. Ved anvendelse af skattepligtig virksomhedsomdannelse vil der ske jfr. SEL §4, stk. 1 udløses beskatning i den personlige indkomst for overdrager, mens der ved skattefri virksomhedsomdannelse¹³ jfr. VOL §2 sker overdragelse af samtlige af virksomhedens aktiver og passiver hvorefter selskabet indtræder i overdragets skattemæssige stilling via en såkaldt succession. Successionsbegrebet vil blive uddybet yderligere i det kommende afsnit¹⁴.

I SKM2013.403.ØLR har Landsskatteretten stadfæstet en tidligere byretsdom at vurderingen af aktiver og passiver ved virksomhedsoverdragelse tager udgangspunkt i regnskaber og indkomstopgørelser der tidligere er udarbejdet for virksomheden. I sagen havde overdrager udeladt at inddrage et lån til virksomhedsdeltager og ledelse i den skattefrie virksomhedsomdannelse hvorfor reglerne i VOL § 2, stk. 1, 2. pkt. ikke ansås som værende opfyldt. Som følge af udeladelsen blev Landsskatterettens dom at virksomhedsoverdragelsen i stedet skulle gennemføres som en skattepligtig overdragelse og overdrager, blev derfor beskattet af en yderligere indkomst på 6.295.839 kr.

Den ovenstående afgørelse belyser blot vigtigheden af at sikre inddragelsen af alle aktiver og passiver i den skattefrie virksomhedsoverdragelse, da det kan have store skattemæssige konsekvenser for, overdrager hvis det ikke er tilfældet.

¹² Kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s 119

¹³ Bemærk: For at gennemføre skattefri virksomhedsomdannelse skal kravene i VOL§§1+2 være opfyldt. Blandt andet at der skal være fuld skattepligt til Danmark, og at det er samtlige aktiver og passiver der skal overdrages. Dog kan fast ejendom holdes ude.

¹⁴ Bemærk: Det er muligt at overdrage med tilbagevirkende kraft, senest 6 måneder efter skæringsdatoen for regnskabsåret.

2.1.2 Omstrukturering af virksomheder i selskabsform

Er der tale om generationsskifte i en ejerledet virksomhed i selskabsform, er der primært tale om generationsskifte af aktier i selskabet, hvorfor der er flere mulige metoder at tage udgangspunkt i. De mest anvendte metoder er aktieombytning, tilførsel af aktiver, fusion og spaltning, et andet alternativ hvis der er tale om pengetankselskab¹⁵ kan det være A/B modellen der bør anvendes.

Omstruktureringen af et selskab kan foregå skattepligtigt eller skattefrit. Er der tale om en skattefri omstrukturering kan denne gennemføres efter reglerne i det objektive regelsæt, som tager udgangspunkt i den danske lovgivning¹⁶ eller det subjektive regelsæt, der er styret ud fra de fastlagte direktiver. Derudover er der for gennemførelse af fusioner et særligt fastlagt fusionsdirektiv.

2.1.3 Anvendelse af det objektive regelsæt

Ønsker ejerleder at gennemføre en skattefri omstrukturering ved anvendelse af det objektive regelsæt, kan omstruktureringen gennemføres uden at anmode om tilladelse ved Skattestyrelsen. Der er således heller ikke krav om at der skal foreligge en forretningsmæssig begrundelse for gennemførelsen af omstruktureringen.¹⁷ For at kunne anvende det objektive regelsæt er der en række krav som skal være opfyldt. Disse krav er primært indført for at sikre at selskabet der står foran en omstrukturering, er parat og hurtigt kan gennemføre omstruktureringen, og selvom det ikke er et krav at der skal foreligge en forretningsmæssig grund for øje, er kravene fastsat med henblik på at opnå at omstruktureringen sker på baggrund af forretningsmæssige overvejelser.¹⁸

Det er især de efterfølgende værns regler ejerleder skal være opmærksom på, idet der er krav om at aktierne ikke må afhændes i en periode på tre år efter gennemførelse af en skattefri omstrukturering. Dette begreb er ofte defineret som et såkaldt Holding krav. Holdingkravet betyder at hvis aktionæren afstår sine aktier inden for den treårige periode vil den gennemførte omstrukturering i stedet blive skattepligtig.¹⁹ Kravet træder jfr. ABL § 36, stk. 6 i kraft for aktionærer der ejer mere end 10% af selskabets aktiekapital.

¹⁵ Bemærk: Pengetankselskaber er defineret yderligere i ABL§18 og DBSL §29, stk. 3, pkt. 5. Beskrives også senere i opgaven.

¹⁶ Bemærk: Blandt andet ved indførelse af lov nr. 343 af 18 april 2007 og lov nr. 525 af 12. juni 2009 kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte. *Generationsskifte og omstrukturering side 15*. Lovgivningen er senest reguleret ved lov nr. 1726 af 27. december 2018 Kilde: Skat.dk <https://skat.dk/skat.aspx?oID=1945241&chk=216985>

¹⁷ Kilde: Werlauff, Erik. *Selskabsskatteret s. 551*

¹⁸ kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte. *Generationsskifte og omstrukturering side 15*.

¹⁹ kilde: Seerup, Michael. *Generationsskifte s. 520-525*

Dog er det stadig muligt at gennemføre skattefrie omstruktureringer i selskabet jfr. ABL §36, stk. 6, 5 pkt. idet holdingkravet i så fald vil følge med ind i den nye omstrukturering.²⁰

Dette understøttes også i SKM.2010.65.SR hvor der netop henvises til ABL §36, stk. 6, 4 og 5 pkt. i forespørgslen vedr. spørgsmål 1. hvor der er sket en skattefri aktieombytning og efterfølgende skattefri spaltning af et selskab.

Begrebet afståelse i de objektive regler omfatter ud over salg og overdragelser hvor der sker formueforskydninger ligeledes også hvis selskabet indtræder i likvidation eller går konkurs inden for den 3-årige periode hvor holdingkravet opretholdes. Går virksomheden konkurs eller indtræder i likvidation vil omstruktureringen derfor skulle gennemføres som skattepligtig.

Dette understøttes også af afgørelsen i SKM.2010.210.SR hvor skatterådet bekræfter at konkurs eller kapitalnedsættelse også vil anses som afståelse af aktier og derfor være et brud på holdingkravet hvorfor omstruktureringen bliver skattepligtig.

Ejerleder skal derfor have ovenstående in-mente før gennemførelse af omstrukturering hvor de objektive regler anvendes. Det er derfor også en god idé at anmode Skattestyrelsen om et bindende svar når der er tvivl i forbindelse med anvendelse af de objektive regler²¹.

2.1.4 Anvendelse af det subjektive regelsæt

De subjektive regler der anvendes ved omstrukturering findes i Fusionskattedirektivets artikel 15, stk.1 litra a. Ved anvendelse af de subjektive regler, skal der fremsendes en anmodning til Skattestyrelsen om tilladelse til at gennemføre den forestående omstrukturering. Skattestyrelsen vurderer ud fra hver enkelt anmodning om omstrukturering, om der kan gives tilladelse eller ej. Der må således ikke være tale om omstrukturering i et forsøg på at opnå skatteunddragelse, eller hvis der er tale om en uforvarlig handling i set i økonomiske betragtninger. Skattestyrelsen har ansvaret for at påvise dette er tilfældet, da de bærer bevisbyrden. Jfr. EF-domstolens dom af 17. juli 1997 – SU 1997,257 også kendt som Leur-Bloem sagen.²²

I anmodningen til Skattestyrelsen skal årsagen til den ønskede omstrukturering fremgå, sammen med de økonomiske betragtninger der ligger bag omstruktureringen. Skattestyrelsen vil ud fra dette vurdere om omstruktureringens hovedformål er af forretningsmæssig begrundelse eller om der er tale om at et af omstruktureringens primære formål er at opnå en skattemæssig fordel. Det er således de primære formål

²⁰ Kilde: Werlauff, Erik. *Selskabsskatteret* s. 557-558.

²¹ Kilde: Werlauff, Erik. *Selskabsskatteret* side 556-557

²² Kilde: Den juridiske vejledning C.D.6.3.4 Subjektive betingelser for en skattefri aktieombytning

der ligger til grund for Skattestyrelsens beslutning, gennemføres omstruktureringen med forretningsmæssig begrundelse kan det godt være at der opnås en skattemæssig gevinst, denne må blot ikke være det primære formål for at gennemføre omstruktureringen.

Giver Skattestyrelsen tilladelse til at gennemføre omstruktureringen vil værns reglen om holdingkrav på tre år bortfalde.

I SKM2008.255.LSR blev der fremsendt en anmodning om skattefri aktieombytning til Skattestyrelsen. Ombytningen havde ifølge ansøgningen det formål at opnå koncernstruktur hvor koncernens driftsaktivitet skulle ejes af et fælles moderselskab, og dermed indgå i obligatorisk sambeskatning. Dette med henblik på at opnå en risikoafgrænsning af driftsaktiviteterne og at være optimeret både selskabsretligt såvel som økonomisk i forhold til et konkurrencemæssigt standpunkt sammenlignet med øvrige konkurrenter. Skattestyrelsen gav afslag på dette med det argument at der var tale om en anpartsombytning hvor skatteundgåelse var det primære formål. Det var især definitionen risikoafgrænsning skattestyrelsen lagde vægt på sammen med ønsket at indtræde i sambeskatning hvor der udelukkende er tale om en skattemæssig fordel for anmoder der lå til grund for afslaget. Denne beslutning blev i 2008 stadfæstet af landsskatteretten.

Afslaget fra Skattestyrelsen betyder ikke at omstruktureringen ikke kan gennemføres, den kan gennemføres uden tilladelse hvis de objektive krav til omstrukturering er opfyldt, hvor der i så fald opstår et treårigt holdingkrav.²³

Sker omstruktureringen som et led i et generationsskifte, vil Skattestyrelsen lægge vægt på om omstruktureringen kan lette gennemførelsen af generationsskiftet. Generationsskiftet betragtes jfr. Fusionsskatteloven som en forretningsmæssig begrundelse, men der lægges stadig vægt på om omstruktureringen gennemføres ud fra aktionærens eller selskabernes primære interesse.

Ovenstående understøttes af SKM2004.73.TSS hvor Skattestyrelsen havde givet tilladelse til skattefri ophørsspaltnings af et holdingselskab med to ejere, hvor aktierne skulle overdrages ligeligt til to nystiftede holdingselskaber med hver sin ejer. Begrundelsen til spaltningen var at de to parter fremadrettet ønskede at arbejde individuelt og uafhængigt af hinanden, og at den ene ønskede at gennemføre generationsskifte af selskabet til sin søn. Den ene af ejerne i holdingselskabet bliver imidlertid syg og ønsker i stedet helt at udtræde af selskabets drift, hvorfor spaltningen ikke længere er nødvendig. Skattestyrelsen nægter at lave et tilbagerul af spaltningen hvor begrundelsen var det fremtidige generationsskifte.

²³ Kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte *Generationsskifte og omstrukturering side 251-252*

3. Succession ved generationsskifte

Succession er meget anvendt i forbindelse med generationsskifter. Metoden har til hensigt at udskyde beskatningstidspunktet fra overdragelsestidspunktet, således den beskatning der skulle realiseres ved overdragelsestidspunktet, bliver realiseret senere. Successionsmetoden kan anvendes både i levende live og ved død, hvorfor begge dele vil blive belyst i de kommende underafsnit.

3.1 Succession i levende live

Successionsmetoden kan anvendes af alle typer virksomheder både private og selskaber, uanset om der er tale om generationsskifte af et dødsbo eller i levende live. Metoden kan dog kun benyttes hvis der er tale om at den anvendes med udgangspunkt i en forretningsmæssig begrundelse. Er hensigten med at gennemføre af successionen at opnå foretage skattesvig²⁴, kan metoden ikke anvendes.

For at kunne gennemføre generationsskifte med succession skal kravene i KSL §§26+33 være opfyldt for personligt ejede virksomheder og ABL §§34+35 for selskaber.

3.1.1. Successionsmetoden

Ved anvendelse af successionsmetoden vil modtager af virksomheden træde ind i overdragers skattemæssige stilling. Når modtager indtræder i overdragers skattemæssige stilling, overføres overdragers anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum. Modtager overtager derfor alle overdrages skattemæssige hæftelser, hvorfor der ikke vil blive udløst afståelsesbeskatning ved overdragelsen, denne bliver først realiseret den dag hvor modtager afhænder de overdrage aktiver. Modtager har dog ligesom overdrager mulighed for at overdrage virksomheden til næste generation med succession²⁵.

²⁴ Bemærk: Også kaldet skatteunddragelse

²⁵ Kilde: <https://v.dk/artikel/generationsskifte-af-fast-ejendom-ved-gaveoverdragelse-med-succession/>

Ovenstående kan skitseres ud fra følgende eksempel:

Virksomhed:	Hækbuskplanteservice_Søren
Ejer:	Søren Thomsen
Anskaffelsesdato:	1. februar 1980
Anskaffelsessum:	50.000
Værdi pr. 1/10-2020:	500.000

Figur 2: Skitserer forudsætninger i nedenstående eksempel.

Søren har 1. februar 1980 anskaffet sig virksomheden Hækbuskplanteservice_Søren. Anskaffelsessummen i 1980 var 50.000 kr. i 2020 vil Søren gerne gå på pension, derfor planlægger han at sønnen Thomas skal overtage virksomheden via skattemæssig succession. Sønnen Thomas overtager 1/10-20 virksomheden Hækbuskplanteservice_Søren via skattemæssig succession. Thomas indtræder dermed i sin fars skattemæssige stilling, det vil sige at anskaffelsesdatoen ikke skal være 1/10-2020, men i stedet 1. februar 1980, og at anskaffelsessummen ikke skal opgøres på baggrund af et salg af aktiverne ud fra virksomhedens værdi pr. 1/10-2020, men på den anskaffelsessum Søren gav ved erhvervelsen af virksomheden altså de 50.000. Thomas overtager på denne måde sin fars skattemæssige forpligtelser i virksomheden. Den latente skat som ville skulle realiseres ved et salg, udskydes ved anvendelse af denne metode til den dag Thomas vælger at afhænde Hækbuskplanteservice_Søren, medmindre det sker via overdragelse med succession.

3.1.2 Hvem kan anvende successionsmetoden

Lovgivningen der definerer personkredsen, varierer afhængig af om der er tale om personligt drevet virksomhed eller selskaber. Er der ved gennemførelse af succession tale om en personligt drevet virksomhed vil den nære personkreds blive defineret i KSL §§ 33C+33D, og ved selskaber vil definitionen på personkredsen skulle findes under ABL §§ 34+35, personkredsen er dog den samme uanset om der er tale om personligt drevet virksomhed eller et selskab.

Personkredsen er vokset siden overdragelse ved anvendelse af succession blev muligt. Successionsmetoden blev indført i LBK 763 af 14. december 1988²⁶ hvor det blev muligt at anvende successionsmetoden til overdragelse af aktier og anparter til samlever, børn, børnebørn, søskende, nevøer/niecer, samt nevøer/niecers børn i ABL. Definitionen børn omfatter i ABL også adoptiv- og stedbørn, der er således ligestilling mellem disse og eventuelle biologiske børn. Ved succession til samlevende skal kravene i BAL §

²⁶ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 afsnit C.B.2.13.1 familieoverdragelse med succession

22, stk. 1 litra d. være opfyldt før reglerne om succession kan anvendes, således skal man have været samlevende minimum 2 år før overdragelse.

SKM2015.299.SR understøtter forekomsten af overdragelse mellem forældre og stedbørn, og at der forekommer ligestilling mellem stedbørn og biologiske børn. B er ejer af aktieanparter som ønskes overdraget med succession. B er gift med A som har to børn, der således er stedbørn til B. I spørgsmål 2 bliver der forespurgt på om B der ejer aktieanparterne frit, kan overdrage anparter til sit stedbarn. Skattestyrelsens svar er at ABL §34, stk. 1. nr. 1, er opfyldt da der sker overdragelse til stedbarn, hvorfor succession kan anvendes.

Ved indførelsen af reglerne for succession i 1988, blev det således muligt at overdrage aktier via overdragelse med succession, men kun når der var tale om familierelationer i sideværts eller nedadgående generation, lovgivningen gjorde det således ikke muligt at foretage aktieoverdragelse med succession fra den yngre generation og opad, som eksempel fra barn til forælder eller bedsteforælder.

I 2002 blev personkredsen udvidet da lov nr. 398 trådte i kraft d. 6. juni 2002. I denne blev de nære medarbejdere tilføjet som yderligere personer, hvortil det blev muligt for at anvende succession ved overdragelse af aktier. For at kunne anvende succession til nære medarbejdere gælder der dog særlige krav. Medarbejderen skal have en nær relation til virksomheden og denne skal i en periode over 5 år, sammenlagt minimum have oparbejdet en timenorm der svarer til 3 års fuldtidsarbejde.

I SKM2009.411.SR stilles der spørgsmål til skattestyrelsen om hvorledes timenormen beregnes for fuldtids ansættelse i tre år og om det er muligt at opfylde kravet om succession inden der er gået tre år i og med der er tale om et krav om timenorm der skal opfyldes og ikke ansættelses år. Skattestyrelsen bekræfter i denne sag at kravene er opfyldt når timenormen på 4212 timer er opfyldt, dermed opfyldes kravene i KSL § 33C, stk. 12. Der stilledes ligeledes spørgsmål til om ferie samt øvrige fridage medregnes i timenormen på de 4212 timer. Skattestyrelsen henviser til KSL § 33C stk. 12, samt ATP-bekendtgørelsens § 4, stk. 4, således at det er ATP normen der anvendes til at bekræfte fuldtidsansættelse. Ferie og øvrige fridage er derfor inkluderet i opgørelsen, kravet om fuldtidsansættelse kan derfor være opfyldt efter 2,2 år. Slutteligt efterspørges muligheden for at indregne dokumenteret overarbejde i opgørelsen, i spørgers tilfælde er der tale om 370 timers dokumenteret overarbejde. Skattestyrelsen henviser igen til KSL § 33C, stk. 12 at det er timenormen der skal opfyldes og at dokumenteret overarbejde derfor kan indregnes i opgørelsen. Det er således muligt at foretage overdragelse med succession når timenorms kravet i KSL § 33C, stk. 12 er opfyldt, hvilket kan være opfyldt tidligere end 3 års ansættelse.

Den seneste tilføjelse til personkredsen skete ved indførelsen af lov nr. 532 i 2008, hvor det blev muligt at overdrage aktier med succession til tidligere ejer. Ved ændringen i 2008, opstår der en mulighed for at succedere op ad i generationen hvis den ældre generation er de tidligere ejere. Denne mulighed var ikke til stede ved indførelsen af reglerne i 1988. Ved indførelsen af denne mulighed sikrer man at såfremt generationsskiftet ikke blev gennemført tilfredsstillende eller at der af anden årsag opstår et behov for at rulle generationsskiftet tilbage.

3.2 Succession af personligt drevet virksomhed

Gennemførelse af succession i en personligt drevet virksomhed vil som udgangspunkt omfatte overdragelse af samtlige af virksomhedens aktiver, idet successionsbegrebet omhandler at indtræde i overdragerens skattemæssige stilling. Bestemmelserne for gennemførelse af succession af personligt ejet virksomhed findes som tidligere nævnt i KSL § 33 C. Derfor er der også krav om at KSL §1 eller 2 er opfyldt således succession i en personligt drevet virksomhed kun kan ske såfremt der er tale om overdragelse mellem personer der er fuldt eller delvist skattepligtig til Danmark²⁷.

3.2.1 Virksomhedsbegrebet

Overdragelse med succession kan gennemføres hvis der er tale om overdragelse af erhvervsvirksomheder, altså hele virksomheden eller en andel af erhvervsvirksomheden. Definitionen virksomhed er dog ikke specificeret i KSL § 33 C, men i appendix A til IFRS 3²⁸ har man forsøgt at definere begrebet virksomhed således:

”en virksomhed skal have aktiviteter eller aktiver, der kan forvaltes med henblik på at levere en vare eller service til kunder, generering af investeringsindtægter (f.eks. udbytte eller renter) eller generering af anden indtægt fra ordinære aktiviteter.”²⁹

Dette understøttes af definitionen i den juridiske vejledning afsnit C.C.1.2.1:

”Selvstændig erhvervsvirksomhed er kendetegnet ved, at der for egen regning og risiko udøves en virksomhed af økonomisk karakter og med det formål at opnå et overskud.

Det er en forudsætning, at

- ***virksomheden udøves nogenlunde regelmæssigt og gennem en ikke helt kort periode***
- ***virksomheden ikke er af ganske underordnet omfang.”***

²⁷ Bemærk: KSL § 2 kan anvendes hvis overdragelsen vil være omfattet af den delvise beskatning

²⁸ Bemærk: Personligt drevne virksomheder anvender lovgivningen vedrørende ÅRL, men ÅRL læner sig op ad de internationale standarder hvorfor definitionen bør være nogenlunde ens.

²⁹ Kilde: Direkte citeret fra: <https://www.fsr.dk/regnskabsmaessig-definition-af-virksomhed-aendres>

Definitionen fra den juridiske vejledning "gangske underordnet omfang" er med til at understøtte at hobbyvirksomheder ikke anses som værende en selvstændig virksomhed, idet omfanget af virksomheden ofte udføres i et underordnet omfang, men også fordi det primære mål ved en hobby virksomhed, ikke er at genere et overskud men blot understøtte en hobby³⁰.

3.2.2 Hvad er muligt at overdrage via succession

Bestemmelserne for hvad der kan overdrages med succession findes i KSL § 33C³¹. Overdragelse med succession kan gennemføres hvis der er tale om overdragelse af erhvervsvirksomheder, altså hele virksomheden eller en andel af erhvervsvirksomheden. Det er således muligt at lave succession i en deloverdragelse af en virksomhed, men kun hvis der er tale om en deloverdragelse af en andel af den samlede virksomhed og ikke enkeltstående aktiver.

Ved at gennemføre deloverdragelser er der således mulighed for at overføre en del af virksomheden via succession til et medlem i den angivne personkreds. Det kan således være far der overdrager en del af sin virksomhed til sin søn, men stadig selv beholder en andel af virksomheden, således far og søn indgår i virksomheden som partnere.

I SKM2013.41.SR driver spørger en ejendom med planteavl og kvæg, hvortil der indgår udbygninger fra ejendommen i driften. Spørgers søn har tidligere købt en ejendom af spørger hvorpå han driver kvægbrug. Spørger vil gerne overdrage sin ejendom med planteavl og kvæg til sin søn, men på nuværende tidspunkt har sønnen ikke nok finansiering til at denne overdragelse kan finansieres, hvorfor der ønskes overdraget en del af virksomheden hvori en del af spørgers ejendom er indeholdt. Således det der overdrages til sønnen, består af en andel af jorden, stuehuset på ejendommen som er udlejet til beboelse og ikke er en del af landbruget, samt en andel af udbygningerne og inventar heri. Overdragelsen sker med det formål at sønnen på sigt skal overtage hele virksomheden. Skatterådet bekræfter at det er muligt at deloverdrage landbruget jfr. reglerne i KSL § 33C, således kan der laves en overførsel af dele af virksomheden inklusive inventar via succession.

Deloverdragelse kan derfor være en mulighed hvis man ikke ønsker af overdrage den fulde virksomhed, eller at likviditetsmæssige årsager har et ønske om at lave en drypvis virksomhedsoverdragelse.

Mange personligt drevne virksomheder der anvender VSO hvor der under anvendelsen er opsparet overskud i virksomheden. Jfr. KSL § 33 C, stk. 5, der kan gennemføres succession af det opsparede overskud

³⁰ Bemærk: Definitionen Hobbyvirksomhed understøttes i SKM2003.6.VLR

³¹ Kilde: Den juridiske Vejledning 2020-2 afsnit C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C.

såfremt betingelserne for virksomhedsskatteloven er opfyldt og at VSO fortsat er anvendt året før succession.

I tilfælde som i SKM2013.41.SR hvor der kun foretages en delvis overdragelse af virksomheden vil der stadig kunne ske succession i det opsparede overskud, dog kun overskud for den del af virksomheden der overdrages. Det opsparede overskud skal derfor fordeles efter en forholdsmæssig fordelingsnøgle der svarer til virksomhedens opdeling³². Modtager succederer i det opsparede overskud, hvilket vil sige at denne også indtræder i afregnet og udskudt skat jfr. VSO § 10. stk. 4. Herefter er overdrager frigjort at sine tidligere forpligtelser³³.

3.2.3 Succession af aktiver

Som afgørelsen i SKM.2013.41.SR belyser er det muligt at overdrage aktiver i forbindelse med succession erhvervsvirksomheder. Aktiver som er muligt at overdrage i forbindelse med succession er jfr. KSL § 33C, de aktiver i erhvervsvirksomheden, som vil udløse afståelsesbeskatning ved almindelig afståelse i stedet for skattemæssig succession. Modsat kan aktiver hvor der ikke udløses afståelsesbeskatning ikke indgå i succession³⁴.

Det ses også SKM2013.41.SR hvor der er planlagt overdragelse til sønnen af en andel af virksomhedens aktiver, dog her med henblik på at sønnen med tiden opnår fuldt ejerskab over virksomheden.

- *Bygninger der er afskrivningsberettigede*
- *Driftsmidler så som maskiner og inventar*
- *Fast ejendom der indgår i erhvervsvirksomheden og hvor der bliver udløst afståelsesbeskatning*
- *Ved næringsdrivende virksomhed med køb og salg af aktier kan aktier og obligationer også indgå*
- *Husdyrbesætninger ved landbrug*
- *Varelager, herunder landbrugsbeholdninger*

Tabel 1: Eksempler på mulige aktiver der kan indgå i succession Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 sektion C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C – afsnit aktiver

³² Kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte. *Generationsskifte og omstrukturering* s. 48

³³ Bemærk: Anvendes kapitalafkastordningen gælder samme dog er det KSL § 33 stk. 6 der anvendes. Kilde: Sølvkær Olesens, Birgitte. *Generationsskifte og omstrukturering* s. 45-46.

³⁴ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 Afsnit C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C

Succession af aktiver er kun muligt når der er tale om personligt drevet virksomheder, og kun hvis der er tale om overførsel med succession hvor der stadig er tale om at aktiverne indgår i erhvervsmæssig virksomhed.

Det er ikke muligt at succedere i etableringskonti ej heller hensættelser til en investeringsfond. Sker der overdragelse heraf vil der udløses beskatning. Dog har modtager mulighed for at bruge egne tilsvarende opsparede midler til at foretage afskrivninger på aktiver der er overdraget via succession³⁵.

3.2.4 Succession af fast ejendom

I 1999 trådte lov nr. 958 i kraft, hvor mulighederne for succession af fast ejendom blev indskrænket til to modeller.

Den første model skal jfr. KSL § 33, C, stk. 1 anvendes når der er tale om fast ejendom hvoraf mindre end 50% anvendes til erhverv. Er det tilfældet kan der kun succederes i den andel af ejendomsavancen der anvendes erhvervsmæssigt.

Den anden model skal jfr. KSL § 33, C, stk. 2-11 og 14 anvendes når der er tale om en ejendom hvor mere end 50% af ejendommen anvendes til erhverv. I så fald kan successionen ske i den fulde ejendomsavance dvs. inklusiv den andel der ikke benyttes erhvervsmæssigt.

Til begge modeller skal der udarbejdes en opgørelse over ejendommens fordeling, der specificerer fordelingsnøglen der anvendes til opgørelsen.

Indtræder modtager fuldt ud i overdragerens skattemæssige stilling, træder KSL § 33 C, stk. 1 i kraft, hvilket betyder at der kun kan succederes i ejendommens genvundne afskrivninger. Det vil sige at viser opgørelsen af ejendomsavancen at der opstår et tab, vil succession af ejendommen ikke kunne gennemføres³⁶.

Indgår ejendommen som et led i virksomhed hvor der er tale om næringsdrivende vedrørende handel med fast ejendom, er ejendommens avance ved overdragelse ikke omfattet af EBL men i stedet reglerne i SL § 54.

³⁵ Kilde: SKM2005.17.LR

³⁶ Kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte *Generationsskifte og omstrukturering s. 44-45*.

Det er væsentligt at bemærke at udlejningsejendomme ikke anses jfr. KSL § 33 C, som værende erhvervsmæssig virksomhed, og såfremt ejendommen skal indgå i succession, skal de ovenstående krav derfor være opfyldt.

3.2.5 Hvilke konsekvenser er der for overdrager og erhverver ved succession af personligt ejet virksomhed

Den væsentligste konsekvens for overdrager er at denne afstår hele eller dele af virksomheden uden at der udløses afståelsesbeskatning, og at denne ved overdragelse med succession udtræder af de forpligtelser denne har haft i den erhvervsdrivende virksomhed. Forpligtelserne bliver ved successionen overdraget til den person der overtager virksomheden, og denne overtager den skattemæssige stilling og indtræder i samme anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt som overdrager Jfr. KSL § 33 C, stk. 2, nr. 2. Modtageren indtræder ligeledes i skattemæssige af- og nedskrivninger, ligesom denne overtager eventuelle nærings- og spekulationshensigter. Skatteforpligtelsen bliver, som nævnt, udskudt til den dag hvor modtageren vælger at afstå virksomheden, såfremt det sker uden succession. Gennemførelsen af successionen er betinget af at successionen kun kan gennemføres hvis der ved overdragelsen sker fortjeneste, er det ikke tilfældet vil fortjenesten være fradragsberettiget som ved et almindeligt salg jfr. KSL § 33 C, stk. 3. En væsentlig ting der ikke overdrages ved succession, er overdragets ejertid. Dette ses blandt andet i SKM2003.79.LR. og i SKM2007.333.ØLR hvor skattemyndighederne i sidstnævnte ikke mente at der var hjemmel til at succedere i ejertid ved sondring mellem vedligeholdelses- og forbedringsudgifter, her er det ejendommens stand ved successionstidspunktet der er gældende.

3.3 Succession i ejerledet selskab

Som beskrevet i det tidligere afsnit defineres personkredsen for gennemførelse af succession i selskabsform i ABL §§34+35.

ABL §34 definerer rammerne for hvorledes gennemførelse af succession i selskabsform kan gennemføres, særligt gælder det at succession af selskab kun kan gennemføres hvis der overdrages minimum 1% af den samlede selskabskapital. Er der tale om overdragelse aktier eller anparter til flere, hvor der ikke længere er sameje, vil overdragelsen blive betragtet som flere overdragelser og ikke kun en hvorfor kravet skal være opfyldt ved alle overdragelser³⁷.

³⁷ Kilde: Der kan blandt andet henvises til TFS2000.368.

Ved gennemførelse af succession skal modtager af aktier eller anparter være fuld skattepligtig til Danmark efter KSL § 1, idet der efter dansk lovgivning udløses afståelsesbeskatning ved afståelse eller overdragelse af aktierne³⁸. Er modtager ikke fuld skattepligtig til Danmark kan succession kun anvendes hvis der sker overdragelse til en virksomhed der opfylder kravene i KSL § 2, stk. 1, nr. 4 og dermed er begrænset skattepligtig til Danmark.

Overdrages aktier eller anparter hvor der ved overdragelse konstateres et tab, kan successionsmetoden ikke anvendes idet der jfr. ABL § 34, stk. 4 kun er muligt at gennemføre overdragelse med succession hvis der overdrages med gevinst. Overdrager kan såfremt der overdrages med tab, indregne tabsfradraget i opgørelsen, på samme måde som hvis der var tale om salg til 3. mand³⁹.

Det er som udgangspunkt muligt at overdrage alle aktier og anparter, der er omfattet af aktieavancebeskatningsloven, ved anvendelse af successionsmetoden. Dog kræver det at alle de øvrige forudsætninger og betingelser er opfyldt. Der gælder særlige regler når der er tale om investeringsbeviser, er disse udstedt af et investeringsselskab der er omfattet af næringsbegrebet og dermed ABL §19, kan successionsmetoden ikke anvendes dette fremgår også af ABL § 34, stk. 1, nr.4.

I ABL §34, stk. 1, nr. 6 fremgår særlige regler om virksomhedskrav. Den virksomhed der overdrages i selskabet, må ikke være omfattet af definitionen pengetanksselskab. Pengetanksselskab er primært et selskab hvor der er tale om passiv kapitalanbringelse, og således ikke tale om en aktiv virksomhed.

Selskabet defineres som pengetanksselskab hvis følgende er opfyldt⁴⁰:

- Mindst 50% af selskabets indtægter i tre sammenhængende regnskabsår kommer fra øvrige kapitalindtægter.
- Handelsværdien af kapitalaktiver udgør mindst 50% af selskabets samlede aktiver.
- Indtægter og aktiver fra datterselskaber svarende til den procentandel der er ejerskab over.

Er det tilfældet kan succession ikke anvendes⁴¹. Nogle ejerledere vil blive fanget af denne regel særligt større selskaber der indgår i en koncern hvor Moderselskab er et holdingselskab. De kan opleve at blive omfattet af reglerne for pengetankselskab.

I SKM2006.627.SR bekræfter skatterådet gennemførelse af succession da der netop ikke er tale om succession af selskab der er omfattet af pengetanksreglerne. Oprindeligt var selskabet omfattet af

³⁸ Bemærk: Grønland og Færøerne behandles efter dobbeltbeskatningsoverenskomsten som ikke belyses yderligere i denne opgave.

³⁹ Bemærk: jfr. KSL §33 c, stk. 3

⁴⁰ Bemærk: I ABL § 34, stk. 6 findes den fuldstændige definition af et pengetanksselskab.

⁴¹ Kilde: ABL § 33, stk. 2-5 hvor der blandt andet henvises til definitionerne i ABL §19

pengetanksreglerne, men efter en spaltning viste opgørelse at de selskaber der var påtænkt overdragelse med succession ikke kunne defineres som pengetanksselskaber, hvorfor successionen kunne gennemføres. Det er således selskabets struktur på overdragelsestidspunktet der er gældende.

SKM 2006.627.SR viser netop at Ejerledere der går med tanke om fremtidigt generationsskifte med succession skal derfor være særligt opmærksom på reglerne om virksomhedsbegrebet. Er der tale om et selskab der er omfattet af pengetanksreglerne, kan en tidlig igangsættelse af planlægningen vise at der før generationsskiftet med fordel kan gennemføres en omstrukturering af selskabet, således det kan overdrages ved succession når tidspunktet for gennemførelse af generationsskiftet oprinder.

Opfylder selskabet ikke kravet vil successionsmetoden ikke kunne anvendes og der vil blive udløst beskatning ved overdragelsen.

3.3.1 Succession konsekvenser for overdrager og modtager

Som allerede nævnt indtræder modtager i overdragets skattemæssige stilling, hvilket vil sige at modtager overtager den oprindelige anskaffelsessum fra overdrager og samme anskaffelsestidspunkt jfr. ABL § 34. Er der kun tale om en delvis overdragelse af aktierne er det ABL § 26, stk. 6 der skal anvendes til gennemførelse af successionen. Det vil sige at der skal udarbejdes en fordeling imellem de aktier overdrageren selv beholder og de der overdrages via succession. Således udskydes beskatningen af de overdragene aktier til den dag hvor modtageren vælger at afstå sine aktier, såfremt dette er uden gennemførelse af succession.

Var overdragelsen ikke sket med succession ville overdrageren blive beskattet af avance om aktieindkomst jfr. ABL § 30. Det vil jfr. PSL § 8 A. være 27% op til bundgrænsen på 55.300 kr. i 2020 (56.500 kr. i 2021) avancer der overstiger bundgrænsen ville skulle beskattes med 42%. Ved succession vil beskatningen ikke udløses jfr. ABL § 34, stk. 2.

3.3.2 Anmeldelse til Skattestyrelsen

Skattestyrelsen skal informeres såfremt der overdrages aktier via succession. Indberetningen skal jfr. ABL § 34, stk. 4 senest ske ved indberetningen af overdragets selvangivelse. Indberettes der ikke rettidigt vil Skattestyrelsen fremsende forespørgsel på dokumentation for at aktierne er overdraget via succession. Denne praksis blev ændret i 2011, således der er sket en lempelse i forhold til tidligere praksis hvor der ved

for der ved for sen indberetning om gennemførelse af succession pr. automatik blev anset som en skattepligtig overdragelse⁴².

3.4 Succession ved generationsskifte ved død

Som nævnt afsnittet ejerledere og generationsskifte, kan det være svært for ejerledere at give slip på virksomheden, og der er en del af ejerlederne der aldrig forventer at gå på pension eller afhænde deres virksomhed. Derfor vil der være tilfælde hvor generationsskiftet først gennemføres efter ejerleder er afgået ved døden. Såfremt generationsskiftet først skal gennemføres efter ejerleders død, har ejerleder mulighed for at planlægge generationsskiftet og få det indskrevet i testamentet således generationsskiftet vil blive gennemført på den måde som ejerleder ønskede, men der vil også være tilfælde hvor ejerleder ikke har taget stilling til generationsskifte og hvor de efterladte der står tilbage selv skal definere og forholde sig til et eventuelt generationsskifte.

Ved ejerleders dødsfald indgår den ejerledede virksomhed i ejerleders dødsbo, derfor er det dødsboskatteloven der er med til at definere rammerne for hvorledes gennemførelse af generationsskiftet kan ske.

3.4.1 Hvordan sker der skattemæssig succession i et dødsbo

Reglerne for succession i et dødsbo fremgår i dødsboskatteloven i stedet for aktieavancebeskatningsloven. Dette skyldes at et dødsbo jfr. DBSL § 2, stk. 1, 4. anses om værende et selvstændigt skatteobjekt⁴³. Når der er tale om et dødsbo, er det vigtigt at tage højde for om der skal være tale om skifte hvor boet opgøres og fordeles til de retmæssige arvinger inklusiv den tilbageværende ægtefælle, eller om den tilbageværende ægtefælle ønsker at sidde i uskiftet bo. Reglerne for skifte findes i dødsboskifteloven.

Ved dødsfald opgøres den skattepligtige indkomst jfr. DBSL § 19, stk. 2 for hele indkomståret altså også den periode hvor nu afdøde, stadig var i live frem og frem til den dato hvor boet gøres op. Ud fra boopgørelsen sker der udlodning til arvinger, når der foretages udlodning, udløses der som hovedregel beskatning i form af en boafgift. Overstiger boets nettoformue en samlet værdi på 2.966.200 (3.033.700 i 2021) skal det vurderes om boet skal anses som værende skattepligtig og pålægges en såkaldt dødsboskat. Udlodninger til arvinger vil således udløse beskatning af dødsboet hos arvingerne. Det er et krav for at kunne gennemføre

⁴² Kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte *Generationsskifte og omstrukturering s. 90.*

⁴³ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 afsnit C.E.3.1.1.3 Skiftende dødsboer hvor længstlevende ægtefælle er eneste legale arving, når den længstlevende ægtefælle har valgt beskatning efter reglerne om skiftede dødsboer

succession i et dødsbo, at boet overstiger nettoformuen⁴⁴, således der udløses beskatning. Udløses der ikke skat i boet, er der ingen skattemæssig stilling at indtræde i⁴⁵.

Ved succession i et dødsbo, udskydes beskatningen ligesom det var tilfældet ved succession i levende live. Den væsentlige forskel er at det er boet der indtræder i den nu afdødes skattemæssige stilling jfr. DBSL § 20. Der kan kun succederes i aktiver og passiver der har tilhørt afdøde, hvilket vil sige at der ikke succederes i en længstlevende ægtefælles værdier selvom disse er inkluderet i boopgørelsen⁴⁶. Successionen kan derfor først gennemføres når ægtefællens andel af boet er opgjort og dennes andel beskattet.

Boet har mulighed for at succedere i afdødes ret til underskudsfræmførsel jfr. DBSL § 20 stk. 3. Det er således muligt at fradrage det fremførte underskud når der foretages opgørelse af bobeskatningsindkomsten⁴⁷. Arvingerne har således, i nogle tilfælde, mulighed for at succedere i udlodningen således der sker udskydelse af beskatningsgrundlaget. Arvingerne indtræder nu, ligesom ved levende live, i samme anskaffelsessum, tid og pris som afdøde, dermed overtager arvingen også samme beskatningsgrundlag jfr. DBSL § 36, stk. 2.

3.4.2 Hvem kan succedere i et dødsbo

Personkredsen der har mulighed for at succederer i et dødsbo fremgår af DBSL §§ 2 og 3, hvor det fremgår at succession kun er muligt når der er tale om fysiske personer. Er der tale om udlodning til juridiske personer er der således ikke mulighed for at overdrage udlodningen med succession, hvorfor der skal ske beskatning efter de almindelige regler i DBSL.⁴⁸

Personkredsen for hvem der kan succedere minder tilnærmelsesvis om den personkreds som kan succedere i levende live efter KSL § 33 C, den eneste undtagelse er ægtefællen⁴⁹. For arvinger der ikke er barn, barnebarn, søskende samt søskendes børn og børnebørn, er det kun muligt at indtræde i afdødes skattemæssige stilling i arvingens andel af boet, jfr. DBSL § 37, stk. 1⁵⁰.

Beskatning af længstlevende ægtefælle skal ske efter reglerne om uskiftet bo jfr. DBSL § 66⁵¹. Udlodninger til personer som ikke er tvangsarvinger skal være specificeret i testamente jfr. AL § 93 Dette gælder også når der er tale om nær medarbejder eller tidligere ejer hvor der er mulighed for at succedere.

⁴⁴ Bemærk: Undtagelse hertil er hvis der er opsparet overskud eller konjunktur-udligningshensættelse efter VSL

⁴⁵ Kilde: Juridisk vejledning afsnit C.E.3.4.3.1 Betingelser for succession

⁴⁶ Kilde: Werlauff, Erik. *Arv og skifte* s. 222

⁴⁷ Kilde: IBID

⁴⁸ Bemærk: Jfr. DBSL § 27.

⁴⁹ Bemærk: ægtefælle arver 50% af formuefællesskabet hvis der også er øvrige livsarvinger.

⁵⁰ Kilde: Werlauf, Erik. *Arv og skifte* s. 225.

⁵¹ Kilde: Juridisk vejledning 2020-2 afsnit C.E.3.4.3.1 personer omfattet af reglen

Det er vigtigt at bemærke at der kun kan succederes, hvis der er tale om en udlodning der ville udløse beskatning til Danmark jfr. DBSL § 38. Er dette ikke tilfældet vil udlodningen i stedet skulle gennemføres efter reglerne om beskatning.

3.4.3 Betingelser for at succedere i dødsbo

Ligesom ved succession i levende live, kan succession i dødsbo kun gennemføres hvis der er tale om fortjeneste ved udlodningen. Er der tale om et tab vil udlodningen skulle anses som et almindeligt salg, som er fradragsberettiget i bo-indkomsten når denne opgøres til beskatning jfr. DBSL § 28, stk.2.

Succession i udlodningen kan ligeledes kun ske når der er tale om et aktiv, det kan eksempelvis være aktiver i en erhvervsvirksomhed i drift. Der kan godt være passiver, blandt andet i forhold til gæld og hæftelser, i virksomheden, men passiverne udloddes som hovedregel i sammenhæng med et aktiv.

3.4.3.1 Begrænsning af succession i fast ejendom

Muligheden for succession af fast ejendom i dødsbo er relativt begrænset, ligesom ved succession i levende live. Det er således kun muligt at succedere hvis ejendommen i dødsboet indgår som en del af erhvervsvirksomheden, i så fald kan der succederes svarende til den andel af ejendommen der er brugt erhvervsmæssigt. Har mere end 50% af ejendommen været anvendt til erhverv, er det muligt at succedere i hele ejendomsavancen jfr. DBSL § 29, stk. 2.

Er de ovenstående krav ikke opfyldt skal ejendommen beskattes af fortjenesten på samme vilkår som ved salg jfr. DBSL § 29, stk. 2, 1 pkt.

3.4.3.2 Udlodning af aktier

Det er ikke muligt at succedere i udlodde aktier hvis den enkelte udlodning udgør mindre end 1% af aktiekapitalen jfr. DBSL § 29, stk. 3, 4. pkt. Dette gælder ligeledes hvis selskabet er omfattet af reglerne om pengetanksselskab, og investeringsbeviser udstedt af investeringsselskab, også selvom udlodningen udgør mere end 1% af aktiekapitalen. Disse aktier vil ved udlodning automatisk udløse beskatning.⁵² Eneste undtagelse herfor er udlodning af sådanne aktier til længstlevende ægtefælle jfr. DBSL § 29, stk. 5.

⁵² Kilde: Juridisk vejledning 2020-2 afsnit C.E.3.3.4.3.4.1

Der gælder særlige regler for næringsaktiver og andelsbeviser⁵³ der ikke er omfattet af DBSL § 29, stk. 3-5, i sådanne tilfælde skal gevinst af aktier medtages i opgørelsen af boets indkomst og kan derfor udloddes med succession.

Et eksempel på ovenstående situation hvor der er tale om næringsaktiver der godt kan succederes finde i SKM2003.513.LR. I denne sag har ligningsrådet behandlet spørgsmålet om hvorledes en aktiebeholdning kan udloddes med succession til livsarvingerne. Virksomhedens drift var næringsdrivende med køb og salg af værdipapirer, og er således omfattet af DBSL § 29, stk. 3. Skattemyndighederne konkluderede ligeledes at aktierne ved almindelig afståelse ville være omfattet af ABL § 4. Skattestyrelsen gav tilsagn til udlodning med succession idet selskabet opfyldte næringskravet i DBSL § 29, stk. 3.

3.4.4 Mulighed for valgfrihed

Det er boets beslutning om der skal være mulighed for at succedere eller om boet skal opgøres med fuld beskatning. Dette til trods for at alle betingelser for succession er opfyldt jfr. henvisning i DBSL § 36 stk. 1, 2 pkt. til DBSL § 28, stk. 3⁵⁴. Arvinger der er modtager af udlodningerne har ikke mulighed for at gøre indsigelse i boets beslutning, med mindre denne har indflydelse i form af stemmeret, og via denne kan påvirke boets beslutning⁵⁵.

Beslutningen om der kan succederes i boet træffes som udgangspunkt at den valgte Bobestyrer der er ansvarlig for at opgøre boet jfr. DSL § 53. Bobestyreren har dog tilladelse til at fremsætte væsentlige beslutninger for arvingerne inden der træffes endelig beslutning herom. Opstår der en konflikt eller uenighed om de fremsatte forslag skal der ske indkaldelse til et såkaldt "Bomøde" hvor samtlige arvinger skal indkaldes jfr. DSL § 53, stk. 2. Til mødet har arvingerne stemmeret fordelt ud fra retten til arv, opnås der stadig ikke enighed, strider beslutningen mod rettigheder eller viser beslutningen sig at være uhensigtsmæssig for boet har Bobestyreren mulighed for at tilsidesætte beslutningen jfr. DSL § 53, stk. 3.

Der kan i forbindelse med beslutningen om hvorledes der skal være mulighed for at gennemføre succession i dødsboet opstå uenigheder mellem arvinger. Dette fordi beskatning i dødsboet i nogle tilfælde kan være mindre end ved afståelse efter succession af aktivet. Der er dog modsat succession i levende live mulighed for at succedere delvist i et aktiv jfr. DBSL § 28, stk. 3

⁵³ Bemærk: skal være omfattet af reglerne i ABL § 18 for at dette er tilfældet.

⁵⁴ Kilde: IBID

⁵⁵ Kilde: Bille, Jane, *Skattemæssig succession* s.294

3.4.5 Tvangsarv og begrænsninger

Det er ikke muligt at disponere over sin fulde arv, og således selv beslutte hvordan arven skal udmøntes. 25 % af den samlede arv er såkaldt tvangsarv jfr. AL § 5 stk. 1 og AL § 10, stk. 1. Tvangsarven tilfalder afdødes livsarvinger som er ægtefælle og børn. Har en afdød både ægtefælle og børn vil ægtefællen som udgangspunkt arve 50% af tvangsarven og børn skal ligeligt fordele de resterende 50%.

Det er dog muligt jfr. AL § 5, stk. 2 at indsætte en begrænsning på tvangsarven i testamentet således kan tvangsarven i 2020 begrænses til 1.320.000 kr. (1.350.000 i 2021)⁵⁶. De resterende 75 % af arven kaldes også friarv, denne har nu afdøde selv haft mulighed for at disponere fordelingen over i testamentet.

Er der et ønske om at sikre ægtefælle og begrænse arven for øvrige tvangsarvinger, er det en mulighed at udarbejde en ægtepagt hvori der er aftale et kombinationssæreje, ægtepagten skal dog være udarbejdet før testamentet således aftalen er juridisk gældende. Ved kombinationssæreje, opnår ægtefællen særeje over dennes andel af de fælles aktiver ved dødsfald. Når boet gøres op, adskilles særejet fra boet hvorefter der sker en fordeling af tvangsarven hvor ægtefællen vil få 50% af denne.

Begrænsning af særeje kan især anvendes i generationsskifter hvor der eksempelvis er tale om at virksomheden skal overdrages til et af børnene, hvorfor der er behov for en skævvridning af arven. En af de primære årsager til at det kan være nødvendigt at foretage en forfordeling af arven, er blandt andet at arven skal sikre virksomhedens fortsatte drift efter et generationsskifte.

3.4.6 Opgørelse af Boafgift

Ved opgørelse af boet skal der som nævnt i afsnittet "Hvordan sker der skattemæssig succession i et dødsbo" afregnes en boafgift. Boafgiftens størrelse afhænger af den personkreds der udloddes til.

Ægtefæller er som udgangspunkt fritaget for betaling af boafgift, det samme gælder hvis der er testamenteret arv til velgørende organisationer⁵⁷. Arvinger i lige linje dvs. Børn⁵⁸, børnebørn, oldebørn og forældre samt svigerbørn og tidligere ægtefæller vil blive pålagt en afgift af arven på 15%. Søskende, fjernere slægtninge og øvrige testamenterede arvinger skal som den nære familie afregne 15 % i boafgift men dertil kommer der yderligere 25% i tillægsboafgift.

⁵⁶ Bemærk: Begrænsning af tvangsarv blev indført ved lovændring i 2006. Dengang var begrænsningen på 1 mio. men jfr. lovgivningen sker der en årlig pristalsregulering af satsen.

⁵⁷ Bemærk: Ægtefælles skal dog afregne 15% i boafgift af kapital og formuegoder der er omfattet af BAL § 14, stk. 2.

⁵⁸ Bemærk: Børn omfatter både biologiske-, sted-, adoptiv og plejebørn.

Der er et bundfradrag⁵⁹ på 301.900 i 2020 (308.800 i 2021) som fratrækkes før boafgiften udløses, dog skal bundfradraget ikke fratrækkes i opgørelsen af tillægsboafgiften. Således vil den akkumulerede afgift for arvinger der både skal betale bogafgift og tillægsboafgift blive pålagt en marginalafgift på 36,25%. Såfremt boopgørelsen vedrører et uskiftet bo, vil der som følge af at der er tale om udløst arv for to afdøde personer, kunne medtages dobbelt bundfradrag i forbindelse med opgørelse af arveafgiften⁶⁰.

Er der tale om arvinger hvor der skal afregnes 36,25% i boafgift kan der være en mulighed for at reducere hvad der skal betales i arveafgift. En løsning kan være at testamentere en arv svarende til 30% til en velgørende organisation, og i testamentet notere at organisationen skal afholde arvingernes arveafgift i det testamenterede beløb⁶¹.

Konsekvensen af hvorledes en testamentering til en velgørende organisation og hvilken betydning det kan have for eventuelle øvrige arvinger er forsøgt skitseret i det nedenstående eksempel.

For at gøre eksemplet enkelt og overskueligt er der taget udgangspunkt i et bo hvori der kun er en enkelt arving og denne er en bror hvorfor der udløses både almindelig arveafgift og tillægsafgift.

Eksempel uden arv til organisation:		
X er afgået ved døden, og efterlader sig ingen børn eller ægtefælle Eneste arving er en bror Y.		
Boet er opgjort til:		2.000.000
Bundfradrag i 2020:	301.900	
15% i arveafgift af boet fratrullet bundfradrag		-254.715
25% i tillægsboafgift uden fratrullet bundfradrag		-500.000
Y får således udbetalt følgende i arv		1.245.285

Tabel 2 viser beregning af arv uden testamentering til organisation

Er der tale om at broderen som ovenstående er enearving til boet efter X vil denne således få ca. 1,245 mio. kr. udbetalt i arv. Har X i stedet valgt at indføre i sit testamente at 30 % af boet jfr. opgørelsen skal testamenteres til dyrenes beskyttelse og samtidig indskrevet at testamenteringen er betinget af at organisationen afregner broderens afgift fra det testamenterede beløb.

⁵⁹ Bemærk: jfr. BAL § 6, stk. 1

⁶⁰ Kilde: <https://skat.dk/skat.aspx?oid=146517>

⁶¹ Kilde: <https://dokument24.dk/testamente/boafgift>

I så fald vil regnestykket se således ud:

Eksempel inkl. arv til organisation:		
X er afgået ved døden, og efterlader sig ingen børn eller ægtefælle		
Eneste arving er en bror Y.		
X har testamenteret 30% af boet til dyrenes beskyttelse mod at de afregner Ys arveafgift.		
Boet er opgjort til:		2.000.000
Heraf 30% til Dyrenes beskyttelse	600.000	
Resten af boet tilfalder Y	1.400.000	
Bundfradrag i 2020:	301.900	
Dyrenes beskyttelse er fritaget boafgift		0
Y skal betale følgende:		
15% i arveafgift af boet fratrullet bundfradrag		-164.715
25% i tillægsboafgift uden fratrullet bundfradrag		-350.000
Broderen får således udbetalt følgende i arv		1.400.000
Dyrenes beskyttelse får udbetalt når Ys boafgift er betalt.		85.285

Tabel 3 Viser beregningen af arv hvoraf 30% er testamenteret til organisation. Arven til organisationen er betinget af at denne afregner arveafgiften for arving Y.

Det ovenstående eksempel viser således at broderen Y i dette tilfælde vil få 1,4 mio. udbetalt og dyrenes beskyttelse efter at have afregnet boafgiften for Y vil stå tilbage med en indtægt på 85 t.kr. På denne måde får dyrenes beskyttelse altså en arv på 85 t.kr. og broderen vil få lidt over 150 t.kr. mere ud af broderens arv, til trods for at den testamenterede arv var mindre end i eksempel 1.

3.5 Skattemæssig succession i levende live vs. dødsbo

De fastsatte rammer for Succession i levende live og ved død minder på mange områder om hinanden, som udgangspunkt er der derfor ikke væsentlige skattemæssige forskelle. I begge tilfælde vil en modtager indtræde i overdragerens⁶² skattemæssige stilling, hvor der sker en udskydelse af beskattningen til den dag modtageren afstår de overdragende aktier/aktiver.

⁶² Bemærk: Overdrager = I levende live = Person. Ved død = Dødsboet.

En væsentlig forskel er dog at der er flere muligheder for hvorledes succession kan gennemføres i levende live end ved succession i et dødsbo. Det er ligeledes muligt ved succession i levende live at overdrage med succession til en juridisk person.

Succession i et dødsbo er væsentlig mere afgrænset i forhold til succession i levende live. Dødsboet og bobestyrer afgør ved boopgørelsen om der overhovedet skal være mulighed for at gennemføre succession i forbindelse med udlodninger af boet. I tilfælde hvor Bobestyrer vælger at arvinger skal bidrage til denne beslutning, er der en øget risiko for at der kan opstå uoverensstemmelser mellem arvingerne, idet de kan have forskellige interesser for hvorledes udlodning af boet foregår. Bobestyreren har boets interesse for øje og kan derfor altid gennemtrumfe med endelig beslutning af hensyn til boet.

Dødsboet vil altid skulle udmønte tvangsarven til tvangsarvinger, hvilket kan medføre at det ikke er muligt at succedere i den fulde erhvervsvirksomhed, da en del af denne kan risikere at indgå i tvangsarven. Dog er der den fordel ved succession i et dødsbo at det er muligt at succedere delvist, hvilket ikke er muligt ved succession i levende live.

Den personskare der har ret til at succedere i et dødsbo, er relativt begrænset som beskrevet i afsnittet "Hvem kan succedere i et dødsbo". Udlodningen af arv vil derfor skulle tydeliggøres i testamentet såfremt der er personer fra en øvrig personkreds der skal arve, og er dette tilfældet vil successionen være begrænset i det omfang at der kun kan succederes i dennes andel af arven.

3.5.1 Hvilken betydning kan dette have for ejerleders beslutningsgrundlag

Når ejerleder skal beslutte om et generationsskifte med succession skal ske i levende live eller ved død, har denne stort set ens lovgivning at basere beslutningerne ud fra. I begge tilfælde er der muligheder for at succedere skattefrit og indtræde i ejerleders skattemæssige stilling. Det er dog særligt vigtigt for ejerleder at være opmærksomme på de lidt strammere regler for succession i et dødsbo, afhængigt af arvinger og hvorledes generationsskiftet kan gennemføres.

Er der tale om en situation hvor der sker afgrænsning af tvangsarven, kan det være en god ide for ejerleder at dette er afstemt mellem familie og børn på tidspunktet hvor beslutningen træffes, således der er sket orientering om beslutningsgrundlaget og mulighed for drøftelse herom. Hvis ejerleder er proaktiv og orienterer familien om beslutningen er det muligt at konflikten ikke eskalerer efter ejerleders død.

Ønsker ejerleder ikke succession til nær familie ved død, men i stedet til en nær medarbejder eller anden person i den øvrige personkreds skal ejerleder være opmærksom på den begrænsede mulighed for succession, men også at arven tydeligt skal være indskrevet i testamentet.

4. Værdiansættelse

Ved gennemførelse af generationsskifte er værdiansættelse et af de væsentligste elementer. Der skal foretages en værdiansættelse af samtlige aktier og passiver der overdrages.

Skattestyrelsen har stor interesse i korrekt værdiansættelse, idet det belyser om det er tale om hel eller delvis overdragelse af gave hvor der skal udløses gaveafgift eller indkomstskat, ved dødsbo er værdiansættelsen væsentlig for opgørelse af boafgiften.

Som hovedregel skal aktiver ved overdragelse i forbindelse med generationsskifte opgøres til markedsværdi. Det kan dog være svært at opgøre markedsværdierne når der ikke er tale om overdragelse til 3. mand, idet der ved generationsskifte kan være interesse for at fastsætte en lav markedsværdi så således reducere beskatningsgrundlaget. Dette sker fordi der ofte ved generationsskifte ikke er modstridende interesser imellem de to parter, og hvor der samtidig ikke er mange lignende værdiansættelser som kan anvendes som sammenligningstal⁶³.

Finder Skattestyrelsen ikke at aktiverne er værdiansat til markedsværdi, har styrelsen mulighed for at foretage korrektion af værdiansættelsen. Sker det at skattestyrelsen ændrer værdien kan det således udløse yderligere indkomstbeskatning, gave- eller boafgift. Korrekt værdiansættelse af aktiver er således også en betingelse i BAL § 27, stk. 1 og SL § 4, stk. 1, for at kunne anvende successionsmetoden.

For at undgå sådanne situationer hvor Skattestyrelsen ændrer i værdiansættelsen, er der udarbejdet en række cirkulærer der redegør for hvorledes værdiansættelser for aktiverne skal finde sted. Der er dog ikke en klar afgrænsning for hvornår og hvilke værdiansættelsesmodeller der finder anvendelse, og disse er således også kun vejledende metoder, der kan forekomme tidspunkter hvor det kan være nødvendigt at fravige modellerne⁶⁴. Er der tvivl om værdiansættelse er det muligt inden overdragelse at fremsende en forespørgsel til Skattestyrelsen om hvorvidt den fastsatte værdi er fastsat korrekt.

Der findes i dag følgende cirkulærer der vejleder om værdiansættelse af aktiver:

- TSS-Cirkulære 2000-09: Værdiansættelse af aktier og anparter
- TSS-Cirkulære 2000-10: Værdiansættelse af Goodwill
- Cirkulære 1982-185: Værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsbo

⁶³ Kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering s. 18-19*

⁶⁴ IBID

Der har tidligere været endnu et cirkulære TSS-Cirkulære 2000-5 der vedrørte værdiansættelse af fast ejendom, denne er dog ophævet i 2007.

I de kommende afsnit vil værdiansættelsesmetoderne i de tre ovenstående cirkulærer blive gennemgået. Der findes dog også alternative metoder til værdiansættelse af en virksomhed, hvorfor en af disse modeller også vil blive gennemgået til slut i afsnittet.

4.1 Værdiansættelse af Aktier og anparter (TSS-Cirkulære 2000-09)

TSS-Cirkulære 2000-09 trådte i kraft 14. april 2000, og anvendes som vejledning til værdiansættelse af aktier og anparter og omtales derfor også som "Aktiecirkulæret". Cirkulæret gælder ved overdragelse af aktier og anparter, med undtagelse af værdiansættelser i dødsboer der hører under cirkulæret 1982.185.⁶⁵

I Cirkulæret fremgår det at børsnoterede aktier skal værdiansættes til den kursværdi aktien har på det tidspunkt hvor skatte- og afgiftsberegningen finder sted⁶⁶.

Aktier og anparter der er unoterede skal jfr. cirkulæret opgøres til handelsværdien på det tidspunkt hvor aftalen om overdragelse indgås. Er der tale om unoterede aktier der er tilknyttet et børsnoteret selskab, vil disse skulle værdiansættes til samme kurs som de noterede aktier, med mindre at der er tale om unoterede aktier hvor rettighederne afviger væsentligt fra de børsnoterede aktier. Er der væsentlige afvigelser, opgøres de efter handelsværdien.

En unoteret aktie kan være svær at værdiansætte idet handelsværdien ikke altid kendes. Dette kan være fordi aktien aldrig tidligere har været handlet, eller der er faktorer der påvirker handelsværdien så som opgørelse af goodwill. Derfor findes der i cirkulæret en hjælperegulering, hvor der anvendes et substansprincip, således aktierne skal værdiansættes ud fra de enkelte aktivposter i selskabet fratrasket selskabets respektive gældsposter, dvs. ud fra selskabets indre værdi.⁶⁷

⁶⁵ Kilde: Pedersen, Kim, *Generationsskifte og strukturering* s. 92

⁶⁶ Kilde: <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45> Cirkulære 2000-09 - Indledning.

⁶⁷ Kilde: <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45> 2. afsnit hjælpereglen

Den indre værdi skal dog jfr. hjælpe reglen korrigeres for følgende⁶⁸:

- Fast ejendom:
 - Regnskabsmæssig post skal trækkes ud og erstattes af seneste offentlige vurdering.
 - Ombygningsudgifter tillægges den offentlige vurdering
 - Udenlandske bygninger medtages til bogført værdi.
- Associerede selskaber:
 - Beholdninger af unoterede aktier og anparter medtages til værdi opgjort efter hjælpereglen såfremt handelsværdien er ukendt.
- Goodwill:
 - Værdiansættes efter cirkulære 2000-10.
- Udskudt skat:
 - Skal beregnes og opgøres efter gennemførelse af ovenstående reguleringer.
- Andre forhold:
 - Eventuel bogført værdi af egne aktier medtages ikke i beregningen af indre værdi, hvorfor der skal ske en reduktion i den nominelle aktiekapital som udgør den andel beholdningen af egne aktier udgør.

Der kan være områder hvor det er nødvendigt for værdiansættelsen af fravige reglerne i hjælpereglen, det er således tilladt at fravige hjælpereglen både når det gælder værdiansættelse af enkelte aktiver eller i helheden, hvis der findes alternativer til en mere korrekt værdiansættelse⁶⁹.

Skattestyrelsen har såfremt de er uenige i værdiansættelsen af aktier og anparter mulighed for at gøre indsigelse i værdiansættelsen og dermed foretage korrektion af denne. Dette gælder især hvis der er tale om værdiansættelser der er foretaget i forbindelse med overdragelse mellem interesseforbundne parter eller hvis der er tale om værdiansættelse af aktier hvor der forekommer udsædvanlige forhold⁷⁰.

I SKM2004.104.LR er der et eksempel på anvendelse af hjælpereglen til værdiansættelse af aktier i forbindelse med overdragelse men hvor der er behov for at afvige fra hjælpereglen ved værdiansættelse af enkelte aktiver. Til beregning og værdiansættelse af aktiekursen var cirkulære 2000-09 anvendt. Rådgivers beregning viste en kurs 80 og styrelsens beregninger på baggrund af cirkulæret blev opgjort til kurs 391.

⁶⁸ Kilde: IBID

⁶⁹ Kilde: IBID

⁷⁰ Kilde Michelsen, Aage, Bolander, Jane, m.fl. *Lærebog om indkomstskat s. 446-449*

Der var således væsentlige afvigelser mellem rådgivers og skattestyrelsens kurs. I sagen besluttede Skattestyrelsen at der kunne afviges fra hjælpereglen ved at afvige fra anvendelse af de offentlige ejendomsvurderinger, og i stedet anvende en af styrelsen fastlagt ny ejendomsværdi, hvorefter kursen reduceres fra 391 til 120. Ligningsrådet tiltrådte Skattestyrelsens indstilling.

4.2 Værdiansættelse af goodwill (TSS-Cirkulære 2000-10)

TSS-Cirkulæret der trådte i kraft 28. marts 2000, omtales også som "Goodwillcirkulæret" og omhandler værdiansættelsen af goodwill ved overdragelse i levende live. Goodwill der overdrages ved dødsbo værdiansættes efter reglerne i cirkulære 185 af 1982.

Der findes ikke en lovgiven regel for hvorledes goodwill skal værdiansættes.⁷¹ Definitionen af skatteretlig goodwill kan blandt andet findes i den juridiske vejledning⁷² hvor der står således:

"Ved goodwill forstås: Den til en erhvervsvirksomhed knyttede kundekreds, forretningsforbindelse eller lignende."

Goodwill kan således kun eksistere såfremt der er tilknytning til en virksomhed. Dette bekræftes i SKM2006.284.SR hvor en racerfører i spørgsmål 3 ønsker at få bekræftet at der kan knyttes til racerførervirksomheden efter principperne i TSS-Cirkulære 2000-10. Skattestyrelsen indstiller at goodwill i skattemæssig henseende kun kan tilknyttes en erhvervsvirksomhed og ikke en person. I og med at racerførerens indtægter kommer fra dennes kompetencer og indtjeningen ved udskiftning af fører ikke vil være identiske, og at de i racerførervirksomheden indgåede kontrakter er personlige og bundet op til racerføreren og ikke virksomheden. Den angivne goodwill er derfor ikke omfattet af det skattemæssige goodwillbegreb.

Når der sker overdragelse af goodwill mellem to parter der ikke er interesseforbundne, kan værdiansættelsen fastsættes ud fra skøn, efter aftale mellem de to parter på handelstidspunktet. Værdiansættelsen sker således ud fra de enkelte konkrete tilfælde, dog gælder det for nogle brancher, at der er fastsat kutymer for ansættelse af goodwill og disse anerkendes af skattestyrelsen som værdiansættelsesmodel, såfremt kutymeren kan dokumenteres.

⁷¹ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2, afsnit C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af Goodwill.

⁷² Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2, Afsnit C.C.6.4.1.1 Hvad er skatteretligt goodwill

Definitionerne for opgørelse af goodwill i cirkulæret er udtryk for en standardvejledning, der kan derfor forekomme situationer hvor modellen er knap så anvendelig. I tilfælde heraf skal goodwill skønsmæssigt værdiansættes som der var tale om overdragelse til 3. mand.

Cirkulærets model værdiansætter goodwill med udgangspunkt i de tre seneste regnskabsår, ud fra følgende elementer:

Modellens elementer:

Regulering af resultatet
Vægtning
Udviklingstendens
Driftsherreløn
Forrentning af aktiver
Kapitalisering

Figur 3: Viser hvilke elementer der behandles i værdiansættelse af goodwill efter cirkulærets model.

Processen for hvorledes disse elementer beregnes vil blive uddybet i de kommende underafsnit.

Er der tale om en virksomhed som endnu ikke har afsluttet tre regnskabsår, kan virksomheden stadig tage udgangspunkt i modellen, dog med forbehold for eventuelle tilpasninger der er nødvendige at fortage undervejs i beregningerne⁷³.

4.2.1 Regulering af resultatet

Modellens beregning tager udgangspunkt i virksomhedens regnskabsmæssige resultater før skat for virksomhedens sidste tre indkomstår. Når der tages udgangspunkt i ÅRL og de regnskabsmæssige resultater skal der i modellen ske regulering af følgende poster:

Regulering af resultatet: - Finansielle indtægter
+ Finansielle udgifter

+/- Ekstraordinære poster i henhold til ÅRL
+ Afskrivninger på tilkøbt goodwill
- Ikke udgiftsført løn eller vederlag til
medarbejdende ægtefælle

⁷³ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2, afsnit C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af Goodwill.

Figur 4: Giver overblik over hvilke elementer der skal reguleres i regnskabet ved anvendelse af ÅRL⁷⁴

Anvender virksomheden ikke reglerne i ÅRL til udarbejdelse af regnskab, skal der i stedet tages udgangspunkt i de skattepligtige indkomster for de seneste tre indkomstsår. I så fald skal der reguleres for følgende:

Regulering af resultatet:	- Finansielle indtægter
	+ Finansielle udgifter
	+Forskudsafskrivninger
	+ Afskrivninger på tilkøbt goodwill
	+/- Andre ikke skatterrelevante driftsposter
	-Medarbejdende ægtefælle

Figur 5: Giver overblik over hvilke elementer der skal reguleres hvis der tages udgangspunkt i de skattepligtige indkomster⁷⁵.

4.2.2 Vægtning

Efter de ovenstående reguleringer er på plads, er modellens fremgangsmåde ens. Der skal findes et vægtet gennemsnit af indtjeningen, det sker ved at gange en faktor på hvert af de tre tilbagegående regnskabsår. Det ældste skal ganges med en faktor 1. År 2 skal ganges med en faktor 2 og det seneste regnskabsår skal ganges med en faktor 3. Herefter skal der ske en summering af beregningen hvorefter der laves en ligelig fordeling af de tillagte faktorer ved at dividere med 6 hvorefter man har et gennemsnit for indtjeningen. Vægtningen skal foretages uagtet om der er tale om et positivt eller negativt beløb.

Vægtning	3. sidste år før overdragelsen x1
	2. sidste år før overdragelsen x2
	Sidste år før overdragelsen x3
	/6 (Resultat divideres med 6 for at opnå vægtet gennemsnit)

Figur 6:Giver overblik over hvorledes vægtningen af den gennemsnitlige indkomst skal beregnes⁷⁶.

⁷⁴ Kilde: IBID

⁷⁵ Kilde: IBID

⁷⁶ Kilde: IBID

4.2.3 Udviklingstendens

Ved overdragelse til 3. mand vil en af de væsentligste faktorer i værdiansættelsen være hvilken udvikling virksomhedens har været igennem de seneste år. Dette tages der derfor også højde for i modellen ved at beregne en såkaldt udviklingstendens. Dette gøres ved at opgøre udviklingen mellem år 1-2 og år 2-3⁷⁷, hvorefter der divideres med to, da der er tale om to udviklingsperioder.

Bliver den gennemsnitlige indkomst negativ efter korrektion for udviklingstendensen, fastsættes goodwillværdien som hovedregel til nul⁷⁸.

4.2.4 Driftsherreløn

Er der tale om personlig drevet virksomhed og ikke en virksomhed i selskabsform, skal der tages højde for driftsherreløn som skal fratrækkes i den gennemsnitlige indkomst. Driftsherrelønnen udfør halvdelen af den gennemsnitlige indkomst efter regulering for udviklingstendensen⁷⁹. I modellen er der dog fastsatte maksimum og minimum grænser for hvad der anses som værende driftsherreløn, der kan således maksimum fratrækkes 1 mio. kr. i driftsherreløn, mens der minimum skal fratrækkes 250 t.kr. også selvom halvdelen af den beregnede indkomst udgør mindre end dette. Er resultatet efter reduktion af driftsherreløn 0 eller negativt, antages goodwillværdien at være nul⁸⁰.

4.2.5 Forrentning af aktiver

Når der er reguleret for udviklingstendensen, og ved personligt drevne virksomheder også driftsherrelønnen, skal der reguleres for en forrentning af aktiverne i virksomhedens seneste balance, dog med undtagelse af driftsfremmende aktiver.⁸¹ Forrentningen opgøres ud fra kapitalafsatsen⁸² der findes i VSL § 9 tillagt tre procent. I 2020 udgør kapitalafkastsatsen 0%, således skal forrentningen udgøre 3%. Ved at regulere satsen årligt vil rentesatsen kunne afspejles i samfundets generelle renteniveau.

⁷⁷ Bemærk: Udviklingen mellem årene giver den samlede udvikling fra år 1-3.

⁷⁸ Kilde: IBID

⁷⁹ Bemærk: Ved I/S og virksomheder der ikke udgør selvstændigt skattesubjekter skal denne beregning laves for hver deltager i virksomheden. Der kan fratrækkes driftsherrefradrag for personer der udfører en væsentlig arbejdsindsats i virksomheden. Er der tale om bibeskæftigelse kan der kun fratrækkes en samlet driftsherreløn i virksomheden.

⁸⁰ Kilde: IBID

⁸¹ Bemærk: Aktiver, obligationer, værdi af tilkøbt goodwill mv.

⁸² Bemærk: Opgøres årligt og offentliggøres ca. medio i året.

4.2.6 Kapitalisering

Sidste trin i værdiansættelsen af goodwillbeløbet er gennemførelse af kapitalisering. Faktoren fastsættes således den udtrykker forholdet mellem det opgjort goodwill's forventede levetid og en forretningsprocent, der skal udgøre det forventede årlige afkast, således får man opgjort hvor mange år man kan forvente at der udløses afkast af den opgjorte goodwill.

Ligesom ved forretningen tager kapitaliseringsfaktoren udgangspunkt i den angivne kapitalafkastsats i VSL § 9 som i 2020 er 0%, herefter tillægges der ved overdrageles tidspunktet et tillæg på 8%. den samlede rente i 2020 udgør således 8%.

Kapitaliseringsfaktoren skal også tage højde for den overdragne goodwill's levetid, denne kan variere afhængig af type. For virksomheder der producerer standardprodukter, kan levetiden sættes til 7 år. Dette understøttes af afgørelsen i SKM2002.50.LSR, hvor goodwill blev opgjort efter cirkulæret 2000-10. Virksomhedens aktivitet var markedsføring og salg af teglprodukter, hvilket anses som standardprodukter, her fastslog landsskatteretten at levetiden for virksomhedens goodwill var 7 år. De 7 år kan derfor med fordel anvendes som udgangspunkt til at vurdere om der er forhold der påvirker levetiden i positiv eller negativ retning.

4.3 Værdiansættelse af aktiver og passiver i et dødsbo (Cirkulære 1982.185)

Cirkulæret 185 der trådte i kraft 17 november 1982 omtales også som "*Værdiansættelsescirkulæret*" omhandler primært værdiansættelse i dødsboer samt ved gaveafgiftsberegning. Cirkulæret blev udarbejdet med henblik på at fastlægge retningslinjer for værdiansættelse af fast ejendom, værdipapirer samt øvrige aktiver der var overskuelige for både boet og Skattemyndighederne⁸³.

Boafgiftsloven⁸⁴ blev indført efter cirkulæret i 1995, og principper fra cirkulæret anvendes derfor i lovgivningen. Eksempelvis henviser BAL §§§ 12,22 og 27 derfor til principperne i cirkulæret.

Cirkulæret anvendes derfor som vejledning til værdiansættelse af aktiver i forbindelse med opgørelse af bo- eller gaveafgift. Udgangspunktet i Værdiansættelsescirkulæret er at aktiver værdiansættes til den værdi

⁸³ Kilde: Juridisk ugebrev skat 2008.19, Værdiansættelse af fast ejendom ved overdragelse i familieforhold S. 1, forfatter: Tommy V. Christiansen

⁸⁴ Bemærk: BAL

som aktivet ville have ved salg til 3. mand, også kaldet armslængde vilkår på tidspunktet for afgiftsberegningen⁸⁵

Ved fast ejendom efter reglerne i BAL § 22, skal værdiansættelsen jfr. cirkulæret fastsættes til den værdi der fremgår i den senest offentlige ejendomsvurdering. Cirkulæret fastsætter dog en margin hertil på +/- 15%.

Eksempelvis: Er ejendommen jfr. den offentlige ejendomsvurdering vurderet til 2 mio. kr. skal værdiansættelsen jfr. cirkulæret fastsættes til en værdi imellem 1,7 – 2.3 mio. kr.

Marginen på 15% er angivet idet det således er muligt at fastsætte værdien således den bedst muligt passer sammen med den markedspris ejendommen ville have ved salg til 3. mand på det tidspunkt overdragelsen finder sted. I nogle tilfælde vil den offentlige ejendomsvurdering ikke svare til markedsværdien, her kan der fremsendes en anmodning til Vurderingsstyrelsen om en revurdering af den offentlige ejendomsvurdering.⁸⁶

Der findes begrænsninger for hvornår 15% reglen kan anvendes. Er ejendommen handlet inden for relativ kort tid til en købspris der er væsentligt højere end ejendomsvurderingen kan 15% afvigelsen ikke anvendes, ej heller hvis der sker forbedringer m.v. kort inden overdragelsen der ændrer på ejendomsværdien i så fald, skal udgifterne til forbedring tillægges ejendomsværdien. Foreligger der en værdiansættelse af ejendommen fra en sagkyndig, er det dennes vurdering der skal anvendes. Afhændes ejendommen i forbindelse med et dødsbo før boet er endeligt opgjort kan reglerne om afvigelse heller ikke finde sted. Sker overdragelsen mellem to parter der er interesseforbundne som salg mellem hovedaktionær og selskab skal der ligeledes udarbejdes en vurdering, således handlen sker på markedsvilkår. Sker dette ikke kan skattestyrelsen fastsætte en anden vurdering af ejendommen, og aktionæren vil blive beskattet af differencen som maskeret udbytte.

Der er fordele ved at kunne anvende 15% afvigelsen, både når der er tale om overdragelse i levende live og ved død. Ved overdragelse af ejendom i levende live kan overdragelse med 15% reglen ske til den personkreds der er defineret under reglerne for gave, der er nærmere defineret under afsnittet "Gaveafgift". Ved at overdrage ved anvendelse af 15% reglerne kan der ske en reduktion af gaveafgiften samt ejendomsbeskatning. Ved opgørelse dødsbo kan 15% reglen også anvendes med fordel til at sænke boafgiften ved at fastsætte så lav en ejendomsvurdering som mulig. Dette kan dog kun gøres såfremt der er enighed blandt arvinger og bobestyrer herom.

⁸⁵ Kilde: Værdiansættelsescirkulæret, Cirkulære nr. 185 af 1982.

⁸⁶ Kilde: Pedersen, Kim. *Generationsskifte og strukturering* s. 84

Det er ikke påkrævet at et dødsbo skal anvende reglerne i cirkulæret, hvilket indirekte også betyder at Skattemyndighederne såfremt de finder værdiansættelsen fastsat uhensigtsmæssigt, foretage en ny vurdering af ejendommen og ud fra denne ændre værdiansættelsen⁸⁷.

4.4 Værdiansættelse ved anvendelse af Discounted Cash Flow metoden

Discounted Cash Flow modellen er primært kendt som DCF-modellen, er en af de modeller der er mest anvendt til værdiansættelse. Modellen er indkomstbaseret og værdiansættelsen tager derfor udgangspunkt i selskabets indkomst.⁸⁸ DCF-modellen kan anvendes både til at beregne værdiansættelsen af et enkelt aktiv, men også hele virksomheden. Modellen fastsætter værdien på aktivet ved at tilbagediskontere værdien af de fremtidige frie pengestrømme der vedrører det eller de aktiver der skal værdiansættes⁸⁹.

Der er flere opsætninger af modellen, afhængig af om der er tale om værdiansættelse af enkelt aktiv, eller flere. Den model der er brugt hyppigst, er DCF-modellen der beregner værdien på selskabsniveau, hvor der er forudsat at det fremtidige afkastkrav er konstant.

Formlen hertil ser således ud:

$$EV_0 = \sum_{t=1}^{\infty} \frac{FCF_t}{(1 + WACC)^t}$$

EV₀: Er den beregnede værdi for både den rentebærende gæld og egenkapital

FCF: Er det frie cash flow til selskaberne

WACC: Er de vejede gennemsnitlige kapitalomkostninger.

Figur 7: Viser DCF-modellens formel for værdiansættelse på selskabsniveau, med et konstant afkastkrav.⁹⁰

Ofte opdeles budgettet i to perioder, budgetperiode og terminalperiode. Det giver således en to-periodisk model der ser således ud:⁹¹

⁸⁷ Kilde: Pedersen, Kim. *Generationsskifte og strukturering* s. 92

⁸⁸ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1813207>

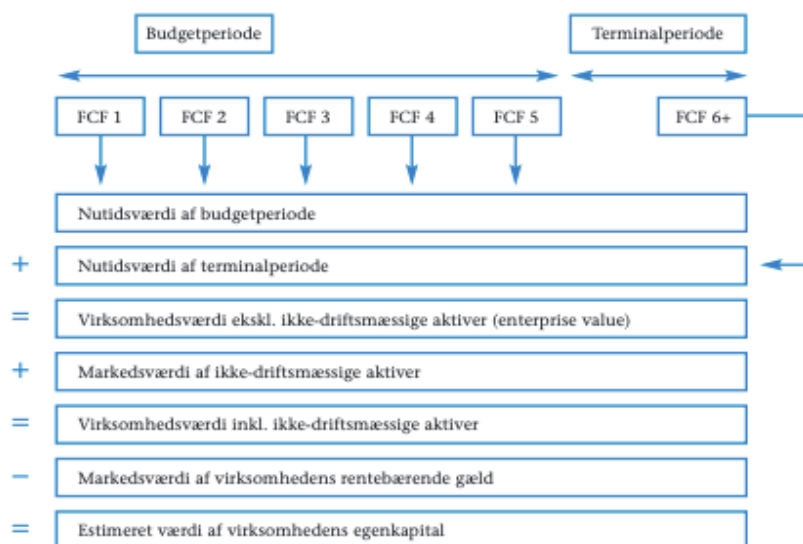
⁸⁹ Kilde: IBID

⁹⁰ Kilde: IBID. Billede lånt fra hjemmesiden.

⁹¹ Kilde: IBID

g = Konstant vækst i FCF i terminalperioden
n = Antal af år med (lav/høj) vækst i budgetperioden

Selve processen for det to-periodiske flow kan skitseres således:

Figur 9: Viser anvendelse og proces af DCF-modellen ved anvendelse af den to-periodiske DCF-model⁹⁵

⁹² Kilde IBID, billede direkte udklip.

⁹³ Kilde: Fagligt notat *Om statsautoriserede revisors arbejde i forbindelse med værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandele* s. 43.

⁹⁴ Kilde: IBID

⁹⁵ Kilde: IBID, billede lånt herfra s. 45.

Processen for beregning af værdiansættelse ved anvendelse af den to-periodiske DCF-model er således:

Først skal der ske en fastlæggelse af det frie cash flow (FCF). Dette opgøres som det cash flow der er til deling mellem långivere og ejere. Det skal derfor tilbagediskonteres med et afkastkrav der afspejler långiver og ejers opfattelse af risiko⁹⁶. FCF opgøres derfor med udgangspunkt i resultatet før finansielle poster.

	Nettoomsætning
–	Driftsomkostninger
=	Driftsresultat før skat (EBIT)
+	Afskrivninger og andre ikke likviditetskrævende omkostninger (eksempelvis hensættelser)
–	Betalt skat (af driftsresultat)
=	Cash earnings
+/-	Forskydning i arbejdskapital (varelager, tilgodehavender, driftslikviditet og driftsgæld)
=	Pengestrøm fra driften
+/-	Anlægsinvesteringer og –frasalg
=	Frit cash flow til långivere og ejere (FCF)
+/-	Finansielle ind- og udbetalinger (efter skat)
-/+	Afdrag/optagelse af ny gæld
=	Frit cash flow til ejere
–	Udbytte
=	Overskydende likviditet

Figur 10: Viser hvorledes FCF opgøres⁹⁷

Herefter sker der en estimering af de vejede gennemsnitlige kapitalomkostninger (WACC). Estimering af kapitalomkostninger kan være kompliceret, derfor er der i beregningerne for WACC lavet nogle forenklede forudsætninger. Der vil derfor kunne forekomme afvigelser i når teori sammenlignes med praksis. En af forudsætningerne er at afkastkravet estimeres som et vægtet gennemsnit af samtlige kapitalindskyderes afkastkrav, med udgangspunkt i markedsværdier. En anden forudsætning er, at afkastkravet estimeres i løbende priser, ligesom er gældende ved estimering i FCF. Den sidste forudsætning er således at der skal tages højde for den systematiske risiko for hver type af kapitalindskyder⁹⁸.

⁹⁶ Kilde: IBID s. 49

⁹⁷ Kilde: IBID, billede lånt herfra s.49

⁹⁸ Kilde: IBID s. 49-50

Dette giver en formel for WACC der ser således ud:

$$WACC = GA \cdot k_d \cdot (1-t) + EKA \cdot k_e$$

Figur 11: Viser formelen for udregning af WACC til anvendelse i DCF-Modellen⁹⁹.

GA = Andelen af den nettorentebærende gæld.

EKA = Egenkapitalandel

k_d = Fremmedkapitalomkostninger i %

t = Den marginale selskabsskattesats

k_e = Ejerafkastkrav

Gældsandelen og egenkapitalen skal tilsammen udgøre 100%, der skal udelukkende anvendes markedsværdier der indikerer hvad der skal ofres for at opnå ejerandele i virksomheden. Idet markedsværdien ikke kan være kendt på forhånd, er det nødvendigt at tage udgangspunkt i et gennemsnit af kapitalstrukturen. Det kan derfor være relevant at kigge på kapitalstruktur i sammenlignelige selskaber, men også andre mulige kapitalstrukturer, dog skal denne struktur være konstant når WACC beregnes¹⁰⁰.

Fremmedkapitalomkostningerne måles ud fra den risikofrie rente der ofte er toneangivet ud fra den 10-årige statsobligation, uagtet om der er tale om finansiering af langvarig eller kortvarig gæld. Den risikofrie rente skal ses i sammenhæng med det selskabsspecifikke risikotillæg. Ved beregning af fremmedkapitalomkostningerne til anvendelse i WACC skal følgende formel anvendes:

$$k_d = (r_f + r_s) \cdot (1-t)$$

Figur 12: Viser formelen for beregning af fremmedkapitalomkostningerne¹⁰¹.

r_f = Risikofrie rente

r_s = Selskabsspecifikt rentetillæg

t = Den marginale selskabsskattesats

⁹⁹ Kilde: IBID s.50, billede er udtræk herfra

¹⁰⁰ Kilde IBID s. 52

¹⁰¹ Kilde: IBID s. 53

Det sidste der skal beregnes for at kunne udregne WACC i DCF-modellen er ejerafkastkravet k_e . Det forventede afkast på egenkapitalen skal ses værende lig med det risikofrie afkast tillagt et risikotillæg. Dette opgøres ud fra nedenstående formel:

$$k_e = r_f + \beta [E(r_m) - r_f]$$

Figur 13: Viser formelen for beregning af¹⁰²

Beta udgør den systematiske risiko. Er Beta lig nul så anses investeringen som værende risikofri. Mindre end 1 anses risikoen som værende mindre end det er for det generelle marked. Er beta lig 1 er der samme risiko som det øvrige marked og slutteligt er det højere end 1 så er risikoen højere end for de øvrige på markedet.

5. Gaveoverdragelse i forbindelse med generationsskifte

I forbindelse med generationsskifte, er der mulighed for at overdrage virksomheden helt eller delvist som en gave. For nogle kan dette være en fordel, idet overdragelse via gave kan medvirke til at mindske nogle af de omkostninger der opstår i forbindelse med generationsskifte. Dog udløses der dog også, afhængig af gavens størrelse, og hvem den overdrages til, en gaveafgift. Dette vil blive uddybet yderligere i det næste underafsnit.

Bo- og gaveafgiften har de senere år været omfattet af væsentlige ændringer. I 2017 vedtog den daværende VLAK-regering at der skulle ske en trinvis nedsættelse af gaveafgiften fra den daværende afgift på gaver til nære familierelationer på 15% til at skulle ende på 5% i 2020. Nedsættelsen af gaveafgiften blev indført i stedet for at genindføre reglen om formueskattekursen.

Et af argumenterne fra den daværende regering var at nedsættelsen skulle medvirke til at mindske omkostningerne ved et generationsskifte. Lempelserne på gaveafgiften, medførte dog en stramning af successionsreglerne, især vedrørende passiv kapitalanbringelse, herunder definitionen af pengetanksselskab. Men i gaveafgiften blev der også indført at for at opnå den lave gaveafgift ville der ved generationsskifte opstå et 3-årigt krav efter overførslen hvor modtager ikke kunne afhænde virksomheden uden at udløse en afgift svarende til differencen mellem den udløste gaveafgift og op til 15%, dog med brøkvis nedsættelse for den ejertid efter gaveoverdragelsen op til de tre år.

¹⁰² Kilde: IBID s. 54

Den fulde udmøntning af nedsættelsen af gaveafgiften blev dog ikke realiseret idet den nuværende regering i 2019 besluttede at der skulle ske en tilbagerulning af afgiften fra 6% til 15% gældende fra 1. januar 2020¹⁰³. Tilbagerulningen vedrører kun gaveafgiften og ejertidskravet efter gaveoverdragelsen, regeringen fastholder således de stramninger den tidligere regering indførte vedrørende pengetanksselskaber, ligesom formueskattekursen heller ikke genindføres. Efter regeringens ændringer er det således blevet dyrere for virksomheder at gaveoverdrage ved generationsskifte.

Regeringen har i lovforslaget indført muligheden for at der kan opnås henstand for betaling af gaveafgiften. Der skal ske en forrentning af henstandsbeløbet efter standardrenten i SEL § 11 B, som i 2020 er 2,7%, og det er muligt at opretholde henstanden i op til 30 år. Afgiften kan derfor såfremt man vælger at søge henstand løbende afdrages i en periode på op til 30 år, hvilket kan betyde at det bliver muligt at gaveoverdrage i tilfælde hvor likviditeten på overdragelsestidspunktet ikke er stor nok til at afregne gaveafgiften. Omkostningerne vil dog stige i løbet af afdragsperioden grundet de tilløbne renter og overdragelsesbeløbet skal også være afstemt således det er muligt at betale afdraget på gaveafgiften og at denne ikke bliver for høj.

5.1 Gaveafgift

Reglerne for beskatning af gaveoverdragelse ved generationsskifte skal findes i BAL § 23 stk. 1-3. Er gaveoverdragelsen mellem ægtefæller er det BAL § 22, stk. 2 hvori det fremgår at gaver mellem ægtefæller ikke udløser gaveafgift. Gaveafgiften på 15% som nævnt ovenfor, udløses når der er tale om gaveoverdragelse til Børn, stedbørn, børnebørn etc. der er omfattet i BAL §22 A. Gaves gaven til øvrige nære relationer der ikke er omfattet af BAL § 22, udløses der jfr. BAL §23 en afgift på 36,25% i stedet for de 15%. Der kan godt ske gaveoverdragelse til en person der ikke er omfattet af reglerne i BAL § 22 og 23, i så fald vil vedkommende blive beskattet af gavens værdi i den almindelige indkomstskat.

Ved gaveoverdragelse til personer omfattet af BAL § 22 A, med undtagelse af svigerbørn, er der fastsat en beløbsgrænse hvortil gaveafgiften kan overdrages uden der udløses gaveafgift. Beløbsgrænsen reguleres årligt og i 2020 er beløbsgrænsen 67.100 kr. (68.700 kr. i 2021) der kan gaveoverdrages uden at der udløses gaveafgift. Ved overdragelse til svigerbørn er der stadig en beløbsgrænse hvortil der kan gaveoverdrages uden at udløse gaveafgift, denne grænse er i 2020 23.500 kr. (24.000 kr. i 2021).

Den beregnede afgift af gaveværdien vil som udgangspunkt blive opkrævet ved gavens modtager, men der er jfr. BAL §24 stk. 5, mulighed for at gaveoverdrager kan påtage sig betalingen af gaveafgiften således at

¹⁰³ Kilde: Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven L 76

gavemodtager bliver fritaget for afgiften. Der er dog solidarisk hæftelse mellem gavegiver og gavemodtager jfr. BAL § 30, stk. 1

5.2 Anmeldelse af gaven

Overstiger gavens værdi den afgiftsfrie bundgrænse, skal gaven indberettes til Skattestyrelsen.

Indberetningen skal ske senest 1/5 året efter gaven er overdraget, og på angivelsen skal der fremgå en værdiansættelse af gaven. Det er på tidspunktet hvor gaven anmeldes til Skattestyrelsen at gaveafgiften udløses jfr. BAL § 26.

5.3 Værdiansættelse af gaven

Den afgift der udløses beregnes ud fra gavens værdi, og værdiansættelsen har derfor stor betydning for hvor stor afgiften jfr. de fastsatte procentsatser vil blive. Gavens værdi skal opgøres til handelsværdi¹⁰⁴ som hvis der havde været tale om handel med 3. mand jfr. BAL §27, ud fra værdiansættelsesprincipperne i SL § 4.

Gavens værdiansættelse skal påføres ved gaveanmeldelsen til Skattestyrelsen, sammen med eventuelle øvrige relevante oplysninger. Anmeldelsen skal være Skattestyrelsen i hænde senest 1. maj efter gavens overdragelse og afgiften forfalder til betaling samme dag som anmeldelsen indberetter gaven, også selvom det er før den fastsatte deadline. Værdiansættelsen der er angivet på gaveanmeldelsen, er bindende for både gave overdrager og modtager.

Skattestyrelsen har såfremt de er uenige i værdiansættelsen, ud fra relevante oplysninger mulighed for at ændre i gavens værdiansættelse. Skattestyrelsen skal igangsætte ændringen af gavens værdiansættelse senest seks måneder efter at de har modtaget anmeldelsen¹⁰⁵. Begge parter skal dog have mulighed for at gøre indsigelse.

Fristen for hvornår gaveanmeldelsen senest skal fremsendes er vigtig af have for øje, idet der ved for sen eller mangelfuld fremsendelse jfr. BAL § 38 udløses en forrentning af afgiftsbeløbet. Forrentningen er jfr. BAL § 38 udløst af rentesatsen fastsat ud fra OBKL § 7, stk. 2. Renten fra OBKL § 7, stk. 2 fastsættes og

¹⁰⁴ Bemærk: Handelsværdi opgøres pr. modtagelsestidspunkt

¹⁰⁵ Bemærk: perioden gælder først fra den dag skattestyrelsen har de nødvendige oplysninger til at fastslå værdiansættelsen.

offentliggøres en gang årligt for 2020 udgør renten 0,0% hertil skal tillægges et tillæg på 0,4 procentpoint jfr. BAL § 38 stk. 1.¹⁰⁶

Ligeledes er det vigtigt at Skattestyrelse også overholder sine frister for indsigelse, idet sagerne forældes efter fristens udløb og det således herefter ikke som udgangspunkt er muligt at ændre i værdiansættelsen.

Både konsekvenser for Skattestyrelsens tidsfrister for indsigelse og konsekvenser for manglende rettidig anmeldelse af gaven er belyst i SKM2001.380.LSR. Skattestyrelsen blev d. 3. september 1998 ansøgt om tilladelse til skattefri spaltning i to grene, hvor det var planen at ejers sønner skulle eje hvert sit anpartsselskab. I aftalen var der indført at hvis den værdiansatte købssum blev forkastet var der mulighed for at træde tilbage fra overdragelsen eller indrette sig efter Skattestyrelsens beslutning. 24 august 1999 gav skattestyrelsen tilladelse til gennemførelse af den skattefri spaltning. Pr. 28 oktober 1999 overdrog ejer sine anparter i det ene selskab til den første søn til en værdi på 250 t.kr. Gaveanmeldelsen blev fremsendt 4. juni 2000 og modtaget i skattestyrelsen 6. juli 2000. Skattestyrelsen fremsendte d. 30. august 2000 et brev til kommunen og ikke gaveanmelder om at fristen for indmeldelse var 1. maj 2000 og at anmeldelsen derfor var fremsat for sent, derfor skulle der beregnes renter ved for sen anmeldelse, og skattestyrelsen tog i samme brev forbehold for den fremsendte værdiansættelse. Skattestyrelsen havde ikke umiddelbar mulighed for at kontrollere værdiansættelsen idet der manglede et regnskab for perioden. Ejer skulle derfor fremsende regnskabsmateriale for de seneste tre indkomstår. I januar 2001 fremsendte skattestyrelsen en kendelse hvor ny vurdering af anparterne var fastsat til 1,132 mio. kr. hvorfor der blev udløst en gaveafgift på 132.371 t.kr. + renter. Der blev gjort indsigelse til værdiansættelsen med argumentation om at værdiansættelsen jfr. BAL § 27 skal være på overdragelsestidspunktet, hvilket ikke fremgik af skattestyrelsens beslutning. Skattestyrelsen fastholdt værdiansættelsen og klagen blev derfor fremsat overfor Landsskatteretten. Landsskatteretten besluttede at kendelsen var ugyldig idet den endelige kendelse blev afsat efter fristen for Skattestyrelsens mulighed for indsigelse udløb¹⁰⁷ jfr. BAL § 27, stk. 2. og at manglende fremsendelse af oplysninger ikke er nok til at suspendere fristen. Dog fastsætter Landsskatteretten at gaveanmeldelsen jfr. BAL §38, stk. 1 er fremsendt for sent hvorfor den udløste rente er berettiget. Klager fik derfor medhold i sagen.

Værdiansættelsen af gaveværdien er ikke altid let at udarbejde, dette gælder blandt andet er tale om værdiansættelse af unoterede aktier eller anparter der skal gaveoverdrages. Derfor har skattestyrelsen udarbejdet værdiansættelsescirkulærer der blandt andet har det formål at hjælpe med hvilke retningslinjer

¹⁰⁶ Bemærk: Renten for 2021 er offentliggjort 9/12-20 i SKM2020.507.SKTST og er ligesom i 2020 fastsat til 0,0%

¹⁰⁷ Bemærk: Ved dommens afsigelse var fristen for Skattestyrelsens indsigelse 3 måneder, den blev ændret ved lov nr. 1354 af 21. december 2012 til 6 måneder.

der ligger til grund for at fastsætte en korrekt "handelspris". Værdiansættelsesmodellerne vil blive uddybet yderligere i et særskilt afsnit.

5.4 Gaveoverdragelse ved død

Ved dødsfald overgår aktiver og passiver til boet, hvilket er beskrevet i afsnittet "Hvordan sker der skattemæssig succession i et dødsbo".

Men det ses at der gives såkaldte døds-gaver, gaver der er givet mens, overdrager var i levende live, men hvor overdragelsen først skal udmøntes efter overdragers død. Det kan eks. være en far der gaveoverdrager sin motorcykel til sin søn, og hvor sønnen først overtager ejerskabet over motorcyklen efter faderens død.

En anden type gaver der ofte udmøntes ved død, er såkaldte dødslejegaver. Gaverne overdrages således på et tidspunkt hvor overdrager er klar over at denne inden for en kort tid vil afgå ved døden.

Begge gavetyper gives således mens gaveoverdrager er i levende live, men for at gaverne er juridisk gældende skal de jfr. AL § 93 indføres i et gyldigt testamente, er dette ikke tilfældet vil gaveoverdragelsen blive anset som værende ugyldig. Gaven vil stadig blive anset som en del af boet og der vil i stedet for gaveafgift blive udløst boafgift af gaven.

Et eksempel på ovenstående ses i TFA2004.VLK hvor personen i de sidste 8 dage op til sin død have ydet gaver til søn, svigerdatter og børnebørn for i alt ca. 187 t.kr. dertil er der hævet 100 t.kr. i banken som ikke kunne redegøres for. Skifteretten fastslog at de 187 t.kr. skulle anses som dødslejegaver hvorfor der skulle beregnes boafgift af det overførte beløb. De 100 t.kr. der ikke kunne redegøres for, fastslog skifteretten at der skulle udmøntes tillægsboafgift af. Venstre Landsret stadfæstede efter klage denne beslutning.

Boafgiften er både for 2020 og 2021 15% og tillægsboafgiften 25%.

5.5 Passivpost

I tilfælde af overdragelse af aktiver helt eller delvist som gave og via succession, skal der for at udligne de udskudte skatteforpligtelser beregnes og inddrages en passivpost. De kommende afsnit vil beskrive hvorledes passivposten opgøres i henholdsvis levende live og i et dødsbo.

5.5.1 Beregning af passivpost i levende live

Ved overdragelse af gave i forbindelse med succession, skal der jfr. KSL § 33 D tages hensyn til både gaveafgift og indkomstbeskatning. Det betyder at der skal beregnes en såkaldt passivpost, der udligner skattetilsvaret for de aktiver der er overdraget via gave, i de tilfælde gaven værdisættes efter SL § 4, c. Ved beregning af passivpost sker der dermed en regulering af overdragelsessummen for at sikre en udligning af den latente skat der bliver udskudt i forbindelse med succession.

Passivposten vil således blive beregnet med udgangspunkt i den skattemæssige fortjeneste som overdrager ved et salg til 3. mand, vil blive pålagt jfr. KSL § 33 D¹⁰⁸. Det fremgår ydermere i KSL § 33, stk. 2 at beregningen skal tage udgangspunkt i den lavest mulig skattepligtige fortjeneste. Beregningen skal foretages af den fulde avance for aktivet, uagtet om der er tale om helt eller delvist gaveoverdragelse af aktivet.

Reglerne i KSL § 33 D omhandler de såkaldte objektiverede passivposter, hvor passivpostens størrelse som beskrevet ovenfor er sammenhængende med gavens værdiansættelse. Ved gaveoverdragelse af aktier og anparter skal passivposten beregnes som 22 %, såfremt der er tale om gaveoverdragelse af øvrige skattepligtige aktiver skal passivposten udgøre 30%.

Det er også muligt at anvende en skønsmæssig kursansættelse af passivposten, hvilket omtales som aftalte passivposter. Dette bekræftes ydermere i SKM2008.876 LSR: Hvor brødrene A, B og C, driver sammen en vognmandsvirksomhed som et I/S, virksomheden var overtaget fra deres far. Grundet sygdom ønskede brødrene at gennemføre et salg og ansætter derfor rådgiver R til at hjælpe. R foretog i processen værdiberegninger, samt udførte screening af mulige købere, hvor nogle allerede havde afgivet eller givet tilsagn om at ville afgive købstilbud. A's søn S ønskede at overtage I/S'et på de markedsvilkår, som blev dokumenteret gennem salgsprocessen. S skulle efter enighed ikke overtage virksomheden til en pris under markedsprisen. Overdragelse til S kunne ske med skattemæssig succession, og indtræde i overdragernes skattemæssige stilling. Ved overdragelse med succession ville overdragerne opnå en besparelse for den udløste skat og i den forbindelse ønskede man således at nedbringe S købesum med denne besparelse uden at prisnedslaget skulle anses som værende gave. Ved succession og nedslag ville brødrene stadig være bedre stillet end ved salg til 3. mand.

Skatterådet fandt at en aftalt prissætning mellem parterne ikke kunne anses som værende en markedsværdi som ved salg til 3. mand. Derfor skulle nedslaget anses som en gave med følgende gaveafgift og indkomstskat hos S.

Landsskatteretten fastslog at handelsværdien skulle fastsættes af hensyn til den overtagne skatteforpligtelse, og at parterne godt kunne aftale et prisnedslag, også selvom dette oversteg den passivpost der skulle beregnes efter KSL § 33 D. Værdiansættelsen kunne derfor godt ske ved skøn men så kan passivposten jfr. § 33D ikke anvendes i så fald skal der ske en skønsmæssig kursnedsættelse af den udskudte skat, en således aftalt passivpost¹⁰⁹. I afgørelsen fremgår det dog ikke hvordan opførelsen af den skattemæssige forpligtelse konkret skal foretages dog at kursen ikke må være over 100.

Dette blev dog nærmere specificeret i SKM2018.522.LSR hvor landsskatteretten afgjorde at den konkrete kursværdi godt kunne beregnes til 80% af den samlede skatteforpligtelse. Der blev i afgørelsen lagt vægt på referencerente skulle tilpasses en rente efter skat¹¹⁰. Levetiden blev fastsat til 30 år, hvorefter en samlet diskonteringsfaktor blev beregnet til 0,8 hvilket svarede til at kursen der skulle anvendes til opgørelse af den skattemæssige forpligtelse ville være 80.

Denne sag gav derfor modsat SKM2008.876.LSR nogle værktøjer til hvorledes beregningen af den latente skat kan opgøres når der foretages nedslag i overdragelsessummen efter KSL § 33 C.

Skattestyrelsen vil ved opgørelse af passivpost kontrollere at denne er korrekt beregnet.

5.5.2 Særligt vedrørende beregning af passivpost ved overdragelse af fast ejendom

Der gælder særlige regler for beregning af passivpost når succession og gaveoverdragelse sker i fast ejendom. Jfr. KSL § 33 D, stk. 2 beregnes passivposten kun ud fra den gevinst som modtager indtræder i efter succession. Ved succession af fast ejendom kan modtager vælge at succedere i de genvundne afskrivninger, er det tilfældet vil modtager også blive tvunget til at succedere i gevinsten efter ejendomsavancebeskatningsloven.

Modtager kan også vælge ikke at succedere i eventuelle genvundne afskrivninger, i så fald vil anskaffelsessummen i stedet skal reduceret med ikke genvundne afskrivninger.

¹⁰⁹ Bemærk: Afgørelsen understøttes af yderligere afgørelser i SKM2014.751.SR

¹¹⁰ Bemærk: Skattesats 40%

Ved opgørelse af passivposten på ejedomsavancen, skal der først ske beregning af genvundne afskrivninger på alle bygninger, uanset om der er tale om succession af samtlige bygninger eller kun udvalgte. Herefter vil det være muligt at bestemme om anskaffelsessummen for ejendommen skal nedsættes med de ikke genvundne afskrivninger¹¹¹.

Det nedenstående eksempel viser opgørelsen af passivposten, ud fra beregning af overdragelse af en fast ejendom hvor avancen og genvundne afskrivninger er beregnet ud fra den forventede afståelsessum. Tallene er fiktive og opsat efter opgørelse af avance ved almindeligt salg.

Ejendommen er anskaffet i 2010 til 13 mio. kr. hvoraf grunden har en kostpris på 1 mio. kr. Der er i alt afskrevet 5 mio. på bygningerne. Der er foretaget en forbedring i 2018 på 80 t.kr. Ejendommen er ved tidspunktet for succession værdiansat til 15 mio. kr. hvoraf 1,5 mio. udgør grunden. Det forventes at der er omkostninger til rådgiver og advokat på ca. 50 t.kr.

Salgsomkostningerne der er medtaget, vedrører primært omkostninger til advokat og skødeudarbejdelse. Modtager succederer i eksemplet både i ejedomsavancen og i de genvundne afskrivninger. De genvundne afskrivninger anvendes derfor til beregningen af passivposten men beskattes ikke.

¹¹¹ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 Afsnit: C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33C. - Underafsnit Passivpost

Ud fra ovenstående forudsætninger er passivposten beregnet¹¹².

Genvundne afskrivninger		
Afståelsessum ekskl. Grund	13.500.000,00	
Andel af salgsomkostninger	45.000,00	
Reguleret afståelsessum	13.455.000,00	13.455.000,00
Anskaffelsessum	12.000.000,00	
Afskrivninger	5.000.000,00	
Nedskrevet værdi	7.000.000,00	7.000.000,00
Fortjeneste		6.455.000,00
Ejendomsavance, EBL §§ 4,5,6		
Afståelsessum inkl. Grund	15.000.000,00	
Salgsomkostninger	50.000,00	
Reguleret afståelsessum	14.950.000,00	14.950.000,00
Anskaffelssum 2010	13.000.000,00	
Ejertidstillæg, 10.000 pr. år.	100.000,00	
Forbedringer ud over 10.000	70.000,00	
Reduceret ej genvundne afskrivninger	-	
Reguleret anskaffelssum	13.170.000,00	13.170.000,00
Avance		1.780.000,00
Passivpost af genvundne afskrivninger 30%	1.936.500,00	
Passivpost ejendomsavance 30%	534.000,00	
Passivpost i alt		2.470.500,00

Tabel 4: Eksempel på opgørelse af passivpost v. fast ejendom

5.5.3 Opgørelse af passivpost ved et dødsbo

Ligesom det er gældende ved beregning af passivpost i levende live, skal passivposten jfr. BAL § 13 A, stk. 2, 1 pkt. beregnes på grundlaget af den lavest mulige skattepligtige fortjeneste¹¹³. Ved opgørelsen er det aktivets værdiansættelse i boopgørelsen der som salgssum.

¹¹² Bemærk: Der er udelukkende tale om et fiktivt eksempel på beregning af passivposten.

¹¹³ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 – Afsnit C.E.9.3.2 Hvordan kan dødsboet beregne passivpost?

Fast ejendom succederes ligesom i levende live, udelukkende på grundlag af de gevinster hvori der succederes.

Dødsboet har mulighed for at beregne passivposter der afhænger af aktivets type efter BAL § 13 a stk. 3-5¹¹⁴. Der er dog også en mulighed i BAL § 13 a, stk. 6 mulighed for at partnerne kan anvende lavere procenter til beregningen. Procenterne må dog ikke overstige de fastsatte procentsatser i BAL § 13 a. Som hovedregel er dette 22 % for aktieindkomst og 30% af den skattepligtige fortjeneste på øvrige aktiver. Netop muligheden for at aftale en lavere procentsats til beregning af passivposten er et af de eneste steder hvor der er en væsentlig forskel i forhold til opgørelse af passivposten i levende live.

Som beskrevet i afsnittet "Beregning af passivpost i levende live" er det også ved dødsbo muligt at lave en prisreduktion ved aftale af en anden værdiansættelse af aktivets værdi, som følge af den skattemæssige besparelse der vil opstå ved succession. Der er dog ikke for dødsbo fastsat en metode for hvorledes dette beregnes som er tilfældet ved prisnedslag i levende live.

Ovenstående understøttes af SKM2016.627.LSR hvor dødsboet selv havde værdiansat den udskudte skat til kurs 80, men Skattestyrelsen mente at dette var for højt og at kursen burde være 60. Landsskatteretten gav Skattestyrelsen medhold.

Passivposten må ikke blive negativ jfr. LR 99/00-4768-1 af 12/12-2000. Er den negativ fastsættes passivposten i stedet til nul.

Ved gaveoverdragelse med succession fra et dødsbo betyder at passivposten beregnes for at udligne den udskudte latente skat der ved succession først realiseres den dag aktivet afstås.

6. Generationsskiftemodeller

Som nævnt i afsnittet "Omstrukturering af ejerledet virksomhed" kan det være en fordel for en ejerleder at begynde overvejelserne om hvorledes generationsskiftet ønskes gennemført, da det i nogle tilfælde kan være nødvendigt at omstrukturere hele eller dele af virksomheden for at virksomheden er tilpasset modellen. Det gælder også hvis der er ønske om at omdanne en personlig ejet virksomhed til et selskab for at få flere muligheder til at gennemføre et generationsskifte.

¹¹⁴ Kilde: IBID

Omstruktureringsmodellerne anvendes også til gennemførelse af det endelige generationsskifte af selskaber, specialet vil derfor i de kommende afsnit uddybe nogle af modellerne:

- Skattefri aktieombytning
- Spaltning
- A/B Modellen

6.1 Skattefri aktieombytning

En af de metoder der anvendes til gennemførelse af generationsskifte, er aktieombytning. Aktieombytning kaldes også for en "Uegentlig fusion"¹¹⁵ da der som ved fusion sker en overdragelse ejerandele imellem selskaber, men uden at der sker en sammensmeltning af selskaberne, der er således stadig tale om to individuelle selskaber og ikke et.

Aktieombytning er oprindeligt defineret i EU's fusionsdirektiv, men er herefter implementeret i dansk lovgivning via aktieavancebeskatningsloven, definitionen for aktieombytning findes således i ABL § 36, stk. 2.:

"Ved ombytning af aktier, jf. stk. 1 forstås den transaktion, hvorved et selskab erhverver en andel i et andet selskabs aktiekapital med den virkning, at det opnår flertallet af stemmerne i dette selskab, eller, hvis det allerede har et sådant flertal, erhverver en yderligere andel ved til gengæld for værdipapirer tilhørende aktionærene i det andet selskab at tildele dem aktier eller anparter i det første selskab og eventuelt en kontant udligningssum."

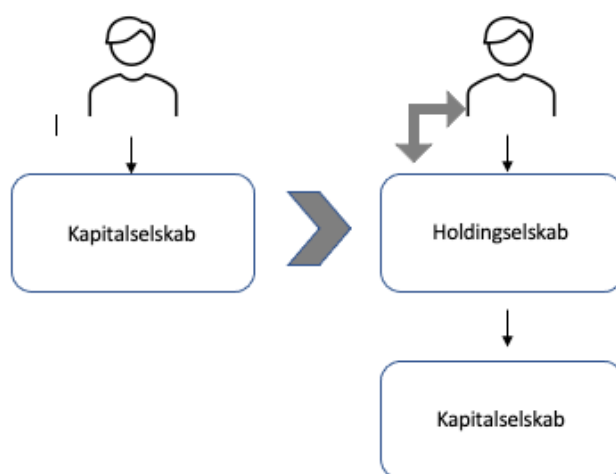
Aktierne fra aktionærens nuværende selskab ombyttes til aktier i et andet selskab, man kan således sige at aktierne anvendes som kapitalindskud i det selskab man ønsker at indtræde i og dermed sker der en ombytning til dette selskabsaktier.

Idet aktierne anvendes som såkaldt indskud til overdragelse af nye aktier, anses de indskudte aktier derfor også som afstået ved aktionæren, hvorfor der som udgangspunkt skal udløses beskatning af aktiernes handelsværdi hos aktionæren i form af avancebeskatning. Det fremgår dog i ABL § 36, at der er mulighed for at gennemføre en såkaldt skattefri aktieombytning, hvor beskatning ikke sker på

¹¹⁵ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 Afsnit C.D.6.3.1 Introduktion til skattefri aktieombytning

overdragelsestidspunktet, men der i stedet sker en udskydelse af skatten til den dag hvor aktierne igen afstås.¹¹⁶

Metoden anvendes blandt andet ofte til at stifte en såkaldt Holding struktur, hvor driftsselskabets aktier anvendes som indskud i et nyoprettet holdingselskab.

Figur 14: Skitserer aktieombytning – skitse egen tilvirkning

Den ovenstående skitse viser processen for stiftelse af Holding struktur ved anvendelse af skattefri aktieomdannelse. Ejerleder har aktiver i et driftsselskab. For at skabe en Holding struktur anvender han de aktier han besidder i driftsselskabet som kapitalindskud i holdingselskabet, hvorefter aktionæren mod dette indskud modtager aktier i holdingselskabet samt en eventuelt udligningssum. Dermed er der sket en ombytning af den aktiebeholdning aktionæren besidder.

Jfr. ABL § 4 A+B kan ovenstående metode anvendes når der er tale om overdragelse af mere end 10% af datterselskabsaktier og 50% når der er tale om koncernselskabsaktier.

6.1.1 Hvilke betingelser skal være opfyldt

For at kunne anvende metoden, er der dog en række krav der skal være opfyldt. Af hensyn til forskydning af beskatning er det således et krav for at kunne anvende skattefri aktieombytning, at aktionæren jfr. ABL §§ 6 og 7 er skattepligtig til Danmark.

Det væsentligste krav er dog jfr. ABL § 36, at der ved ombytningen opnås et bestemmende flertal i det selskab det selskab der erhverves. Opfyldes dette krav ikke, er det således ikke muligt at gennemføre

¹¹⁶ Kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 195-196.

aktieombytningen. Har selskabet allerede det bestemmende flertal skal der tilføres yderligere stemmeandele til selskabet.

I TfS1999.787.LR havde to brødre hver 50% af aktierne i selskab X. Disse blev ombyttet til anparter i nyt selskab Y. Bror A erhvervede nom. 1.000 kr. fra Bror B, hvorefter bror A anmodede om gennemførelse af skattefri aktieombytning til selskab Y. Dette afslog skattestyrelsen med begrundelsen om at overdragelsen mellem brødrene kun blev foretaget med det grundlag at opnå muligheden for at foretage aktieombytning. Ombudsmanden henviste dog til Leur-Bloem dommen fra 1997 hvorefter ligningsrådet ændrede tilladelsen.

Der kan således godt ske overdragelse lige inden omdannelsen for at opnå flertal, dette skal dog være varigt og kan ikke efterfølgende tilbageoverdrages¹¹⁷. Foreligger der aftaler der påvirker den bestemmende indflydelse i selskabet, anses dette også som en barriere for at gennemføre skattefri aktieombytning.

Dette understøttes af afgørelsen i SKM2012.504SR hvor A ejer 100% af et selskab og B ønsker at indtræde som medejer. Dette skulle ske ved at gennemføre en ombytning af aktierne således de i selskabet blev opdelt i A og B aktier. B skulle så indtræde i selskabet ved at tilføre en kapitalforhøjelse. I den forbindelse skulle der være en forlods udbytteret. Skattestyrelsen anså de enkelte elementer som en samlet disposition og derfor var kravene om flertal jfr. ABL § 36 ikke opfyldt, da der allerede før ombytningen forelå en aftale der efterfølgende vil skabe forskydning i den bestemmende indflydelse.

Det er dog ikke et krav når der er tale om aktieombytning imellem to selskaber at der skal være bestemmende indflydelse ved en enkelt aktionær, blot i selskabet, når der er tale om aktieombytning imellem to selskaber kan der således godt være ejerandele fra flere aktionærer¹¹⁸.

Aktieombytningen skal som nævnt altid ske mod vederlæggelse af aktier, det er dog muligt at kombinere overdragelsen af aktiekapitalen med en kontant udligningssum¹¹⁹. Der foreligger ikke juridiske krav om at der skal være en fast fordeling i forholdet mellem aktiekapital og udligningssum, dog må der ikke ske ændringer i flertallet eller forskydninger i aktionærernes ejerandele.

6.1.2 Med eller uden tilladelse

Aktieombytning kan gennemføres med eller uden tilladelse fra Skattestyrelsen. Gennemførelse af Skattefri aktieombytning med tilladelse, bygger på det subjektive regelsæt som er beskrevet tidligere og uddybet i

¹¹⁷ Kilde: IBID S. 204

¹¹⁸ Kilde: Werlauf, Erik, *Selskabsskatteret* s. 573

¹¹⁹ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 Afsnit C.D.6.3.1 Introduktion til skattefri aktieombytning

afsnittet *"Anvendelse af det subjektive regelsæt"*. Ved at gennemføre med tilladelse har Skattemyndighederne gennemgået anmodningen og godkendt at der ikke er tale om at aktieombytningen sker med henblik på at foretage skatteunddragelse, og at de øvrige regler og rammer er overholdt.

I Skattestyrelsens godkendelse af den skattefrie aktieombytning, fremgår det at der er en tre årsregel. Opstår der mod forventning ændringer efter gennemførelsen af aktieomdannelsen, er der i tilladelsen fastlagt et krav om at sådanne uforudsete ændringer skal indmeldes til Skattestyrelsen senest en måned efter hændelsen er sket. Er der tale om planlagte kommende ændringer skal der ligeledes ske en anmeldelse af dette, i sådanne tilfælde skal anmeldelsen være Skattestyrelsen i hænde senest tre måneder før ændringerne gennemføres. Dette fordi skattestyrelsen skal have mulighed for at foretage en revurdering af om det grundlag accepten er givet på stadig, er gældende eller om det er nødvendigt at ændre i godkendelsen. Sker der ikke anmeldelser af ændringerne vil der være risiko for at ombytningen vil blive anset som skattepligtig.

Gennemføres aktieombytningen uden tilladelse anvendes de objektive regler som er beskrevet nærmere i afsnittet *"Anvendelse af det objektive regelsæt"*. Ved anvendelse af de objektive regler kan den skattefrie aktieombytning ske uden at der skal foreligge en accept fra Skattestyrelsen, idet de objektive regler som tidligere nævnt er opbygget med det grundlag at sikre at der når disse er overholdt ikke er tale om ombytning med henblik på at opnå skatteunddragelse.

Når de objektive regler anvendes til skattefri aktieombytning, er det vigtigt at være opmærksom på det treårige Holding krav der opstår. Holdingkravet fastlåser de ombyttede aktier men omfatter ved aktieombytning også selskabets øvrige aktier i det selskab hvori der gennemføres aktieombytning. Eks. hvis der tages udgangspunkt i skitsen i figur 14, vil der opstå et treårigt Holding krav for alle de aktier holdingselskabet ejer i kapitalselskabet. Der kan godt ske omstruktureringer med succession, men øvrige omstruktureringer inden for den treårige periode vil medføre at aktieombytningen vil blive skattepligtig.

Gennemførelsen af skattepligtig aktieombytning skal angives til Skattestyrelsen senest den dato hvor selvangivelsen skal angives for det år hvor aktieombytningen er gennemført¹²⁰.

6.1.2.1 Hvilken metode vil være at foretrække

Hvilken metode der er at foretrække, afhænger af de enkelte selskabers individuelle situation, hvorfor det som udgangspunkt vil være nødvendigt at foretage konkrete evalueringer før det besluttet hvilken metode der anvendes. Er der tale om situationer hvor der opstår tvivl om muligheden for at gennemføre skattefri

¹²⁰ Sølvkær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering s. 248-249.*

aktieombytning, kan det være en fordel at fremsende anmodning om tilladelse til Skattestyrelsen, i så fald er man sikker på at rammerne er overholdt hvis der opnås accept om tilladelse, alternativt får man afklaret hvilke krav der mangler at blive opfyldt hvis skattefri aktieombytning med tilladelse skal gennemføres. Et andet alternativ hertil er at man fremsender en anmodning til Skattestyrelsen om bindende svar, dette kan ske inden man opstarter processen og fremsender anmodning om skattefri aktieombytning.

Der er den fordel ved at anvende det subjektive regelsæt, at man undgår holdingkravet. Er der derfor tale om at den skattefrie aktieombytning kun er en af den samlede proces om at gennemføre et generationsskifte, vil der være et forretningsmæssigt perspektiv hvorfor en tilladelse kan være at foretrække, medmindre der udelukkende er tale om modeller med anvendelse af succession, hvor holdingkravet følger med.

Er der tale om en simpel aktieombytning, og måske endda et relativt lille selskab, kan anmodning om tilladelse og ventetid herpå, virke som en langvarig og tung proces, hvis ellers selskabet opfylder kravene i ABL § 36, og derfor kan gennemføre skattefri aktieombytning uden tilladelse. I sådanne tilfælde kan den objektive metode derfor være at foretrække.

Der kan også være tilfælde hvor man ønsker aktieombytning, men hvor Skattestyrelsen ikke vil anse årsagen som værende forretningsmæssig. I sådanne tilfælde er skattefri aktieombytning ved anvendelse af regelsættet i ABL § 36 være eneste mulighed. Dog skal man være særligt opmærksom på holdingkravet såfremt man ønsker at gennemføre yderligere ændringer i selskaberne.

6.2 Spaltning

Spaltning er en omstrukturingsmetode der ofte ses anvendt ved generationsskifte. Reglerne for hvorledes en spaltning kan gennemføres findes i fusionsskatteloven¹²¹, der blandt andet er bygget op om EU's fusionsdirektiv. I FUSL § 15 a, stk. 2, er definitionen på en spaltning formuleret således:

”Ved spaltning forstås den transaktion, hvorved et selskab overfører en del af eller samtlige sine aktiver og passiver til et eller flere eksisterende eller nye selskaber ved i samme forhold som hidtil at tildele sine selskabsdeltagere aktier eller anparter og eventuelt en kontant udligningssum.”

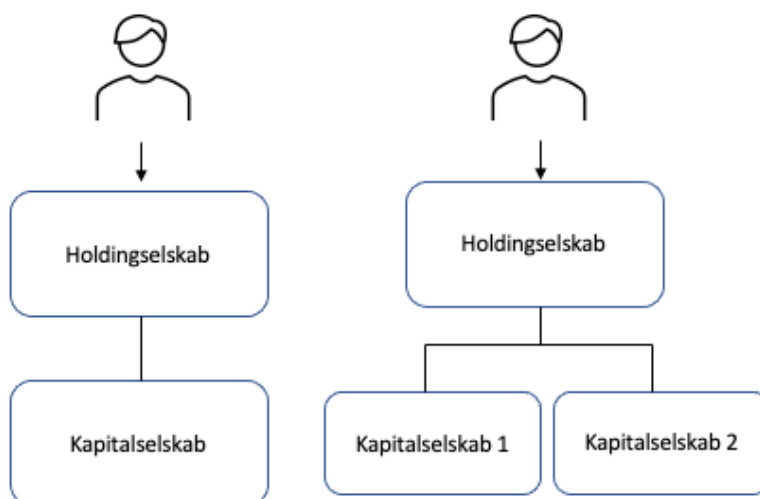
Ved gennemførelse af spaltning sker der således en opsplittning af selskabets aktiviteter, og selskabet splittes op i to eller flere selskaber. Der kan både være tale om nyoprettede men også allerede eksisterende

¹²¹ Bemærk: LBK nr. 1017 af 24. august 2015.

selskaber¹²². Ved spaltning vil aktionærerne afgive de aktier der overdrages til et nyt selskab, men i stedet modtage aktier tilsvarende dennes ejerandel af de afgivne aktier samt eventuelt kontantudligningssum¹²³.

Ligesom det er tilfældet ved aktieombytning, er der mulighed for at gennemføre spaltningen som skattepligtig eller skattefri.

Gennemføres spaltningen skattepligtig, vil der udløses beskatning i det selskab hvorfra der sker opsplitting. Selskabet vil således blive beskattet som hvis der var tale om almindelig afståelse af aktier, altså realisationsbeskatning af avancer og genvundne afskrivninger. Aktionæren vil som følge heraf også blive udlodningsbeskattet af de afstående aktiver.

Figur 15: Skitserer spaltning

6.2.1 Spaltningsmuligheder

Der findes to spaltningsmuligheder, den ene er hvor der sker en fuldstændig fordeling af selskabet aktiviteter og disse spaltes i flere selskaber, hvorefter aktiviteten i det oprindelige selskab opløses og ophører. Denne metode kaldes også ophørsspaltning.

Den anden metode er at der sker spaltning hvor dele af virksomhedens aktiviteter spaltes fra til nye eller allerede eksisterende selskaber, denne metode kaldes også for grenspaltning eller uegentligspaltning, idet der er tale om at spalte en gren af selskabet fra, men hvor selskabet stadig er aktivt efter spaltningen.

¹²² Kilde: FUSL § 15 a, stk. 2

¹²³ Kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 335

Begge spaltningemetoder kan jfr. FUSL gennemføres efter de subjektive og objektive regelsæt, altså med eller uden tilladelse fra Skattestyrelsen.

For at kunne gennemføre spaltning er det et krav at der i forbindelse med spaltningen ikke rykkes på værdierne, der skal således ske korrekt fordeling og afregning af kapitalandele. Kravet sikrer blandt andet at der ved gennemførelse af generationsskifte ikke kan ske forskydninger i værdierne blandt aktionærerne og dermed opnå en mulig skatteunddragelse.

Metoden kan kun anvendes på kapitalselskaber, udenlandske kapitalselskaber fra EU og EØS har således også mulighed for at deltage i spaltninger, dog er det kun muligt at anvende skattefri spaltning på aktiver der efter spaltningen stadig vil høre under reglerne for det danske beskatningsgrundlag¹²⁴.

6.2.2 Særlige krav ved skattefri spaltning

En skattefri spaltning gennemføres efter reglerne i FUSL § 8, ved anvendelse af succession. Der er således som ved øvrige skattefrie omstrukturingsmodeller blot tale om at der sker en forskydning af skatten til senere realisation.

For at kunne anvende successionsmetoden er det væsentligt at de aktionærer der er påvirket af spaltningen afregnes med aktier samt eventuelt dertil lagt udligningssum, afregnes der ikke i aktier er det ikke muligt at anvende successionsmetoden, og der vil derfor blive udløst fuld afståelsesbeskatning til aktionæren.

Reglerne for spaltning ved tilladelse bygger på baggrund af det subjektive regelsæt, Skattestyrelsen skal give tilladelse til at gennemføre spaltningen, og ved godkendelsen har sikret at lovgivningen for gennemførelse af skattefri spaltning er opfyldt, samt at spaltningen udelukkende foretages med henblik på en forretningsmæssig fordel og ikke med henblik på at opnå skatteunddragelse.

Spaltning med anvendelse af det objektive regelsæt, kræver at forudsætningerne i det objektive regelsæt er opfyldt, således når disse er opfyldt anses formålet med spaltningen ikke som værende med henblik på at opnå skatteunddragelse, men i stedet at det sker med henblik på forretningsmæssig optimering, dog uden der er krav om at de forretningsmæssige betingelser skal ligge til grund for fusionen.

Når de objektive regler anvendes, opstår der i forbindelse med spaltningen et tre årigt Holding krav, i denne periode kan aktiverne ikke afstås uden at der udløses beskatning, med den undtagelse af at der sker

¹²⁴ Serup, Michael, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 538

omstrukturering med succession, i så fald vil kravet følge med. Holdingkravet er kun gældende for aktionærer der har mere end 10 % af aktierne.

Der gælder særlige regler for skattefrie spaltninger der gennemføres uden tilladelse, her træder FUSL § 15 a, stk. 2 i kraft hvorfor der i forbindelse med spaltningen skal foretages en fordeling der sikrer at fordelingen af forholdet mellem aktiver og passiver i de udspaltede selskaber skal stemme overens med forholdet i det oprindelige selskab. Dette krav forekommer kun hvis der er tale om skattefri spaltning uden tilladelse.

Ydermere forekommer der jfr. FUSL § 15 a, stk. 8 en yderligere værnsregel, der hindrer en minoritets aktionær der har ejet sine aktier i under tre år i at opnå majoritet efter en spaltning.

Datoen for spaltning skal fastlægges jfr. FUSL § 5, stk. 1. Det er muligt at gennemføre en spaltning med tilbagevirkende kraft således fusionen sker i forbindelse med skæringsdatoen for regnskabsåret. Dette er dog kun muligt hvis ikke der sker ophør eller etablering af koncernforbindelser jfr. SEL § 31, stk. 5.

Erhvervsstyrelsen skal have anmeldelse om gennemførelse af fusion senest to uger efter beslutning om gennemførelse af spaltning for indberetning til skattemyndighederne er fristen en måned efter beslutning. Begge områder skal have information om virkningsdato, både regnskabs og skattemæssig.

6.2.2.1 Skattefri grenspaltning

Definitionen for en grenspaltning er beskrevet i FUSL § 15 c, stk. 2 således:

”Ved en gren af en virksomhed forstås alle aktiver og passiver i en afdeling af et selskab, som ud fra et organisationsmæssigt synspunkt udgør en selvstændig bedrift, dvs. en samlet enhed, der kan fungere ved hjælp af egne midler.”

For at der kan gennemføres grenspaltning skal der således være tale om en del af det oprindelige selskab som kan fungere som en selvstændig enhed før grenspaltningen kan gennemføres. Den enhed der udspaltes, skal således selvstændigt kunne eksistere og skabe indtjening ved anvendelse af egne midler.

Ved grenspaltningen skal der således ske en opdeling af aktiver og passiver, for at kunne lave en korrekt vurdering af om det er muligt for den del der påtænkes grenspaltet at kunne fungere selvstændigt.

Selvstændigt er jfr. Skattestyrelsen¹²⁵ blandt andet at den fraspaltede gren selvstændigt kan opnå lån ved uafhængige långivere og dermed kan fungere uafhængigt.

Sker der ved gennemførelse af skattefri grenspaltning både uddeling af aktier og kontantudlodning, vil den kontante udlodning blive anset som udbytte der i så fald skal udbyttebeskattes.

6.2.2.2 Skattefri Ophørsspaltning

Ved anvendelse af ophørsspaltning, sker der som tidligere nævnt en spaltning af hele selskabet hvorefter det eksisterende selskab ophører uden at der gennemføres likvidation. Ved ophørsspaltningen overdrages samtlige af selskabets aktiver og passiver til andre nye eller eksisterende selskaber, således er der ikke længere nogen aktivitet eller aktiver tilbage i selskabet efter spaltningen er gennemført, derfor er der som nævnt heller ikke behov for efterfølgende at gennemføre likvidation af selskabet.

Der foreligger modsat skattefri grenspaltning ikke nogen betingelser for hvorledes spaltningen skal fordeles, det er således ikke et krav at der skal foretages fordelinger af aktiver på en sådan måde at disse skal kunne fungere som selvstændige enheder.

Sker der i forbindelse med ophørsspaltning både overdragelse af aktier og kontant udligningssum, vil den kontante udligningssum modsat skattefri grenspaltning blive anset som afståelse, hvorfor beløbet som udgangspunkt skal afståelsesbeskattes. Er der tale om spaltning imellem selskaber der er koncernforbundne anses udligningssummen dog jfr. FUSL § 9, som udbytte, hvorfor der i stedet vil udløses udbyttebeskatning.

6.2.3 Hvilken metode vil være at foretrække

Ligesom det var tilfældet ved skattefri aktieombytning, afhænger valget af metode af selskabernes individuelle situation. Derfor er det også ved spaltning nødvendigt at foretage konkrete evaluering før der træffes beslutning om valg af metode. Er der tale om grenspaltning, foreligger der et væsentligt krav, det der fraspaltes, skal kunne fungere som en selvstændig enhed. Det kan umiddelbart være svært at gennemskue om der er tale om en selvstændig enhed, hvorfor det i nogle tilfælde kan være en nødvendighed at opnå tilladelse til gennemførelse af grenspaltning.

Ved generationsskifte anvendes grenspaltning især når der er tale om udskillelse af ejendom, som ved overdragelse ikke skal medtages i generationsskiftet.

¹²⁵ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 afsnit C.D.6.2.3.2

Dette ses i SKM2009.366.SR hvor der er givet tilsagn til at en domicilejendom kunne spaltes fra via en skattefri grenspaltning uden tilladelse.

Grundet restriktionerne i grenspaltning er det dog oftest ophørsspaltning der anvendes til generationsskifte, idet det udspaltede, ikke er afhængig af at kunne fungere selvstændigt. Ophørsspaltningen kan derfor med fordel anvendes i generationsskifter hvor der sker en opsplitting af et selskab med henblik på overdragelse til et eller flere børn.

Ved at lade spaltning indgå i generationsskifte er der således mulighed for at skabe en struktur i selskabet der passer til mange generationsskifter, både når der er tale om generationsskifte til flere børn, eller når der er tale om at skabe en selskabsstruktur hvor omkostningerne for overtagelse er minimeret ved at der kun overdrages i den del af selskabet der er relevant for modtager, og ikke det fulde selskab.

6.3 A/B Modellen

De to øvrige generationsskiftemodeller der er uddybet i de forrige afsnit, er med henblik på anvendelse af skattefri omstrukturering ved anvendelse af succession. Som nævnt i afsnittet *”Omstrukturering af virksomheder i selskabsform”* er der nogle tilfælde hvor succession ikke kan anvendes, deriblandt selskaber der er omfattet af pengetanksreglen.

I tilfælde hvor der er tale om et pengetanksselskab og successionsmetoden derfor ikke kan anvendes til omstrukturering, kan et af alternativerne være anvendelse af A/B modellen da A/B modellen modsat successionsmodellen ikke er lovreguleret.

En af de første sager hvor man ser den spæde start på det der senere bliver til A/B modellen, er i TfS1989.7.LR hvor familien ønskede generationsskifte hvor der skulle ske en opdeling af aktierne, således faderen kunne bibeholde bestemmende indflydelse i virksomheden med A-aktierne og hvor sønnerne løbende skulle overtage ejerandelen af B-aktierne. Dengang afslog ligningsrådet dog metoden, og fastslog at der var tale om afståelse hvorfor der skulle udløses avancebeskatning.

Metoden blev for alvor anerkendt i SKM2003.66.LR. hvor indførelsen af opsplitting af selskabets aktier i A- og B-aktier med indførelse af forlods udbyttet blev accepteret af ligningsrådet. Siden da er praksis dog løbende blevet opstrammet¹²⁶.

¹²⁶ Kilde: <https://v.dk/artikel/generationsskifte-ved-anvendelse-af-a-b-modellen-ny-praksis-i-vente/?pdf-viewer>

6.3.1 Hvordan anvendes A/B modellen

A/B modellen finder anvendelse ved at der sker en opdeling af selskabets aktier i A og B aktier. Opdelingen sker for at ændre værdiansættelsen af aktierne, A-aktierne kan således tilknyttes den oprindelig aktionær og få tilknyttet et beløb som forlods udbyttet. B-aktierne kan enten nytegnes eller indføres i vedtægtsændringerne for selskabet hvorefter de afstås¹²⁷.

Der skal tilknyttes en forlods udbyttet til A-aktierne i forbindelse med indførelse af B-aktierne. Udbyttet gøres op til handelsværdien fratrukket den aktionærens nominelle selskabskapital, dertil lagt en forretning¹²⁸-Skattestyrelsen har i SKM2004.416.LR fastsat en forrentning på 6%, men dette er senere i SKM2011.79.SR ændret til at forrentningen skulle fastlægges efter vurdering af de enkelte omstændigheder.

B-aktierne vil som følge heraf have en lavere markedsværdi end A-aktierne. Det er således hensigten at når den fastlagte forlods udbyttet er indfriet, vil opdelingen mellem aktieklasserne blive ophævet og aktierne herefter vil være omfattet af samme vilkår. B-aktierne kan således overdrages til en lavere handelsværdi end de oprindeligt kunne da selskabet udelukkende bestod af en aktieklasse. Ved overdragelse værdiansættes aktierne efter markedsvilkår som hvis der havde været tale om salg til 3. mand.

Der findes modsat de øvrige modeller heller ikke lovmæssige restriktioner for hvem der kan anvende A/B modellen.

Metoden blev ofte anvendt da den tilgodeså behovet for at minimere omkostningerne ved overdragelse af aktier og samt minimerede opgørelsen af avance som udløses til beskætning ved overdrager. Avancen vil som følge af værdiansættelsen først blive udløst ved afståelse af A-aktierne.

Dog har anvendelsen af A/B modellen har dog det seneste år været påvirket af ændringer i slutningen af 2019 blev lov nr. 1576 vedtaget og denne trådte i kraft med virkning pr. 1. januar 2020.

Ved vedtagelsen af lovændringerne ændredes fordelingen af anskaffelsessummen ved opdeling aktier i flere aktieklasser. Anskaffelsessummen blev ændret fra tidligere at være fastlagt på baggrund af de nominelle værdier til at skulle fordeles efter handelsværdierne.

Den tidligere fordel ved A/B modellen hvor B-aktierne kunne have en høj anskaffelsessum, men overdrages til markedskurs, er derfor bortfaldet og modellen er blevet dyrere at anvende da der som følge af den

¹²⁷ Kilde: <https://osrr.dk/generationsskifte/ab-modellen>

¹²⁸ Kilde: Sølvkær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 95

lavere anskaffelsessum også udløses en højere avance til beskatning, hvor en del af beskatningen tidligere først blev realiseret den dag hvor aktionæren afstod A-aktierne.

Fordelen ved anvendelse af A/B modellen er derfor pr. 1. januar 2020 blevet væsentligt reduceret som følge af regeringens vedtagelse af de ovenstående ændringer¹²⁹. Der er som følge af de ovenstående ændringer også spekulationer om hvorledes ændringerne helt vil påvirke fordelene ved anvendelse af A/B modellen, så meget at det ikke længere giver værdi at anvende A/B modellen¹³⁰.

6.3.2 A/B Modellen i yderligere forandringer

A/B modellen står dog i 2021 foran yderligere væsentlige forandringer efter at Skattestyrelsen d. 27. august 2020 offentliggjort et nyt styresignal for A/B modellen. Disse ændringer sætter sammen med de indførte lovændringer pr. 1. januar 2020, A/B modellen under pres¹³¹.

Lovændringerne i styresignalet træder i kraft d. 28. februar 2021. Ændringerne medfører at den nuværende praksis for værdiansættelse af aktier fra 1. marts 2021 ikke længere er gældende. Tidligere har handelsværdien på aktierne kunne fastlægges et skøn, da handelsværdien til 3. mand ikke altid har været kendt. Skattestyrelsens opfattelse er derfor at B-aktien efter den nuværende praksis har været prisfastsat for lavt, og at der fremadrettet skal tages højde for gevinst- og tabsmuligheder der er knyttet til de enkelte aktieklasser. I den nuværende metode for værdiansættelse bærer A-aktierne den fulde risiko i form af forlods udbyttet hvor B-aktien ikke vil have nogle risici, men i stedet oppebære muligheden for eventuelt fremtidigt afkast. Fremadrettet skal der således tillægges en beregnet optionsværdi til B-aktierne, denne skal tilsvarende fratrækkes i værdiansættelsen af A-aktierne. Derudover skal værdiansættelsen af aktierne være på baggrund af optionsteorien¹³².

Optionsværdien skal beregnes når den forlods udbyttet udgør hele eller i overvejende svarer til hele egenkapitalens handelsværdi, da der her er størst mulighed for at der eksisterer en gevinst mulighed for B-aktierne¹³³. Det vil ifølge skattestyrelsens vurdering ikke være tilfældet hvis forlods udbyttet kun udgør 70-75 % af egenkapitalens handelsværdi.¹³⁴

¹²⁹ Kilde: <https://v.dk/artikel/salg-af-aktier-med-forbeholdt-udbyttet-hvordan-skatten-ved-et-generationsskifte-forsvandt-som-dug-for-solen-og-maaske-blev-erstattet-med-et-skattemaessigt-fradrag/>

¹³⁰ Kilde: IBID

¹³¹ Kilde: <https://www.clemenslaw.dk/generationsskiftemodel/>

¹³² Bemærk: Skattestyrelsen anbefaler anvendelse af Black Sholes - eller Binomial modellen

¹³³ Kilde: IBID

¹³⁴ Kilde: IBID

Ændringerne vil således få stor betydning for anvendelsen af A/B modellen når de træder i kraft 28. februar 2021, da der skal beregnes en gevinst hvis den forlods udbytteret udgør mere end 70-75 % af egenkapitalens handelsværdi. Det betyder at anvendes metoden med en forlods udbytteret der udgør 70-75% således der ikke skal beregnes og tillægges en optionsværdi, vil der i stedet opstå et finansieringsbehov på de resterende af egenkapitalens handelsværdi der ikke kan pålægges A-aktierne.

Værdiansættelsen af B-aktierne vil stige yderligere end ved den allerede indførte ændring i lov nr. 1576, og værdiansættelsen af A-aktierne tilsvarende vil falde, men A-aktierne vil stadig have fordelene af den resterende forlods udbytteret. Såfremt A/B modellen fortsat skal anvendes efter 28. februar 2021, skal ejerne af B-aktierne være indforstået med at der er sket en væsentlig indsnævring af forskellen mellem A- og B-aktierne.

7. Finansiering af et generationsskifte

Inden der træffes endelig beslutning om generationsskifte og hvilken model der ønskes anvendt, er det nødvendigt at overveje hvordan generationsskiftet skal finansieres. Gennemfører man generationsskiftet uden at overveje finansiering, kan det i værste tilfælde vise sig at en eller flere af partnerne ikke kan oppebære de omkostninger der opstår ud fra den valgte metode.

En af de første overvejelser ejerleder bør tage er, hvad denne ønsker at stå tilbage med efter generationsskiftet er gennemført. Er ejerleders ønske at denne træder tilbage når generationsskiftet er gennemført og går på pension? I så fald skal det tænkes ind i planlægningen af generationsskiftet at ejerleder opnår den værdi denne ønsker, og står tilbage med det beløb som kan finansiere tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet.

Sker generationsskiftet i familien ved overdragelse af virksomheden til et eller flere børn, er der flere hensyn der skal tages stilling til, herunder også en række psykologiske aspekter for hvordan familien vil blive påvirket af generationsskiftet. Har ejerleder flere børn, skal det overvejes om der skal overdrages til et eller flere børn. Hvis ejerleder har truffet valget om at overdrage virksomheden til kun et af børnene, skal ligeledes overveje børnenes reaktion, og ikke mindst om der skal indarbejdes en form for økonomisk kompensation til de øvrige børn.

Der skal også tages hensyn til barnets økonomiske situation, har denne økonomisk råderum nok til at finansiere det generationsskifte ejerleder ønsker?

De ovenstående aspekter gælder især også hvis der bliver tale om en hel eller delvis overdragelse af virksomheden som en gave.

Ejerleder skal i hele processen også tage hensyn til virksomheden og dennes likviditet. Skal der ske overdragelse til børn, bør der så ske en slankning således omkostningerne minimeres ved generationsskiftet? Har virksomheden den rette struktur ikke kun til generationsskiftet, men også til virksomhedens videreførelse efter generationsskiftet.

7.1 Finansiering løbende ydelse (Earn Out)

Hvis ejerleder eller modtager af virksomheden jfr. KSL § 1 eller KSL § 2, stk. 1. nr. 4 på overdragelsestidspunktet er fuldt eller delvis skattepligtig til Danmark, er det muligt at lave en såkaldt Earn Out aftale.

Earn Out aftalen går ud på at der på forhånd aftales at ejerleder efter overdragelsen modtager en løbende ydelse fra virksomheden, ofte er det en aftale om at ejerleder løbende modtager en aftalt procentandel af overskuddet eller omsætningen, i en periode der er fastlagt ved aftalens indgåelse.

Ulempen ved denne metode er at ejerleder på forhånd ikke får kendskab til hvad denne får ud af aftalen, idet aftalen er bundet op på at virksomheden eventuelt generer et overskud, opnås dette ikke vil ejerleder ved denne aftale ikke få udbetalinger. Ejerleder skal derfor være relativ sikker på at denne kan acceptere sådanne forhold.

Det er muligt at indarbejde en minimumsbetaling i aftalen, er det tilfældet vil det kun være differencen mellem dette beløb og det beløb der reelt set afregnes til ejerleder i aftalens løbetid der anses som værende en løbende ydelse¹³⁵.

Aftale om Earn Out er kun gældende i ejerleders levetid¹³⁶ og er aftalen derfor ikke udløbet på tidspunktet for ejerleders død vil aftalen bortfalde. Er der indgået aftale om minimumsbetaling er det muligt at denne er uafhængig af ejerleders død, her vil den aftalte ydelse blive betragtet som afdrag på en fordring¹³⁷.

Ved aftalens indgåelse skal der foretages en beregning af de forventede afdrag og fastlægge en rentesats hvormed de samlede afdrag skal forrentes. Renten kan enten aftales indbyrdes af aftaleparterne eller fastlægges efter reglerne i VSL § 9 tillagt et risikotillæg på 5%. I 2020¹³⁸ er satsen fastlagt til 0% hvorfor renten vil være 5% såfremt aftalen bliver indgået i 2020 eller 2021. De aftalte afdrag og renten skal herefter tilbagediskonteres således nutidsværdien jfr. LL § 12 B, stk. 2 er opgjort og kan indskrives i aftalen.

¹³⁵ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 afsnit C.C.6.8.1 – Løbende ydelser omfattet af LL § 12 B.

¹³⁶ Kilde: Michelsen, Aage, Bolander, Jane, m.fl. *Lærebog om indkomstskat* s. 476

¹³⁷ Kilde: IBID

¹³⁸ Bemærk: Renten for 2021 er fastlagt på samme niveau som 2020

Ejerleder skal i forbindelsen med overdragelse af virksomheden opgøre virksomhedens avance i en avanceopgørelse og her skal den beregnede nutidsværdi fra aftalen indgå således der i avancebeskatningen er taget højde for den mulige fremtidige avance¹³⁹. Modtager af virksomheden har tilsvarende mulighed for at tillægge nutidsværdien til anskaffelsessummen, ligesom denne også har mulighed for at inddrage det i afskrivningsgrundlaget når der sker opgørelse af avance ved et senere salg¹⁴⁰.

De aftalte afdrag vil herefter blive behandlet som almindeligt afdrag på gæld, hvor der ikke er mulighed for fradrag. Ophører afdragene før aftalens udløb, eksempelvis som følge af ejerleders død, vil restsaldoen skulle modregnes i opgørelsen af ejerleders og dermed boets skattepligtige indkomst mens modtager af virksomheden tilsvarende vil blive beskattet af det beløb der mangler at blive afdraget¹⁴¹.

7.2 Finansiering med anfordringsgældsbrev

Ejerleder har mulighed for i forbindelse med generationsskiftet at oprette et anfordringsgældsbrev. Når der oprettes et gældsbrev, minimeres kravet om likviditet for modtager af virksomheden på kortere sigt. Det vil sige at modtager af virksomheden ikke behøver en stor mængde fri likviditet på overdragelsestidspunktet men at der sker løbende afdrag af gælden til ejerleder.

Ved at vælge denne finansieringsmetode, kan ejerleder bedre sikre at denne opnår de forventede beløb ved pension, end det er muligt ved Earn Out metoden, idet der er tale om fastlagte afdrag på gælden.

Anfordringsgældsbrevet anses jfr. afgørelsen i U.1985.131H altid som oprettet i kurs pari, og kan derfor når der er tale om et anfordringsgældsbrev mellem ejerleder og dennes børn eller øvrig nær familie fastsættes med aftale om rente og afdragsfrihed¹⁴².

Dette fordi anfordringslånet oprettes med en opsigelsesfrist på maksimalt 14 dage for både långiver og låntager.¹⁴³

Oprettes anfordringslånet alene, uden der er tale om overdragelse med gave, udløses der ligeledes ikke gaveafgift ved overdragelsen.

Afgår ejerleder ved døden inden lånet er færdigafdraget, vil anfordringslånet indgå i opgørelsen af boet.

¹³⁹ Bemærk: Der foretages en såkaldt kapitalisering.

¹⁴⁰ Kilde: IBID

¹⁴¹ Kilde: IBID

¹⁴² Michelsen, Aage, Bolander, Jane, m.fl. *Lærebog om indkomstskat s. 737*

¹⁴³ Kilde: Den juridiske vejledning 2020-2 afsnit C.A.6.1.7

7.2.1 Anfordringsgældsbrief i kombination med gaveoverdragelse

Det er muligt at anvende det skattefrie gavebeløb til at nedskrive anfordringslånet. Som det ses i LSR2017.15-1996140 må det ikke være aftalt på forhånd, i denne sag fremgik det at lånet løbende skulle afdrages med det afgiftsfrie gavebeløb, dette blev anset som en samlet gaveoverdragelse hvorfor der blev udløst gaveafgift. Nedskrivningen med gaveafgiften skal derfor foretages ud fra en årlig vurdering.

7.2.2 Andre gældsbreve

Gennemføres generationsskiftet ved anvendelse af gældsbrief andet end anfordringslån, vil der udløses beskatning af forskellen mellem kurs pari og kursværdien.

Dette understøttes af afgørelsen i TfS.2000.369.LSR hvor far overdrager aktiebeholdning til datter ved anvendelse af anfordringsgældsbrief og gaveoverdragelse. Lånet skulle afdrages med lige store afdrag over 10 år. Landsskatteretten fastslog dog at der ikke var tale om et anfordringsgældsbrief hvorfor der skulle udløses beskatning. I netop dette tilfælde var der tale om at en del af aktierne blev overdraget som gave, hvorfor kursforskellen kunne indgå i gaveafgiftsberegningen.

7.3 Finansiering ved overdragelse af gave

Som allerede omtalt i afsnittet "Gaveoverdragelse i forbindelse med generationsskifte" er det muligt at overdrage virksomheden som en gave og på denne måde finansiere generationsskiftet. Ved overdragelse af gaver der er værdiansat over den afgiftsfrie bundgrænse udløses der som nævnt 15% i gaveafgift. Dertil skal der foretages beregning af passivposten jfr. KSL § 33 D.

Oftest ses gaveoverdragelsen dog i kombination med andre modeller så som anfordringslån.

7.4 Selvfinansiering

Indtil den nye selskabslov blev vedtaget i 2009 var det ulovligt at anvende virksomheden til at finansiere generationsskiftet¹⁴⁴. Men i 2019 blev der i SSL § 206 indført undtagelser hvor det er muligt at anvende selvfinansiering, såfremt en række krav var opfyldt.

Ved selvfinansiering låner modtageren af virksomheden midler derfra til at stille sikkerhed for købet overfor ejerleder.

¹⁴⁴ Bemærk: Når virksomheden anvendes til at finansiere generationsskiftet, kaldes dette selvfinansiering.

Selvfinansiering kan kun anvendes hvis der forud for finansieringen er foretaget en kreditvurdering den eller de parter hvortil virksomheden overdrages¹⁴⁵. Vurderingen skal gennemføres efter kravet fastsat i SSL § 206, stk. 3, og skal konkludere om det er økonomisk forsvarligt af virksomheden at tilbyde støtte og hjælp til at finansiere generationsskiftet.

Derudover skal kravet i SSL § 207 være opfyldt, hvor det fremgår at såfremt virksomheden skal yde økonomisk støtte er det et krav at dette på forhånd er godkendt på generalforsamlingen og at godkendelsen skal indeholde baggrund for anmodning om lån, hvilken interesse virksomheden har i at yde støtte, eventuelle betingelser og krav der skal opfyldes i forbindelse med støtten, samt en risikovurdering af hvorledes virksomhedens likviditet og solvens bliver påvirket af at virksomheden yder støtte til selvfinansiering. Slutteligt skal der være en opførelse af den pris som kapitalandelene ville have ved salg til 3. mand. Vedtagelsen på generalforsamlingen kræver at der er dobbelt 2/3 flertal¹⁴⁶.

Opfyldes disse krav ikke kan virksomheden ikke yde selvfinansiering i forbindelse med generationsskiftet.

7.6 A/B modellen

A/B Modellen kan som tidligere beskrevet anvendes til at gennemføre generationsskifte, men kan også anvendes til at finansiere generationsskiftet.

Ved ejerleders overdragelse af B-aktierne i selskabet tilføres der som nævnt en forlods udbytteret til A-aktierne. Det vil sige at ejerleder får fortrinsretten til at modtage udbytte og indehaveren af B-aktierne først vil modtage udbytte når den forlods udbytteret er indfriet.

Modtager vil dog som følge af ændring af aktieklasserne have mulighed for at erhverve B-aktierne til en lavere kurs, hvorfor behovet for finansiering reduceres set i forhold til at der var tale om overdragelse af aktierne til den oprindelige værdi.

A/B modellen har dog den ulempe at der ikke sker fuld overdragelse af selskabet, da ejerlederen stadig vil være i besiddelse af A-aktierne.

Som følge af de ændringer der blev indført i lovændringen der trådte i kraft 1. januar 2020 og de kommende de ændringer i styresignalet der træder i kraft pr. 28. februar 2021, vil den tidligere finansieringsfordel bortfalde da det finansieringsbehov der opstår ved erhvervelse af B-aktierne, vil stige og derfor kan overskride de omkostninger der ville være hvis der var tale om lån fra 3. mand. Er der tale om

¹⁴⁵ Bemærk: Gælder både for personer såvel som selskaber

¹⁴⁶ Bemærk: 2/3 af selskabskapitalen og 2/3 af stemmerne jfr. SSL § 207, stk. 2

overdragelse fra ejerleder til søn, bør det overvejes om sønnen i stedet bør undersøge om finansieringen til køb af aktier i stedet kan findes ved 3. mand eksempelvis via finansiering ved optagelse af lån i bank¹⁴⁷.

8. Analyse af beslutningsgrundlag ved generationsskifte

Ser man på den historiske udvikling af samfundsøkonomien er det tydeligt at se at når samfundsøkonomien påvirkes, sker der også direkte eller indirekte en påvirkning af de danske virksomheder. Det er set både ved tidligere finanskriser og ses også på nuværende tidspunkt hvor Danmark og den øvrige verden ramt af COVID-19. Nogle virksomheder oplever vækst mens andre mærker store tab i omsætning.

Men hvorledes kan ændringer i virksomhedens økonomi påvirke gennemførelse af generationsskifte og ikke mindst hvilken betydning har det på valget af metode.

I det kommende afsnit vil specialet via opstillet cases belyse eksempler på hvorledes en virksomhed kan gennemføre et generationsskifte ud fra omstruktureringsmodellerne. Ud fra cases vil der herefter være en opsamling på hvorledes udefrakommende påvirkninger kan påvirke beslutningen om gennemførelse af generationsskifte.

8.1 Case - Tømrermester Andersen¹⁴⁸

Tømrermester Andersen driver i dag en personligt ejet virksomhed som han har haft i mere end 30 år. Andersen går derfor i tanker om en fremtidig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Andersen har to sønner som begge er aktive i virksomheden og han ønsker derfor sønnerne skal overtage virksomheden. Han forestiller sig et generationsskifte hvor han har sikret sønnernes fremtid, men også hvor han træder ud af virksomheden med tilstrækkelige midler til at kunne leve en god tilværelse som pensionist.

Virksomheden beskæftiger ud over Andersen og hans to sønner også yderligere fire ansatte. Tømrer virksomheden ejer en ejendom hvorfra der drives et lille savværk, hvor der også udføres specialbestillinger på snedkerarbejde, derudover har tømrervirksomheden specialiseret sig i at udføre tømreropgaver på typehuse for et par af de større husbyggerivirksomheder.

Virksomhedens regnskab for de tre foregående år findes i bilag 2.

¹⁴⁷ Kilde: <https://www.clemenslaw.dk/generationsskiftemodel/>

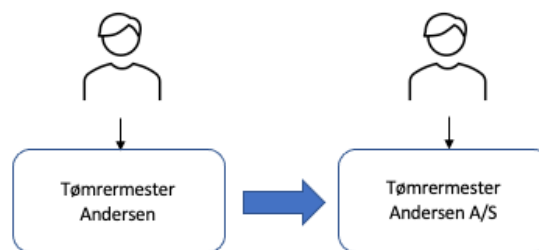
¹⁴⁸ Bemærk: Case er opstillet efter fiktiv virksomhed.

Andersen er gift med fru Andersen, og ud over virksomheden har de ved siden af savværket en ejendom der ikke er en del af virksomheden.

Hr. og Fru Andersen har ud over deres pensionsopsparinger på samlet ca. 4,5 mio. kr. ikke andre aktiver end huset og en lille personbil. Der er ingen væsentlig privat gæld.

8.1.1 Skattefri virksomhedsomdannelse

For at have flest muligheder for ovenstående planlægger Andersen derfor i samråd med en kyndig rådgiver at der skal gennemføres en skattefri virksomhedsomdannelse, således at tømrervirksomheden omdannes fra en personlig drevet virksomhed til et aktieselskab.

Figur 16: Viser Tømrermester Andersens ønske om skattefri virksomhedsomdannelse

Tømrervirksomheden overholder virksomhedsomdannelseslovens bestemmelser i VOL §1 og VOL§2 ved at der er tale om en personligt drevet erhvervsvirksomhed, der stadig er aktiv på omdannelsestidspunktet¹⁴⁹.

I og med Andersen anvender reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse vil Andersen i forbindelse med omdannelsen ikke blive beskattet idet selskabet ved overdragelse overtager samtlige af virksomhedens aktiver og passiver jfr. VOL § 4, stk. 1 hvorefter selskabet er indtrådt i Andersens skattemæssige stilling.

Værdiansættelsen af aktiver og passiver i selskabet skal opgøres til handelsværdi, altså den værdi der ville kunne opnås ved salg til 3. mand, dog med fradrag for skattepligtig avance jfr. VOL § 4, stk. 2.

Idet Andersens tømrervirksomhed har specialiseret sig inden for nicheområde med specialiseret snedkerarbejde og typehuse, hvor der til i sidstnævnte tilfælde også er tilknyttet en fast kundekreds, antages det at der er oparbejdet goodwill i virksomheden som skal beregnes ved anvendelse af TSS 2000-10 Cirkulæret¹⁵⁰.

¹⁴⁹ Bemærk: Det forudsættes at Andersen er fuld skattepligtig til Danmark og der er tale om overdragelse af hele virksomheden. Ydermere forudsættes det at kravene i VOL § 2, stk. 1 nr. 5 er opfyldt og at der overdrages til et dansk selskab jfr. SEL § 1.

¹⁵⁰ Bemærk: Det forudsættes grundet den blandede aktivitet i virksomheden at der ikke foreligger en fastlagt kutyme til beregning af goodwill for den pågældende branche.

I beregningen af goodwill er det fastlagt at levetiden ikke varierer fra standardlevetiden og derfor er fastsat til 7 år.

Kapitaliseringsfaktoren er beregnet til 2,83 som kan ses i bilag 3.

Beregning værdiansættelse Goodwill efter Cirkulære 2000-10

	2017	2018	2019
Årets Resultat	1.210.000	1.680.000	2.685.000
Renteindtægter	-13.000	-10.000	-13.000
Renteudgifter	148.000	125.000	118.000
Ekstraordinære poster	0	0	0
Reguleret resultat	1.345.000	1.795.000	2.790.000
Vægtning	1	2	3
Vægtet resultat	1.345.000	3.590.000	8.370.000
Gennemsnitligt vægtet resultat (/6)			2.217.500
Udviklingstendens			722.500
Driftsherreløn			-750.000
Resultat korrigeret for udviklingstendens			2.190.000
Forrentning af aktiver, 3% af 11.950 t.kr.			-358.500
Til forrentning af goodwill			1.831.500
Kapitaliseringsfaktor, 8% over 7 år*			5.185.026
Beregnet værdi af goodwill			5.185.026

*Goodwillens levetid er fastsat til 7 år i casen.

Figur 17: Beregning af goodwill ud fra Tømrervirksomhed Andersens regnskab for 2019.

Den beregnede goodwill der skal indregnes i selskabets åbningsbalance, er således 5,185 mio. kr.

Ejendommen der huser trælasten opgøres og indregnes i åbningsbalancen til den opgjorte handelsværdi som ejendommen ved overdragelse til 3 mand¹⁵¹.

Før åbningsbalancen for selskabet kan udarbejdes skal der foretages en beregning af virksomhedens udskudte skat. Opgørelsen af udskudt skat tager udgangspunkt i virksomhedens balance, hvor det er

¹⁵¹ Kilde: <https://www.skm.dk/aktuelt/publikationer/rapporter/generationsskiftet-i-erhvervslivet-betaenkning-nr-1374-august-1999/bilag-4-vaerdiansaettelse/>

afvigelserne mellem den skattemæssige værdi og handelsværdien, der udgør grundlaget for beregning af udskudt skat. I Tømrer virksomheden er det kun goodwill samt grunde og bygninger hvor den skattemæssige værdi afviger fra den opgjorte handelsværdi. På baggrund af den opgjort afvigelse på ca. 7,66 mio. kr. opgøres den udskudte skat til knap 1,570 mio. kr. Denne skal indregnes i selskabets åbningsbalance under hensatte forpligtelser. Den fulde beregning opgørelsen kan ses i bilag 4.

Åbningsbalancen ser på baggrund af beregningerne således ud for Tømrermester Andersen A/S:

Åbningsbalance Tømrermester Andersen A/S	
1. januar 2020	
Aktiver	2020
Goodwill	5.185.026
Immaterielle anlægsaktiver i alt	5.185.026
Grunde og bygninger	6.800.000
Materielle anlægsaktiver i alt	6.800.000
Anlægsaktiver i alt	11.985.026
Varebeholdninger	3.500.000
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.500.000
Andre tilgodehavender	200.000
Tilgodehavender i alt	2.700.000
Likvide beholdninger	250.000
Omsætningsaktiver	6.450.000
Aktiver i alt	18.435.026

Figur 18: Åbningsbalance aktiv siden for Tømrermester Andersen A/S

Passiver	
Aktiekapital	400.000
Overkurs	<u>11.415.320</u>
Egenkapital	<u>11.815.320</u>
Hensættelse til udskudt skat	<u>1.569.706</u>
Hensatte forpligtelser	1.569.706
Gæld til realkreditinstitutter	2.250.000
Gæld til pengeinstitutter	<u>225.000</u>
Langfristede gældsforpligtelser i alt	<u>2.475.000</u>
Leverandør af vare og tjenesteydelser	1.100.000
Anden gæld	<u>1.475.000</u>
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	<u>2.575.000</u>
Forpligtelser i alt	<u>6.619.706</u>
Passiver i alt	<u>18.435.026</u>

Figur 19: Åbningsbalance Passiv siden for Tømrermester Andersen A/S

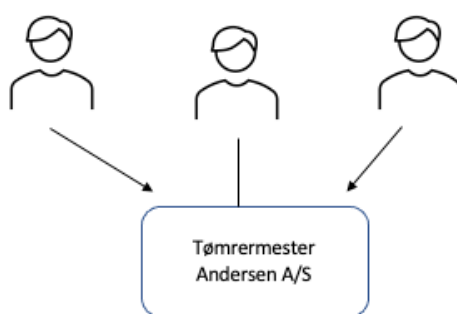
I forbindelse med at Andersen overdrager sin tømrervirksomhed til et selskab, skal der ske en værdiansættelse af de aktier som Andersen modtager som vederlag for overdragelsen. Idet Andersen tidligere har anvendt virksomhedsordningen, har han derfor konto for opsparet overskud. Andersen kan enten lade det opsparede overskud indgå i omdannelsen og nedsætte værdierne i anskaffelsessummen, eller han kan vælge at holde det uden for omdannelsen, i så fald vil han blive personligt beskattet af det opsparede overskud jfr. VSL § 10, stk. 3.

I dette tilfælde ønsker Andersen at lade det opsparede overskud indgå i opgørelsen af anskaffelsessummen. Opgørelsen af det opsparede overskud vises i bilag 5. Andersens anskaffelsessum på aktierne værdiansættes til 6.250.000 men reduceres med det opsparede overskud fra virksomhedsordningen på 5.808.208 således Andersen får en anskaffelsessum på aktierne på i alt 441.792 kr. Den fulde beregning af værdiansættelsen kan ses i bilag 6.

Andersen har jfr. VOL § 2 en måned efter omdannelsen til at indsende anmeldelse af beslutning om omdannelsen til Skattestyrelsen. Overholdes fristen ikke er der risiko for at omdannelsen bliver skattepligtig.

8.1.2 Sønnerne succederer ind i selskabet

Tømrmester Andersen ønsker nu at sønnerne via succession indtræder i selskabet, han er dog endnu ikke selv helt klar til at træde tilbage hvorfor hver af sønnerne skal indtræde i 1/3 af selskabet. Andersens anskaffelsessum blev i forbindelse med den skattefrie virksomhedsomdannelse opgjort til 441.792 kr. og det er denne sønnerne skal succedere ind i.

Figur 20: Illustration sønnerne succederer ind i selskabet

Andersen ønsker at overdragelsen bliver overført med en gaveoverdragelse på 1,5 mio. til hver af sønnerne og at der udarbejdes et anfordringslån på det resterende beløb. Overførslen forventes gennemført i 2021.

Idet der er tale om delvis gaveoverdragelse vil denne udløse gaveafgift, som udgangspunkt vil det være sønnerne der skal afregne gaveafgiften, men Andersen hæfter solidarisk og har også mulighed for selv at afregne gaveafgiften. Idet der afregnes gave, beregnes der passivpost i opgørelsen jfr. KSL § 33 D.

Gennemførelse af succession kan derfor vises ved nedenstående beregning:

Opgørelse efter KSL § 33 D		
Egenkapital	11.815.320	
1/3 til overdragelse		3.938.440
Andersens anskaffelsessum	441.792	
1/3 til overdragelse		<u>147.264</u>
Avance		3.791.176
Passivpost efter KSL § 33 D		-834.059
Handelsværdi Tømrermester Andersen A/S		3.938.440
Fratrukket passivpost		<u>-834.059</u>
		3.104.381
Finansiering		
Vederlæggelse anfordringsgældsbev.		1.604.381
Gave		<u>1.500.000</u>
		3.104.381
Opgørelse Gaveafgift		
Skattefrit gavebeløb 2021		68.700
Beløb hvoraf der skal beregnes gaveafgift		<u>1.431.300</u>
Gaveafgift 15%		214.695

Figur 21: Viser finansiering og gaveafgift ved succession i tømrervirksomheden

Hver søn succederer i 1/3 af selskabet, hvorfor de succederer i selskabet til en handelsværdi på 3.104.381 kr. efter fratrullet passivpost. Af disse har Andersen vedtaget at 1,5 mio. skal overdrages via gave, dette udløser en gaveafgift på knap 215 t.kr. der oprettes således en anfordringslån på det resterende beløb svarende til afrundet 1,6 mio. kr.

Den beregnede passivpost jfr. KSL §33 D, er en såkaldt fikseret passivpost, beregnet ud fra en fastsat sats. Et alternativ hertil er at beregningen af passivpost kan foretages ud fra et nedslag i den udskudte skat jfr. KSL §33 C. I så fald vil beregningen ske på baggrund af en aftalt passivpost jfr. reglerne i ABL § 34-35. Det er således muligt at vælge den metode hvor passivposten bliver størst og dermed reduceres gaveafgiften. Der er dog ikke klare retningslinjer i styresignalerne for hvilken kurs skatteforpligtelsen skal fastsættes til, her vurderer Skattestyrelsen hvert enkelte tilfælde, dette kan gøres via anmodning om bindende svar. Det er

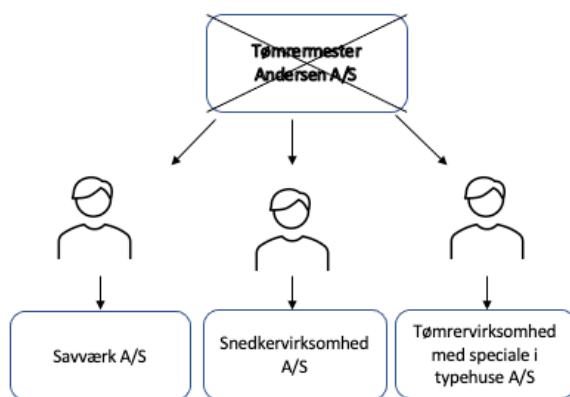
dog muligt for familien at anvende den af beregningerne der giver den af metoderne der giver den størst mulige passivpost for at reducere handelsværdien og dermed også finansieringsomkostningerne.

Sønnerne har mulighed for at opnå henstand mod betaling af gaveafgiften på op til 30 år. Det vurderes dog at gaveafgiften er så lav i dette tilfælde at forrentningen af henstanden medvirker til at den løsning ikke er rentabel.

Har Andersen likviditeten og ønsker han at begrænse sønnernes omkostninger yderligere er det muligt at Andersen hæver anfordringslånet og nedsætter gaven, herefter har Andersen mulighed for at nedskrive lånet med det gaveafgiftsfrie beløb årligt. Dette skal dog ikke fremgå i låneaftalen.

8.1.3 Ophørsspaltning

Efter dialog med sønnerne står det dog klart for Tømrermester Andersen at sønnerne ønsker at udvikle selskabet forskellige retninger. Det bliver derfor besluttet at der skal laves en ophørsspaltning hvor Andersen overtager bygningerne der inkluderer savværket, Søn 1 overtager snedkervirksomheden der laver design på specialbestillinger og Søn 2 overtager den del af virksomheden der omhandler samarbejdet med typehusvirksomhederne. De vælger derfor at lave en skattefri ophørsspaltning af Tømrermester Andersen A/S.

Figur 22: Illustration af den forestående ophørsspaltning

Det er kun muligt at foretage en ophørsspaltning i dette tilfælde da det vurderes at de tre selskaber på nuværende tidspunkt ikke vil kunne opdeles som en selvstændig gren, hvorfor grenspaltning ikke er muligt.

Andersen og sønnerne foretager grenspaltningen uden tilladelse, og derfor skal balancen jfr. FUSL 15 A, tilpasses til selskaberne således at forholdet mellem aktiver og gæld i alle selskaber svarer til forholdet i det

nu ophørte selskab. Efter spaltningen får de tre selskaber fordelingen som kan ses i nedenstående spaltningsbalance.

	Spaltningsbalance 2020	Tømrermester Andersen A/S	Savværk A/S	Snedker- virksomhed A/S	Tømrervirk- somhed med speciale i typehuse A/S
Aktiver	2020	2020	2020	2020	2020
Goodwill	5.185.026	0	2.074.010	3.111.016	
Immaterielle anlægsaktiver i alt	5.185.026	0	2.074.010	3.111.016	
Grunde og bygninger	6.800.000	6.800.000	0	0	
Materielle anlægsaktiver i alt	6.800.000	6.800.000	0	0	
Anlægsaktiver i alt	11.985.026	6.800.000	2.074.010	3.111.016	
Varebeholdninger	3.500.000	1.138.625	974.065	1.387.310	
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.500.000	46.300	1.150.200	1.303.500	
Andre tilgodehavender	200.000	0	30.000	170.000	
Tilgodehavender i alt	2.700.000	46.300	1.180.200	1.473.500	
Likvide beholdninger	250.000	50.000	75.000	125.000	
Omsætningsaktiver	6.450.000	1.234.925	2.229.265	2.985.810	
Aktiver i alt	18.435.026	8.034.925	4.303.275	6.096.826	
Passiver					
Aktiekapital	400.000	133.333	133.333	133.333	
Overkurs	11.415.320	5.016.512	2.624.760	3.774.049	
Egenkapital	11.815.320	5.149.845	2.758.093	3.907.382	
Hensættelse til udskudt skat	1.569.706	429.000	456.282	684.423	
Hensatte forpligtelser	1.569.706	429.000	456.282	684.423	
Gæld til realkreditinstitutter	2.250.000	2.250.000	0	0	
Gæld til pengeinstitutter	225.000	0	125.000	100.000	
Langfristede gældsforpligtelser i alt	2.475.000	2.250.000	125.000	100.000	
Leverandør af vare og tjenesteydelser	1.100.000	206.080	388.900	505.020	
Anden gæld	1.475.000	0	575.000	900.000	
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	2.575.000	206.080	963.900	1.405.020	
Gældsforpligtelser i alt	6.619.706	2.885.080	1.545.182	2.189.443	
Passiver i alt	18.435.026	8.034.925	4.303.276	6.096.825	
Forhold mellem aktiver og gæld jfr. FUSL § 15 A, stk. 2	2,78	2,78	2,78	2,78	

Figur 23: Spaltningsbalance af Tømrermester Andersen A/S

Spaltningen betyder dog at den tidligere beregning af fordeling efter succession ikke længere er gældende idet de tre selskaber opnår hver deres egenkapital. Sønnerne succederer derfor i hver deres egenkapital. Fordelingen skal derfor efter spaltningen foretages på ny for at få korrekt fordeling.

Søn 1: Snedkervirksomhed A/S		Søn 2: Tømrervirksomhed med speciale i typehuse A/S	
Opgørelse efter KSL § 33 D		Opgørelse efter KSL § 33 D	
Egenkapital	11.815.320	Egenkapital	11.815.320
Andel af egenkapital overdrages	2.758.093	Andel af egenkapital overdrages	3.907.382
Andersens anskaffelsessum	441.792	Andersens anskaffelsessum	441.792
Andel af anskaffelsessum overdrages	<u>103.129</u>	Andel af anskaffelsessum overdrages	<u>146.103</u>
Avance	2.654.964	Avance	3.761.279
Passivpost efter KSL § 33 D	-584.092	Passivpost efter KSL § 33 D	-827.481
Søn 1 egenkapital	2.758.093	Handelsværdi Tømrermester Andersen	3.907.382
Fratrukket passivpost	<u>-584.092</u>	Fratrukket passivpost	<u>-827.481</u>
	2.174.001		3.079.901
Finansiering		Finansiering	
Vederlæggelse anfordringsgældsbev	674.001	Vederlæggelse anfordringsgældsbev	1.579.901
Gave	<u>1.500.000</u>	Gave	<u>1.500.000</u>
	2.174.001		3.079.901
Opgørelse Gaveafgift		Opgørelse Gaveafgift	
Skattefrit gavebeløb 2021	68.700	Skattefrit gavebeløb 2021	68.700
Beløb hvoraf der skal beregnes gaveafg	<u>1.431.300</u>	Beløb hvoraf der skal beregnes gaveafg	<u>1.431.300</u>
Gaveafgift 15%	214.695	Gaveafgift 15%	214.695

Figur 24: Ny fordeling på baggrund af egenkapital i sønnernes selskaber.

I denne opgørelse ses det at i og med at Andersen har besluttet at begge sønner skal have overdraget 1,5 mio. i gave, vil der i begge tilfælde blive udløst en gaveafgift på knap 215 t.kr. Søn 1 vil til gengæld få et lavere anfordringslån end søn 2 idet der er tale om at Søn 1 overtager en mindre andel af selskabet i forbindelse med ophørsspaltningen end sin bror.

Det er en fordel især Søn 1, men også for søn 2, at gennemføre spaltningen idet de begge står tilbage med to individuelle selskaber som opfylder deres foretrukne arbejdsområde og hvor de begge har mulighed for at udvikle selskaberne i hver sin retning.

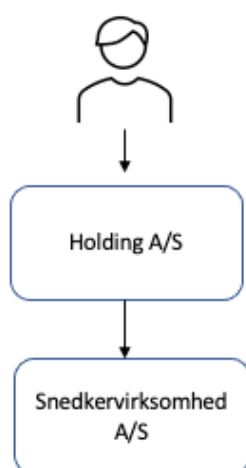
Søn 1 står ligeledes tilbage med anfordringsgældsbeholdning der er lavere end hvis han blot havde succederet ind i selskabet, hvor Søn 2s anfordringsgældsbeholdning bliver knap 35 t.kr. højere, men hvor han ligeledes får overdraget en større andel af selskabet i forbindelse med spaltningen.

Andersen står dog tilbage med savværket og den ejendom der hører dertil, hvilket vil sige at han stadig står tilbage med en relativ stor andel af virksomhedens samlede aktiver. Andersen skal derfor stadig når den tid kommer beslutte hvad der skal ske med hans selskab, om der skal være tale om salg til 3. mand eller om sønnerne eller en af dem på sigt har lyst til at overtage selskabet. Ligeledes skal Andersen være opmærksom på at selskabet er i risiko for at blive omfattet af pengetanksreglen, afhængig af aktiviteten i selskabet. Vurderes det at selskabet er omfattet af pengetanksreglen kan succession ikke anvendes og der vil derfor skulle gennemføres et skattepligtigt generationsskifte.

Efter beslutning om gennemførelse af spaltningen skal Erhvervsstyrelsen have besked herom senest to uger efter endelig vedtagelse. Når spaltningen er fuldt gennemført, har Andersen og sønnerne en måned til at foretage indberetning herom.

8.1.3 Aktieombytning

Søn 1 der overtog snedkervirksomheden A/S, overvejer om han på sigt skal overtage Andersens selskab med savværket. Han ønsker derfor nu at lave en virksomhedsstruktur der vil være en fordel i forhold til en eventuel fremtidig overtagelse, derfor gennemfører han en skattefri aktieombytning uden tilladelse.

Figur 25: Skitserer gennemførelse af selskabsstrukturen efter skattefri aktieombytning

Sønnen opfylder kravene for at gennemføre den skattefrie aktieombytning, det er således sikret at han har majoriteten, der ikke skal udløses yderligere vederlag end aktier, og ikke mindst at der ikke er tale om at ombytningen sker med henblik på skatteunddragelse.

Som nævnt i afsnittet *”Skattefri aktieombytning”* skal ombytningen ske til handelsværdi jfr. ABL § 36, stk. 6 hvorfor der skal laves en korrektion til handelsværdi ved aktieombytningen. Handelsværdien er værdien af vederlagsaktierne tillagt en korrektion af den kontante udligningssum. Korrektionerne laves for at sikre at værdien af vederlagsanparterne svarer til den opgjorte handelsværdi, og dermed sikre at der ved gennemførelse af aktieombytningen ikke sker forskydning af formuerne¹⁵², hvis der havde været tale om flere aktionærer end sønnen der i dette tilfælde er eneaktionær.

Opgørelse af korrektionen til handelsværdi kan ses i bilag 7. Dette eksempel på skattefri aktieombytning er relativt simpelt idet der i forbindelse med gennemførelse af den skattefri virksomhedsomdannelse allerede er foretaget beregning af aktierne til handelsværdi. Der vil derfor i dette tilfælde ikke være korrektioner i forbindelse med aktieomdannelsen.

Åbningsbalancen for Holdingselskabet efter den skattefri aktieombytning ser således ud:

Åbningsbalance Holdingselskab A/S	
Aktiver	2020
Kapitalandele i dattervirksomheder	2.758.093
Finansielle anlægsaktiver i alt	2.758.093
Anlægsaktiver i alt	2.758.093
Aktiver i alt	2.758.093
Passiver	
Aktiekapital	133.333
Overkurs	2.624.760
Egenkapital	2.758.093
Passiver i alt	2.758.093

Figur 26: Åbningsbalance for Holdingselskab A/S

¹⁵² Den juridiske vejledning 2020-2 afsnit C.D.7.4.1

Efter aktieombytningen vil sønnen således opnå en koncernstruktur hvor sønnen i stedet for at eje aktier i Snedkervirksomheden A/S i stedet ejer aktierne i Holdingselskabet og Holdingselskabet er trådt ind og fungerer som moderselskab for Snedkervirksomheden A/S.

Sønnen skal være opmærksom på at aktieombytningen skal være afsluttet senest 6 måneder efter første ombytningsdato, og at oplysning om gennemførelse af aktieombytning skal anmeldes senest den dag hvor selskaberne har deadline for at fremsende selvangivelserne til Skattestyrelsen.

8.1.4 Muligheder for generationsskifte af selskab omfattet af pengetanksreglerne

Andersen står tilbage med selskabet der indeholder savværket og aktiviteterne hertil. Hvis Andersen ophører eller udlejer aktiviteten i selskabet, vil selskabet blive omfattet af pengetanksreglerne. Den dag der skal ske generationsskifte af selskabet skal Andersen derfor være opmærksom på at han ikke kan anvende generationsskifte med succession, men i stedet skal vælge en skattepligtig metode. Det forudsættes at Andersen ønsker at overdrage hele virksomheden, idet det er den sidste del af virksomheden som han skal have afstået. A/B modellen kan derfor ikke anbefales, både fordi der ikke sker fuldstændig overdragelse af selskabet, men også fordi de nye værdiansættelsesmetoder og kommende krav om indregning af gevinstmulighed gør at modellen vil blive for kompleks og omfattende uden at Andersen opnår samme fordel som A/B modellen tidligere gav. Er der tale om et pengetanksselskab, og ønsker Andersen ikke at anvende en skattepligtig model, er der en mulighed for at Andersen kan starte aktivitet i selskabet op i en tilpas mængde således selskabet ophører med at være pengetanksselskab, eller alternativt foretage investeringer såfremt likviditeten er til det i selskabet. Får Andersen ændret i selskabernes aktiver og således nedbragt andelen af aktiver der er omfattet af pengetanksreglerne til værende under 50% af den samlede balance, vil han igen kunne anvende succession til generationsskiftet. Idet Investeringer og ændring af struktur af selskabet kan være tidskrævende, bør Andersen allerede nu inddrage det i sine overvejelser.

8.1.5 Hvis Andersen afgår ved døden før generationsskiftet gennemføres

Skulle Andersen mod forventning afgå ved døden før generationsskiftet er gennemført, har sønnerne stadig mulighed for at gennemføre succession ud fra den metode Andersen oprindeligt havde valgt. Dog kun hvis det besluttet i dødsboet at det er muligt at foretage succession. Når sønnerne succederer, succederer de i stedet i dødsboet. Successionen er dog som tidligere nævnt begrænset til at succession i dødsbo kun kan ske til personer og ikke juridiske personer, dermed kan successionen ikke ske til sønnernes selskaber, men

kun sønnerne selv, der kan derfor være behov for at ændre på den metode de oprindeligt har valgt. Især Søn 1 skal være opmærksom på den valgte struktur hvis han skal overtage Andersens aktiver i savværket. Ved succession i dødsbo har sønnerne dog modsat succession i levende live mulighed for at succedere i enkelte aktiver og ikke kun i hele selskabet.

Er en del af generationsskiftet foretaget og der er oprettet anfordringsgældsbreve, vil disse indgå i boopgørelsen. Anfordringsgældsbrevene vil efter krav fra boet blive opsagt og sønnerne skal indbetale den resterende gæld således gældsbrevene til Andersen bliver indfriet. Sønnerne vil i stedet modtage udlodning af arv efter beskatning og arveafgift.

8.2 Påvirkninger der kan have betydning for generationsskiftet.

Som nævnt i indledningen kan et generationsskifte vare over en længere periode. Hvis generationsskiftet som i Andersens tilfælde begynder med udgangspunkt i en personligt drevet virksomhed der skal omdannes til selskab og herefter skal foretage yderligere omstruktureringer for at have gennemført generationsskiftet vil processen være længerevarende. I casens tilfælde er der tale om generationsskiftemodeller med udgangspunkt i succession, men der forekommer tilfælde hvor ejerledere vælger en kombinationsmetode mellem succession og skattepligtige metoder eller efterfølgende frasalg. I sådanne tilfælde skal de være opmærksomme på eventuelle holdingkrav der opstår ved succession uden tilladelse, og som medvirker til at generationsskiftet trækker ud idet ejerleder først kan afstå eller foretage skattepligtige omstruktureringer når holdingkravet er ophørt.

8.2.1 Økonomiske påvirkninger

Både samfunds- og virksomhedsøkonomier bliver påvirket af konjunkturændringer, især når det gælder påvirkning som følge af finansielle kriser men også finansielle opsving. På nuværende tidspunkt er Danmark og resten af verden påvirket af den omspændende pandemi Covid-19, hvor Danmark flere gange i år 2020 har været omfattet af hele eller delvise nedlukninger. Nedlukningerne har direkte eller indirekte haft påvirkning på de danske virksomheder. Under nedlukningen er der virksomheder som har mærket et opsving, blandt andet via en stigning i omsætningen. Andre virksomheder har mærket en nedgang, blandt andet grundet eller svigtende efterspørgsel, mens nogle mærker påvirkningen indirekte fordi de har leverandører eller kunder der er påvirket.

Når der er tale om en situation hvor der er pres på samfundsøkonomien, er der en tendens til at der sker en ændring i kundernes adfærd, der sker således en ændring i forhold til efterspørgsel og udbud.

Nedlukningerne rundt om i verden har været hård for især import og eksport, og nogle har mærket en prisændring eller længere leveringstider¹⁵³.

Ved generationsskifte er værdiansættelse af aktiverne et af de områder der bliver påvirket af de økonomiske ændringer, og værdiansættelsen hænger sammen med hvorledes generationsskiftet skal finansieres.

Hvis der tages udgangspunkt i Andersens selskab, det er en tømrervirksomhed før succession og spaltning. Selskabet har under Covid-19 været ramt af forbud mod at krydse kommunegrænser og nedlukninger. Generationsskiftet er opgjort på baggrund af 2020 regnskabet¹⁵⁴, der har i modsætning til tidligere regnskabsår været en reduktion i omsætningen, og der har været flere finansielle omkostninger idet Andersen har anvendt en del af sin kassekredit hvorfor der er tilført flere renter i 2020. Beregningerne til dette eksempel er indsat i bilag 8. Det betyder at værdiansættelsen af den beregnede goodwill nu er opgjort til 2,9 mio. kr. og den udskudte skat opgøres til 1,069 mio. kr. Den lavere beregnede goodwill i Andersens selskab kan betyde at selskabet opnår en lavere værdiansættelse ved overdragelse¹⁵⁵.

Goodwill er dog beregnet på baggrund af goodwillcirkulæret, der blandt andet er bygget op omkring den forudsætning af der er kontinuitet i virksomheden de foregående tre år, hvilket ikke er tilfældet i 2020. Der kan derfor ved anvendelse af modellen være elementer man er nødt til at afvige fra for at få et retvisende billede.

Generationsskifte i lavkonjunktur kan grundet den lave værdiansættelse være en fordel, idet den værdi sønnerne indtræder i vil være lavere end hvis der havde været tale om højkonjunktur. Dermed er den skat der udskydes såfremt generationsskiftet gennemføres med succession også lav.

Gennemføres generationsskiftet ved anvendelse af succession under lavkonjunktur, er det dog vigtigt at være opmærksom på det holdingkrav der opstår hvis der succederes uden tilladelse. Tages der udgangspunkt i Andersens eksempel, skal han derfor vurdere at det er en solid virksomhed hvor risici for at der efter omstruktureringen opstår likviditetsproblemer er lave. Opstår der efter omstruktureringen likviditetsproblemer der medfører en konkurs inden for de tre år, vil omstruktureringen blive omdannet til en skattepligtig omstrukturering hvilket kan blive omkostningstungt for Andersen.

Andersen bør derfor overveje om der i stedet for at anvendes succession uden tilladelse, grundet den nuværende situation, i stedet skulle gennemføres en succession hvortil der er opnået tilladelse fra

¹⁵³ Kilde: <https://www.pwc.dk/da/artikler/2020/04/sadan-pavirker-covid-19-vaerdiansaettelsen-af-virksomheder.html>

¹⁵⁴ Bemærk: Fiktivt da dette ikke forudsættes klart endnu.

¹⁵⁵ Kilde: <https://fremdrift.ey.dk/2020/10/01/generationsskifte-og-vaerdiansaettelse-i-lyset-af-covid-19/>

myndighederne, idet holdingkravet i så fald vil bortfalde, og der kun er indberetningspligt om væsentlige ændringer og påvirkninger.

I modsætning til finanskrisen har boligmarkedet ikke været påvirket under COVID-19, tværtimod forventes der været en fortsat positiv udvikling i de kommende år¹⁵⁶. Er det tilfældet i Casen at Andersen mærker en positiv udvikling under COVID-19, kan det medføre en fortsat stigning i indtjeningen. Væksten i virksomheden vil påvirke værdiansættelsen af selskabet såvel som goodwill. Generationsskiftet vil derfor blive dyrere for sønnerne. Udviklingen har ikke umiddelbar påvirkning på hvilken successionsmetode der anvendes, der vil i stedet være tale om at få fastlagt den rette finansiering om der skal være tale om anfordringslån eventuelt i kombination med gavebeløb, Earn-out eller en anden mulig finansieringsmetode. Vurderes det at generationsskiftet vil blive for dyrt kan det måske betale sig for Andersen og sønnerne at afvente med at gennemføre generationsskiftet til et tidspunkt hvor værdiansættelsen er lavere.

8.2.2 Juridiske og lovregulerede påvirkninger

Det er dog ikke kun økonomiske påvirkninger der kan have effekt på den måde et generationsskifte gennemføres på. Juridiske og lovregulerede påvirkninger kan også have indflydelse på hvorledes generationsskiftet kan gennemføres.

Et af de områder hvor en lovmæssig regulering har påvirkning på valget af metode er som allerede beskrevet A/B modellen. Virksomheder som har planlagt at generationsskiftet skulle foregå ved anvendelse af A/B modellen står efter ændringerne træder i kraft med en helt anden model end den de oprindeligt havde planlagt og kan derfor være nødsaget til at ændre valget af metode, eller fremskynde processen for at se om de kan nå i mål inden ændringerne træder i kraft.

At der opstår behov for at fremskynde processen som følge af juridiske beslutninger sås også ved tilbagerulningen af gaveafgiften fra 6% til 15%. Set ud fra casens afregning af gaveafgift vil en sådan uventet ekstraomkostning betyde en merudgift for hver af sønnerne på ca. 120 t.kr. Var det ikke tilfældet at sønnerne skulle have den mængde likviditet til rådighed, kunne det være nødvendigt at ændre på metoden hvorpå generationsskiftet finansieres eller helt bremse generationsskiftet indtil sønnerne har oparbejdet den likviditet der er nødvendig.

Tilsvarende ses der også at der kan opstå behov for fremskyndelse af processen i fremtiden, i nogle tilfælde. Skattestyrelsen har bebudet at der¹⁵⁷ kommer nye ejendomsvurderinger. Et eksempel for casen er,

¹⁵⁶ Kilde: <https://nordeakreditbolignyt.nordea.dk/artikler/202009-boligprisprognose-sadan-forventes-huspriserne-udvikle-sig>

¹⁵⁷ Bemærk: Ejendomsvurderingerne er udskudt

at Andersens ejendom er værdiansat efter den nuværende ejendomsvurdering, som skattemyndighederne i nogle områder vurderer værende for lav, og at ejendommen ligger på en placering hvor det forventes at ejendomsværdien i den nye vurdering vil stige. Der er derfor en risiko for at Andersen og sønnens generationsskifte vil blive påvirket af den øgede værdiansættelse af ejendommen, og det kan derfor være en fordel for sønnen at overtage ejendommen før de nye vurderinger træder i kraft da han i så fald har mulighed for at succedere til en lavere værdi. Det forventes dog at der som følge af de nye ejendomsværdier også kommer en ny værdiansættelsesmodel for fast ejendom.¹⁵⁸

Regeringsmæssige beslutninger så som delvis nedlukning af Danmark kan også påvirke generationsskiftet, som allerede omtalt i det forrige afsnit kan økonomien i virksomhederne blive påvirket på måder hvor det kan være en fordel at gennemføre generationsskiftet nu, men også på måder hvor det slet ikke er muligt at gennemføre eller at det skal gennemføres på en anden måde end planlagt.

¹⁵⁸ Kilde: IBID

9. Opsummering og konklusion

Specialets primære formål har været at belyse hvilke muligheder der er for at tilrettelægge et generationsskifte i levende live og ved død. Herudover hvilken betydning lovændringer og økonomiske kriser, som eksempelvis COVID-19, kan have på valget af metode.

Der er taget udgangspunkt i ejerledede virksomheder da det udgør en stor andel af de danske virksomheder, og de findes ligeledes på flere niveauer, både som personlig virksomhed og i forskellige selskabsformer, store som små.

Det er muligt at foretage generationsskifte i såvel personligt drevne virksomheder som selskaber, dog er mulighederne for generationsskifte i personligt drevne virksomheder relativt begrænsede. Det er således kun muligt at gennemføre generationsskifte i en personligt drevet virksomhed ved at overdrage virksomheden fuldt ud ved anvendelse af succession, oprettelse af interessentskab eller omdannelse af den personligt drevne virksomhed til et selskab.

Generationsskifte i selskabsform har derimod flere mulige modeller der kan tilpasses virksomhedens og ejerleders ønske og behov. Er der tale om generationsskifte i selskabsform foretages disse oftest på baggrund af omstrukturingsmodeller, hvor de primært anvendte modeller er Virksomhedsomdannelse, Spaltning, Fusion, Aktieombytning, Aktietilførelse og A/B modellen. Specialet har dog især haft fokus på fire at disse modeller, virksomhedsomdannelse, spaltning, aktieombytning og A/B modellen.

Ved virksomhedsomdannelse omdannes den personligt drevne virksomhed til en virksomhed i selskabsform. Ved omdannelse begrænses risici, idet der udelukkende hæftes for den indskudte kapital i selskabet, der hæftes således ikke længere personligt. Omdannelsen giver dog også mulighed for at anvende de øvrige omstrukturingsmodeller til at tilpasse selskabet til den struktur ejerleder ønsker.

Omstrukturering af selskaber ved anvendelse af aktieombytning, ses ofte anvendt til at danne en såkaldt holdingstruktur. Det sker ved at kapitalejer anvender sine aktier i driftsselskabet som kapitalindskud hvorefter kapitalejer modtager kapitalandele i det modtagende selskab. Det er herefter holdingselskabet som ejer driftsselskabet, og aktionæren som ejer aktiekapitalen i holdingselskabet.

Omstruktureres selskabet ved anvendelse af spaltning kan dette gøres ud fra to mulige metoder, grenspaltning og ophørsspaltning. Ved anvendelse af grenspaltning foreligger der krav om at der skal være tale om en selvstændig gren af virksomheden der er mulig at spalte fra, hvorefter den del der ikke spaltes fra fortsættes i samme selskab som tidligere. Ved ophørsspaltning er der tale om at det er hele

virksomheden der spaltes hvorefter det oprindelige selskab ophører uden likvidation. Modsat grenspaltningen foreligger der ikke et krav om at de spaltede aktiviteter skal kunne fungere som selvstændige enheder. Ophørsspaltningen kan blandt andet med fordel anvendes som i casens tilfælde hvor Andersens sønner ikke ønsker at overtage hele selskabet.

A/B modellen anvendes ved at der foretages en opdeling af selskabets aktier i flere klasser. Opsplitningen sker for at skabe en ændring i værdiansættelsen af de to aktieklasser, hvor den ene aktieklasse får forlods udbyttet. Herefter kan aktierne i den lave aktiekasse overdrages til en lavere værdi end oprindeligt.

Det er muligt at gennemføres generationsskifte med eller uden succession, hvor dette speciale har afgrænset sig til primært at se på generationsskifte med anvendelse af succession. Ved succession indtræder modtager af virksomheden i overdragers skattemæssige stilling. Metoden kaldes også skattefri, men det er ikke en korrekt betegnelse idet der blot sker en udskydelse af skatten til senere realisering. Derfor skal den udskudte skat også beregnes ved gennemførelse af succession.

Af de modeller der er uddybet i specialet, kan succession anvendes i tre af modellerne, virksomhedsomdannelse, spaltning og aktieombytning. Der kan således ikke succederes i A/B modellen hvorfor der udløses avancebeskatning når denne anvendes.

Succession i de tre modeller kan foretages ud fra to metoder, med og uden tilladelse. Ved succession med tilladelse, er der givet myndighedstilladelse til gennemførelse af metoden. Skattemyndighederne har således på forhånd godkendt at modellen anvendes ud fra et forretningsmæssigt perspektiv, og at reglerne er overholdt således der ikke er tale om forsøg på skatteunddragelse. Ofte vil omstrukturering med henblik på generationsskifte være en forretningsmæssig betingelse i sig selv.

Gennemføres succession uden tilladelse er der i stedet en række krav der skal være opfyldt for at successionen kan gennemføres. Reglerne er til stede for at sikre at omstruktureringen ikke gennemføres med henblik på skatteunddragelse, ligesom reglerne har til henblik at sikre at der er et forretningsmæssigt perspektiv, dog uden at det er et krav. Ved gennemførelse af succession uden tilladelse opstår et såkaldt holdingkrav på 3 år. Sker der afståelse af aktier eller andre skattemæssige ændringer inden for disse tre år, vil den skattefrie omstrukturering i stedet blive omdannet til en skattepligtig omstrukturering.

Succession kan gennemføres i såvel levende live som ved død. Ved succession i et dødsbo, er det et krav at boet har vedtaget at der kan gennemføres succession i boet, ellers er det ikke muligt at anvende succession. En af de væsentligste forskelle på succession i dødsbo og i levende live er den angivne persongruppe der kan succedere. Det er ikke muligt for ikke juridiske personer at succedere i et dødsbo,

ligesom det kun er muligt for livsarvinger at succedere medmindre andet er angivet i testamentet, og i så fald er det kun muligt at succedere den arv der fremgår i testamentet. Det er dog modsat succession i levende live muligt at succedere i enkelte aktiver når der er tale om et dødsbo.

Specialet er afgrænset fra A/B modellens anvendelse i et dødsbo, hvorfor der ikke kommer udtalelser om behandling heraf.

Værdiansættelse af aktiverne er ligeledes belyst i specialet hvor der sker gennemgang af værdiansættelse af aktiver ud fra værdiansættelsescirkulærerne samt DCF-modellen. I casen er der primært taget udgangspunkt i værdiansættelse efter cirkulærerne. Der kan dog også være fastlagte branchekutymmer for hvorledes de enkelte aktiver værdiansættes.

Mange ejerledede virksomheder skal i de kommende år gennemgå et generationsskifte og her vil en af de væsentligste overvejelser ejerleder skal have, hvordan generationsskiftet skal finansieres. Herunder også hvad ejerleder ønsker at stå tilbage med til eventuel pension efter generationsskiftet.

I specialet finansieringsmulighederne belyst herunder earn-out, anfordringsgældsbrief, gave, selvfinansiering og finansiering ved anvendelse af A/B modellen. I specialets case er der taget udgangspunkt i gave og anfordringsgældsbrief som en kombination. Finansieres hele eller dele af generationsskiftet som en gave vil der skulle opgøres en passivpost, samt afregnes gavebeskatning. Det er muligt at nedskrive anfordringsgældsbriefet med beløb svarende til det skattefrie gavebeløb, dette må dog ikke fremgå i aftalen idet det så vil blive anset som værende en samlet gave hvoraf der skal beregnes gaveafgift.

Anvendelse af A/B modellen til finansiering af et generationsskifte er under pres som følge af de ændringer vedrørende værdiansættelse der trådte i kraft 1. januar 2020 samt de ændringer der træder i kraft 28. februar 2021. Ændringerne har medført at forskellen på værdiansættelsen mellem aktieklasserne er mindsket, og den kommende tilførsel af forventet fremtidigt overskud eller øget egenfinansiering, påvirker modellens fremtidige anvendelse væsentligt.

Med udgangspunkt i casen er det belyst at økonomiske påvirkninger, såsom COVID-19, kan have en effekt på valget af metode for generationsskiftet, det kan i nogle tilfælde være mere hensigtsmæssigt at gennemføre succession med tilladelse frem for uden, blandt andet for at undgå holdingkrav hvor omstruktureringen ved konkurs inden for holdingkravet vil blive skattepligtig.

Specialet kommer ligeledes frem til at generationsskiftet med fordel kan fremskyndes eller forlænges således generationsskiftet såfremt det sker med succession sker på et tidspunkt hvor værdiansættelsen er lav.

At der kan være behov for fremskyndelse eller ændringer i generationsskiftets struktur ses også i tilfælde

hvor der sker juridiske og lovændrende påvirkninger så som ved indførelsen af den øgede gaveafgift og ved indførelse af ændringerne til A/B modellen, kan dette have fået nogle virksomheder til at fremskynde eller omlægge processen.

Det samme ses ved de kommende ændringer af ejendomsvurderingerne hvor det i nogle tilfælde kan være en fordel at få generationsskiftet på plads inden ændringerne træder i kraft af hensyn til værdiansættelsen.

Et generationsskifte kan derfor med fordel planlægges i god tid, men det bør have øje at økonomiske eller juridiske ændringer kan påvirke tidspunktet og metoden for generationsskiftet. Planlægningen kan dog også i disse tilfælde medvirke til at generationsskiftet sker ud fra den mest hensigtsmæssige metode.

Litteraturliste

Bøger:

Michelsen, Aage, Bolander, Jane, Madsen, Liselotte, Nørgaard Laursen, Anders, Langhave, Inge. *Lærebog om indkomstskat* (2019,) 18. udgave, 1. oplag ISBN: 9788757443561. DJØF Forlag.

Werlauff, Erik, *Arv og skifte* (2017), 9. udgave, 1. oplag, ISBN:978-87-574-3822-2. Jurist og Økonomiforbundets Forlag.

Sølvkær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering – Det skatteretlige Grundlag* (2017), 5. udgave, 1. oplag, ISBN:978-87-574-3358-6. Jurist- og Økonomiforbundets Forlag.

Werlauff, Erik, *Selskabsret* (2019), 11. Udgave. 1. oplag, ISBN: 978-87-619-4136-7. Forlag Karnov Group.

Werlauff, Erik, *Valg af virksomhedsform* (2018), 3. udgave, 1. oplag, ISBN: 978-87-934-5708-9. Forlag

Werlauff Publishing A/S.

Werlauff, Erik, *Selskabsskatteret* (2019) 21. Udgave. 1. oplag, ISBN: 978-87-619-4106-0. Forlag Karnov Group.

Serup, Michael, *Generationsskifte og omstrukturering* (2019), 3. udgave 1, 1. oplag, ISBN: 978-87-619-4065-0. Forlag Karnov Group.

Jakobsen, Søren, *Arvingerne* (2015), ISBN: 978-87-021-7004-7 Forlaget Gyldendal.

Steno, Carsten, *De virkelige helte* (2012), ISBN: 978-87-021-2447-7, Forlaget Gyldendal Business.

Bille, Jane, *Skattemæssig succession, ved generationsskifte i levende live og ved død.* (2006), ISBN 978-87-619-1535-1, Forlaget Thomson

Pedersen, Kim, *Generationsskifte og strukturering* (2016), 1. udgave, ISBN: 978-87-619-3852-7

Øvrige Publikationer

Fagligt notat om den statsautoriserede revisors arbejde i forbindelse med værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandele. Publiceret af Rådgivningsudvalget i 2002 læst 20.12.20

<https://docplayer.dk/19573048-Fagligt-notat-om-den-statsautoriserede-revisors-arbejde-i-forbindelse-med-vaerdiansaettelse-af-virksomheder-og-virksomhedsandele.html>

Ejerleaderanalysen 2018, udgivet af Nykredit. Læst 14.09.20

https://www.nykredit.dk/globalassets/din-virksomhed/ejerleaderanalyse/ejerleaderanalysen_2018.pdf

Ejerleaderanalysen 2019, udgivet af Nykredit Læst 20.10.20

https://www.nykredit.dk/globalassets/din-virksomhed/ejerleaderanalyse/ejerleaderanalysen_2019.pdf

Juridisk ugebrev skat 2008.19, Værdiansættelse af fast ejendom ved overdragelse i familieforhold S. 1, forfatter: Tommy V. Christiansen Læst 18.12.20

<https://v.dk/artikel/vaerdiansaettelse-af-fast-ejendom-ved-overdragelse-i-familieforhold-lsr-jr-nr-2-4-1941-0305/>

Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven L 76 Læst 21.12.20

https://www.ft.dk/samling/20191/lovforslag/l76/som_fremsat.htm

LBK nr. 1017 af 24. august 2015. Læst 21.12.20

<https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2015/1017>

Den juridiske vejledning 2020-2 følgende afsnit:

C.A.6.1.2 – Gavebegreber

https://skat.dk/skat.aspx?oid=1947442&vid=216985&search=C.A.6.1.2*

C.A.6.1.7 – Rentefri eller lavt forrentede lån

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=1947482>

C.B.2.13.1 – Familieoverdragelse med succession

https://skat.dk/skat.aspx?oid=1946385&vid=216985&search=C.B.2.13.1*

C.E.3.1.1.3 Skiftende dødsboer hvor længstlevende ægtefælle er eneste legale arving, når den længstlevende ægtefælle har valgt beskatning efter reglerne om skiftede dødsboer

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=1846780>

C.C.6.4.1.2 – Værdiansættelse af goodwill

https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948119&vid=216985&search=C.C.6.4.1.2*

C.C.6.7.2 – Succession efter KSL § 33 C

https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948129&vid=216985&search=c.c.6.7.2*

C.C.6.8.1 – Løbende ydelser omfattet af LL § 12 B

https://skat.dk/skat.aspx?oid=1948132&vid=216985&search=c.c.6.8.1*

C.D.6.3.1 – Introduktion til skattefri aktieombytning

https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945319&vid=216985&search=C.D.6.3.1*

C.D.6.3.4 – Subjektive betingelser for en skattefri aktieombytning

https://skat.dk/skat.aspx?oid=1945325&vid=216985&search=C.D.6.3.4*

C.E.3.4.3.1 – Betingelser for succession

https://skat.dk/skat.aspx?oid=1847142&vid=216985&search=C.E.3.4.3.1*

C.E.3.3.4.3.4.1 Generelt om begrænsning i udlodning med succession

https://skat.dk/skat.aspx?oid=1847064&vid=216985&search=C.E.3.3.4.3.4.1*

C.E.9.3.2 – Hvordan kan dødsboet beregne passivpost?

https://skat.dk/skat.aspx?oid=1846899&vid=216985&search=C.E.9.3.2*

C.C.6.4.1.1 – Hvad er skatteretligt goodwill?

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=2038017&lang=da&pid=4263568&q=C.D.6.2.3.2>

C.D.7.4.1 – Betingelser for skattefri aktieombytning uden tilladelse

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=2038017&lang=da&pid=4263568&q=C.D.6.2.3.2>

C.D.6.2.3.2 Fungere med hjælp af egne midler

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=2038017&lang=da&pid=4263568&q=C.D.6.2.3.2>

Hjemmesider:

<https://www.ejerlederen.dk/ejerledelse-i-danmark> læst 14.09.20

<https://www.lhn.dk/nyheder/planlaeg-dit-generationsskifte-i-god-tid/> læst 15.09.20

<https://finans.dk/erhverv/ECE11569224/varsling-skat-vil-se-eksplosion-i-generationsskifter-i-aar/?ctxref=ext> Læst 18.09.20

<https://www.beierholm.dk/ydelser/raadgivning/oekonomisk-raadgivning/generationsskifte/9-skridt-til-et-godt-ejerskifte/> læst 18.09.20

<https://www.fsr.dk/regnskabsmaessig-definition-af-virksomhed-aendres> Læst 15.12.20

<https://dokument24.dk/testamente/boafgift> læst 16.12.20

<https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45> Cirkulære 2000-09 læst 16.12.20

[https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45 2](https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45%20) læst 16.12.20

<https://www.beierholm.dk/nyheder-events/nyhed/nyhedselement/vis/detaljer/ab-modellen/> læst 26.12.20

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=1813207> Læst 22.12.20

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=146517> Læst 18.12.20

<https://v.dk/artikel/generationsskifte-af-fast-ejendom-ved-gaveoverdragelse-med-succession/> Læst 25.11.20

<https://v.dk/artikel/salg-af-aktier-med-forbeholdt-udbytteret-hvordan-skatten-ved-et-generationsskifte-forsvandt-som-dug-for-solen-og-maaske-blev-erstattet-med-et-skattemaessigt-fradrag/> læst 27.12.20

<https://v.dk/artikel/generationsskifte-ved-anvendelse-af-a-b-modellen-ny-praksis-i-vente/?pdf-viewer> Læst 22.12.20

<https://www.clemenslaw.dk/generationsskiftemodel/> læst 27.12.20

<https://www.skm.dk/aktuelt/publikationer/rapporter/generationsskiftet-i-erhvervslivet-betaenkning-nr-1374-august-1999/bilag-4-vaerdiansaettelse/> læst 28.12.20

<https://osrr.dk/generationsskifte/ab-modellen> læst 28.12.20

<https://www.pwc.dk/da/artikler/2020/04/sadan-pavirker-covid-19-vaerdiansaettelsen-af-virksomheder.html> læst 29.12.20

<https://fremdrift.ey.dk/2020/10/01/generationsskifte-og-vaerdiansaettelse-i-lyset-af-covid-19/> læst 29.12.20

<https://nordeakreditbolignyt.nordea.dk/artikler/202009-boligprisprognose-sadan-forventes-huspriserne-udvikle-sig> læst 31.12.20

Cirkulærer:

Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982

TSS-cirkulære 2000-9

TSS-cirkulære 2000-10

Domme og afgørelser:

LSR2017.15-1996140

SKM.2010.210.SR

SKM.2010.65.SR

SKM2001.380.LSR

SKM2002.50.LSR

SKM2003.66.LR.

SKM2004.104.LR

SKM2004.416.LR

SKM2004.73.TSS

SKM2005.17.LR

SKM2006.627.SR

SKM2008.255.LSR

SKM2008.876 LSR

SKM2009.366.SR

SKM2009.411.SR

SKM2012.504SR

SKM2013.403.ØLR

SKM2013.41.SR

SKM2014.751.SR

SKM2015.299.SR

SKM2016.627.LSR

SKM2018.522.LSR

SKM2020.507.SKTST

SU 1997,25

TFA2004.VLK

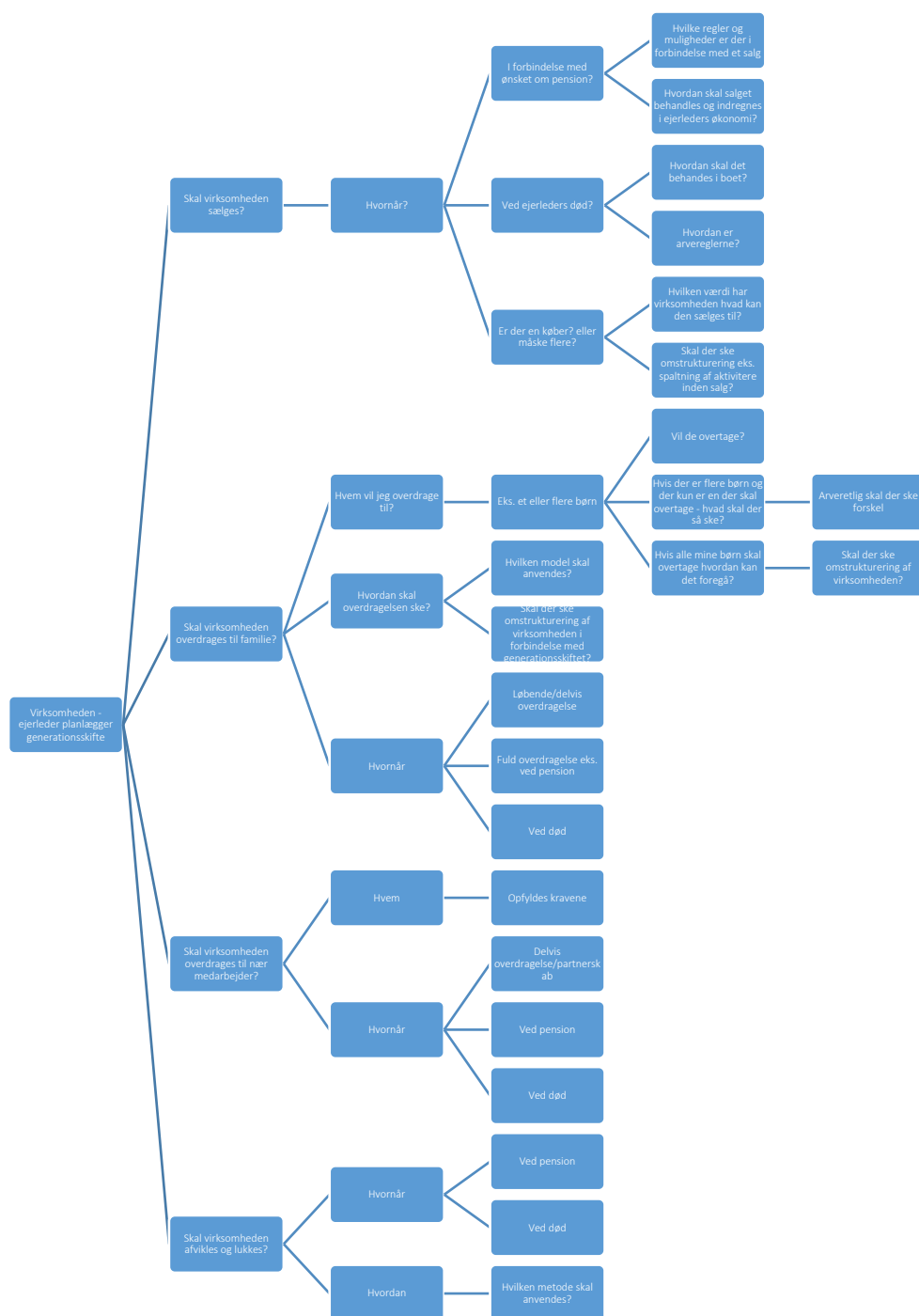
TfS1989.7.LR

TFS2000.368.

TfS.2000.369.LSR

U.1985.131H

Bilag 1 – Skitse over elementer som ejerleder bør overveje ved generationsskifte

Beslutningstræ - skitsen viser hvilke elementer og spørgsmål en ejerleder bør gennemgå når planlægningen af generationsskifte igangsættes

Bilag 2 – Regnskab for Tømrervirksomheden Andersen

Resultatopførelse Tømrermester Andersen

1. januar - 31. december

	Note	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Nettoomsætning	1	15.000.000	12.500.000	11.000.000
		-	-	
Driftsomkostninger	2	<u>12.000.000</u>	<u>10.500.000</u>	<u>-9.450.000</u>
Dækningsbidrag		3.000.000	2.000.000	1.550.000
Andre driftsindtægter		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Bruttofortjeneste		3.000.000	2.000.000	1.550.000
Administrationsomkostninger	3	<u>-210.000</u>	<u>-205.000</u>	<u>-200.000</u>
Resultat før finansielle poster		2.790.000	1.795.000	1.350.000
Finansielle indtægter	4	13.000	10.000	8.000
Finansielle omkostninger	5	<u>-118.000</u>	<u>-125.000</u>	<u>-148.000</u>
Årets resultat		<u>2.685.000</u>	<u>1.680.000</u>	<u>1.210.000</u>

Balance Tømrermester Andersen

31. december

Aktiver

	Note	2019	2018	2017
Grunde og bygninger	6	<u>5.500.000</u>	<u>5.550.000</u>	<u>5.600.000</u>
Materielle anlægsaktiver i alt		<u>5.500.000</u>	<u>5.550.000</u>	<u>5.600.000</u>
Anlægsaktiver i alt		<u>5.500.000</u>	<u>5.550.000</u>	<u>5.600.000</u>
Varebeholdninger	7	<u>3.500.000</u>	<u>3.000.000</u>	<u>2.750.000</u>
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		2.500.000	1.750.000	1.200.000
Andre tilgodehavender		<u>200.000</u>	<u>150.000</u>	<u>100.000</u>
Tilgodehavender i alt		<u>2.700.000</u>	<u>1.900.000</u>	<u>1.300.000</u>
Likvide beholdninger		<u>250.000</u>	<u>175.000</u>	<u>150.000</u>
Omsætningsaktiver		<u>6.450.000</u>	<u>5.075.000</u>	<u>4.200.000</u>
Aktiver i alt		<u>11.950.000</u>	<u>10.625.000</u>	<u>9.800.000</u>

Balance Tømrermester Andersen

31. december

	Note	2019	2018	2017
Passiver				
Indestående i virksomhed	8	<u>6.900.000</u>	<u>5.150.000</u>	<u>4.575.000</u>
Gæld til realkreditinstitutter		2.250.000	2.500.000	2.750.000
Gæld til pengeinstitutter		<u>225.000</u>	<u>250.000</u>	<u>275.000</u>
Langfristede gældsforpligtelser i alt		<u>2.475.000</u>	<u>2.750.000</u>	<u>3.025.000</u>
Leverandør af vare og tjenesteydelser		1.100.000	1.250.000	1.050.000
Anden gæld	9	<u>1.475.000</u>	<u>1.475.000</u>	<u>1.150.000</u>
Kortfristede gældsforpligtelser i alt		<u>2.575.000</u>	<u>2.725.000</u>	<u>2.200.000</u>
Gældsforpligtelser i alt		<u>5.050.000</u>	<u>5.475.000</u>	<u>5.225.000</u>
Passiver i alt		<u>11.950.000</u>	<u>10.625.000</u>	<u>9.800.000</u>

Eventual- og øvrige økonomiske forpligtelser 10

Anvendt regnskabspraksis 11

Noter til årsregnskabet

	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
1. Nettoomsætning			
Omsætning	13.000.000	11.000.000	10.000.000
Igangværende arbejder til salgspris, primo	2.000.000	1.500.000	1.000.000
Igangværende arbejder til salgspris, ultimo	4.000.000	3.000.000	2.000.000
Nettoomsætning i alt	15.000.000	12.500.000	11.000.000
2. Driftsomkostninger			
Materialer	7.000.000	6.000.000	5.500.000
Diverse	500.000	500.000	500.000
Vareforbrug	7.500.000	6.500.000	6.000.000
Lønninger og gager	3.500.000	3.000.000	2.500.000
Pensioner	100.000	100.000	100.000
Andre personaleomkostninger	200.000	200.000	200.000
Personaleomkostninger, drift	3.800.000	3.300.000	2.800.000
Huslejeomkostninger	500.000	450.000	425.000
El, vand og varme	50.000	50.000	50.000
Reparations og vedligeholdelse	30.000	25.000	25.000
Ejendomsskat og forsikringer	50.000	50.000	50.000
Diverse	20.000	75.000	50.000
Lokale omkostninger	650.000	650.000	600.000
Afskrivninger			
Bygninger	50.000	50.000	50.000
Produktionsanlæg og maskiner	0	0	0
Afskrivninger i alt	50.000	50.000	50.000
Driftsomkostninger i alt	12.000.000	10.500.000	9.450.000
3. Administrationsomkostninger			
Regnskabsmæssig assistance	40.000	35.000	30.000
Konsulentonorar	50.000	40.000	45.000
Advokat	15.000	10.000	15.000
Kursusomkostninger	20.000	25.000	20.000
Repræsentation	20.000	15.000	10.000
Kontorartikler	10.000	10.000	10.000
IT udgifter	10.000	25.000	25.000
Telefoni og internet	10.000	10.000	15.000
Kontingenter	25.000	25.000	15.000
Øvrige administrationsomkostninger	10.000	10.000	15.000
Administrationsomkostninger i alt	210.000	205.000	200.000

4. Finansielle indtægter

Rente, pengeinstitutter	5.000	5.000	3.000
Rente, tilgodehavender fra salg	8.000	5.000	5.000
Finansielle indtægter i alt	13.000	10.000	8.000

5. Finansielle omkostninger

Renter, pengeinstitutter	15.000	20.000	25.000
Renter, realkreditinstitutter	85.000	90.000	95.000
Renter, leverandører	10.500	10.000	10.000
Gebyrer	7.500	5.000	5.000
Låneomkostninger	0	0	13.000
Finansielle omkostninger i alt	118.000	125.000	148.000

6. Materielle anlægsaktiver

	Grunde og bygninger	Grunde og bygninger	Grunde og bygninger
Kostpris 1. januar	6.000.000	6.000.000	6.000.000
Tilgang i årets løb	0	0	0
Kostpris 31. december	6.000.000	6.000.000	6.000.000
Af og nedskrivninger primo	450.000	400.000	350.000
Årets afskrivninger	50.000	50.000	50.000
Af- og nedskrivninger ultimo	500.000	450.000	400.000
Regnskabsmæssig værdi 31. december	5.500.000	5.550.000	5.600.000
Afskrives over	20-50 år	20-50 år	20-50 år

7. Varebeholdninger

	2019	2018	2017
Råvarer og hjælpematerialer	3.000.000	2.500.000	2.000.000
Færdigvarer	500.000	500.000	750.000
Varebeholdning i alt	3.500.000	3.000.000	2.750.000

8. Indestående i virksomheden

Saldo primo	5.150.000	4.575.000	4.125.000
Årets resultat	2.685.000	1.680.000	1.210.000
Årets hævninger	-935.000	-1.105.000	-760.000
Indestående i virksomheden ultimo	6.900.000	5.150.000	4.575.000

9. Anden gæld

A-skat og AM-bidrag	750.000	750.000	600.000
ATP	125.000	125.000	100.000
Feriepenge	600.000	600.000	450.000
Anden gæld i alt	1.475.000	1.475.000	1.150.000

10. Eventual- og øvrige økonomiske forpligtelser

Pant og sikkerhedsstillelser:

Realkreditinstitutter, grunde og bygninger	5.500.000	5.550.000	5.600.000
---	-----------	-----------	-----------

11. Anvendt regnskabspraksis

Årsrapportern udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse A.

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.
Årsregnskabet er aflagt i DKK.

Generelt

Indehaver deltager i virksomhedens drift, der er ikke omkostningsført vederlag til indehaver.

Skatter

Der omkostningsføres ikke skatter i virksomhedsregnskabet, idet årets skat afhænger af private indkomstforhold og skattemæssige dispositioner.

Materielle anlægsaktiver

Øvrige materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag for af- og nedskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget opgøres som kostpris reduceret med restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Produktionsbygninger	20 år
Øvrige bygninger	50 år
Produktionsanlæg og maskiner	5-10 år

Aktiver med kostpris under 13.800 omkostningsføres i anskaffelsesåret.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO metoden eller nettorealiseringsværdi, hvis denne er lavere.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere netto-realiseringsværdi, hvilket normalt udgør nominal værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab.

Gældsforpligtelser

Gæld til kreditinstitutter indregnes til kursværdi på balancedagen.

Øvrige gældsforpligtelser indregnes til kostpris på tidspunktet for stiftelse, efterfølgende opgøres de til kursværdi på balancedagen.

Bilag 3 – Opgørelse af kapitaliseringsfaktor

Beregning af kapitaliseringsfaktor

Levetid	7							
Tidspunkt	1	2	3	4	5	6	7	8
Rente	8							
	0,8597884	0,6736234	0,5103207	0,3675149	0,2430654	0,1350363	0,0416779	
	1,5334117	2,0437324	2,4112474	2,6543128	2,7893491	2,831027		
Kapitaliseringsfaktor afrundet				2,83				

Bilag 4 – Beregning af udskudt skat til indregning i åbningsbalance

Balance

	Regnskabsmæssig værdi	Handelsværdi	Skattemæssig værdi	Forskel mellem skatteværdi og handelsværdi
Goodwill	0	5.185.026	0	5.185.026
Grunde og bygninger	5.500.000	6.800.000	4.850.000	1.950.000
Varelager	3.500.000	3.500.000	3.500.000	0
Tilgodehavener fra salg	2.500.000	2.500.000	2.500.000	0
Andre tilgodehavender	200.000	200.000	200.000	0
Likvide beholdninger	250.000	250.000	250.000	0
Gæld realkreditinstitutter	-2.250.000	-2.250.000	-2.250.000	0
Gæld Pengeinstitutter	-225.000	-225.000	-225.000	0
Kreditører	-1.100.000	-1.100.000	-1.100.000	0
Anden Gæld	-1.475.000	-1.475.000	-1.475.000	0
	6.900.000	13.385.026	6.250.000	7.135.026
		Beregnet udskudt skat 22% :		1.569.706

I opgørelsen fremgår ejendommens handelsværdi til 6,8 mio. Værdien er opgjort ud fra den offentlige ejendomsvurdering. Grundværdien udgør 800.000. For at finde den skattemæssige værdi er der foretaget

nedenstående beregning af genvundne afskrivninger og avanceopgørelse, hvorefter den skattemæssige værdi af ejendommen kan beregnes.

Genvundne afskrivninger		
Afståelsessum eksl. Grund	6.000.000,00	
Andel af salgsomkostninger	0,00	
Reguleret afståelsessum	6.000.000,00	6.000.000,00
Anskaffelsessum	5.500.000,00	
Afskrivninger	500.000,00	
Nedskrevet værdi	5.000.000,00	5.000.000,00
Fortjeneste		1.000.000,00

Da ikke alle afskrivningerne genvindes nedsættes anskaffelsessummen i EBL beregningen jf. EBL § 5, stk. 4

Ej genvundne afskrivninger		
Foretagne afskrivninger	500.000,00	
Fortjeste	1.000.000,00	
Ej genvundne afskrivninger	-500.000,00	
Ejendomsavance, EBL §§ 4,5,6		
Afståelsessum inkl. Grund	6.800.000,00	
Salgsomkostninger	0,00	
Reguleret afståelsessum	6.800.000,00	6.800.000,00
Anskaffelssum 2010	6.000.000,00	
Ejertidstillæg, 10.000 pr. år.	100.000,00	
Forbedringer ud over 10.000	50.000,00	
Reduceret ej genvundne afskrivninger	-500.000,00	
Reguleret anskaffelssum	5.650.000,00	5.650.000,00
Avance		1.150.000,00

Opgørelse skattemæssig værdi

Handelsværdi	6.800.000,00
Fratrukket grundværdi	-800.000,00
Fratrukket avance til beskatning	-1.150.000,00
Skattemæssig værdi til indregning	4.850.000,00

Bilag 5 – Opsparet overskud VSO

Opsparet overskud VSO	Opsparet overskud	Afregnet virksomheds- skat	Saldo konto for opsparet overskud
22% Virksomhedsskat	2.625.328	577.572	2.047.756
23,5 % Virksomhedsskat	215.910	50.739	165.171
24,5% Virksomhedsskat	255.170	62.517	192.653
25% Virksomhedsskat	895.000	223.750	671.250
28% Virksomhedsskat	357.000	99.960	257.040
30% Virksomhedsskat	584.500	175.350	409.150
32% Virksomhedsskat	875.300	280.096	595.204
	5.808.208	1.469.984	4.338.224

Bilag 6 – Opgørelse af aktiernes anskaffelsessum

Opgørelse af anskaffelsessum for Andersens aktier:

Goodwill	5.185.026
Grunde og bygninger	6.800.000
Varelager	3.500.000
Tilgodehavener fra salg	2.500.000
Andre tilgodehavender	200.000
Likvide beholdninger	<u>250.000</u>
Aktier i alt jfr. Åbningsbalance	18.435.026
Fratrukket passiver* eksk. Udskudt skat og egenkapital	-5.050.000
Handelsværdi af Aktiver og gæld	13.385.026
Avance opgjort v. beregning udskudt skat	-7.135.026
Anskaffelsessum	6.250.000
Opsparet overskud VSO	<u>-5.808.208</u>
Andersens skattemæssige anskaffelsessum	441.792

Bilag 7 – Opgørelse af Handelsværdi

Korrektion til handelsværdi	Snedker- virksomhed A/S	Korrektion	Handelsværdi
	2020		
Goodwill	2.074.010	0	2.074.010
Grunde og bygninger	0	0	0
Varebeholdninger	974.065	0	974.065
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	1.150.200	0	1.150.200
Andre tilgodehavender	30.000	0	30.000
Likvide beholdninger	75.000	0	75.000
Aktiver i alt	4.303.275	0	4.303.275
Aktiekapital	133.333	0	133.333
Overkurs	2.624.760	0	2.624.760
Egenkapital	2.758.093	0	2.758.093
Hensættelse til udskudt skat	456.282	0	456.282
Gæld til realkreditinsitutter	0	0	0
Gæld til pengeinsitutter	125.000	0	125.000
Leverandør af vare og tjenesteydelser	388.900	0	388.900
Anden gæld	575.000	0	575.000
Gældsforpligtelser i alt	1.545.182	0	1.545.182
Passiver i alt	4.303.276	0	4.303.276

Bilag 8 – Værdiansættelse for 2020

Resultatopførelse Tømrmester Andersen

1. januar - 31. december

	Note	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Nettoomsætning	1	13.500.000	15.000.000	12.500.000
Driftsomkostninger	2	<u>-11.500.000</u>	<u>-12.000.000</u>	<u>-10.500.000</u>
Dækningsbidrag		2.000.000	3.000.000	2.000.000
Andre driftsindtægter		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Bruttofortjeneste		2.000.000	3.000.000	2.000.000
Administrationsomkostninger	3	<u>-210.000</u>	<u>-205.000</u>	<u>-200.000</u>
Resultat før finansielle poster		1.790.000	2.795.000	1.800.000
Finansielle indtægter	4	50.000	10.000	8.000
Finansielle omkostninger	5	<u>-140.000</u>	<u>-125.000</u>	<u>-148.000</u>
Årets resultat		<u>1.700.000</u>	<u>2.680.000</u>	<u>1.660.000</u>

Beregning værdiansættelse Goodwill efter Cirkulære 2000-10

	2018	2019	2020
Årets Resultat	1.660.000	2.680.000	1.700.000
Renteindtægter	-50.000	-10.000	-50.000
Renteudgifter	148.000	125.000	140.000
Ekstraordinære poster	0	0	0
Reguleret resultat	1.758.000	2.795.000	1.790.000
Vægtning	1	2	3
Vægtet resultat	1.758.000	5.590.000	5.370.000
Gennemsnitligt vægtet resultat (/6)			2.119.667
Udviklingstendens			16.000
Driftsherreløn			-750.000
Resultat korrigeret for udviklingstendens			1.385.667
Forrentning af aktiver, 3% af 11.950 t.kr.			-358.500
Til forrentning af goodwill			1.027.167
Kapitaliseringsfaktor, 8% over 7 år*			2.907.937
Beregnet værdi af goodwill			2.907.937

*Goodwillens levetid er fastsat til 7 år i casen.

Balance Tømrmester Andersen

31. december

Balance

	Regnskabsmæssig værdi	Handelsværdi	Skattemæssig værdi	Forskel mellem skatteværdi og handelsværdi
Goodwill	0	2.907.937	0	2.907.937
Grunde og bygninger	5.450.000	6.800.000	4.850.000	1.950.000
Varelager	4.600.000	3.500.000	3.500.000	0
Tilgodehavener fra salg	3.100.000	2.500.000	2.500.000	0
Andre tilgodehavender	200.000	200.000	200.000	0
Likvide beholdninger	250.000	250.000	250.000	0
Gæld realkreditinstituter	-2.250.000	-2.250.000	-2.250.000	0
Gæld Pengeinstitutter	-850.000	-225.000	-225.000	0
Kreditorer	-750.000	-1.100.000	-1.100.000	0
Anden Gæld	-1.475.000	-1.475.000	-1.475.000	0
	6.900.000	11.107.937	6.250.000	4.857.937
		Beregnet udskudt skat 22% :		1.068.746